VLAAMS NATIONAAL WEEKBLAD

Wij

VRIJDAG 12 JULI '91

36e JAARGANG · NR. 28 · 33 fr.

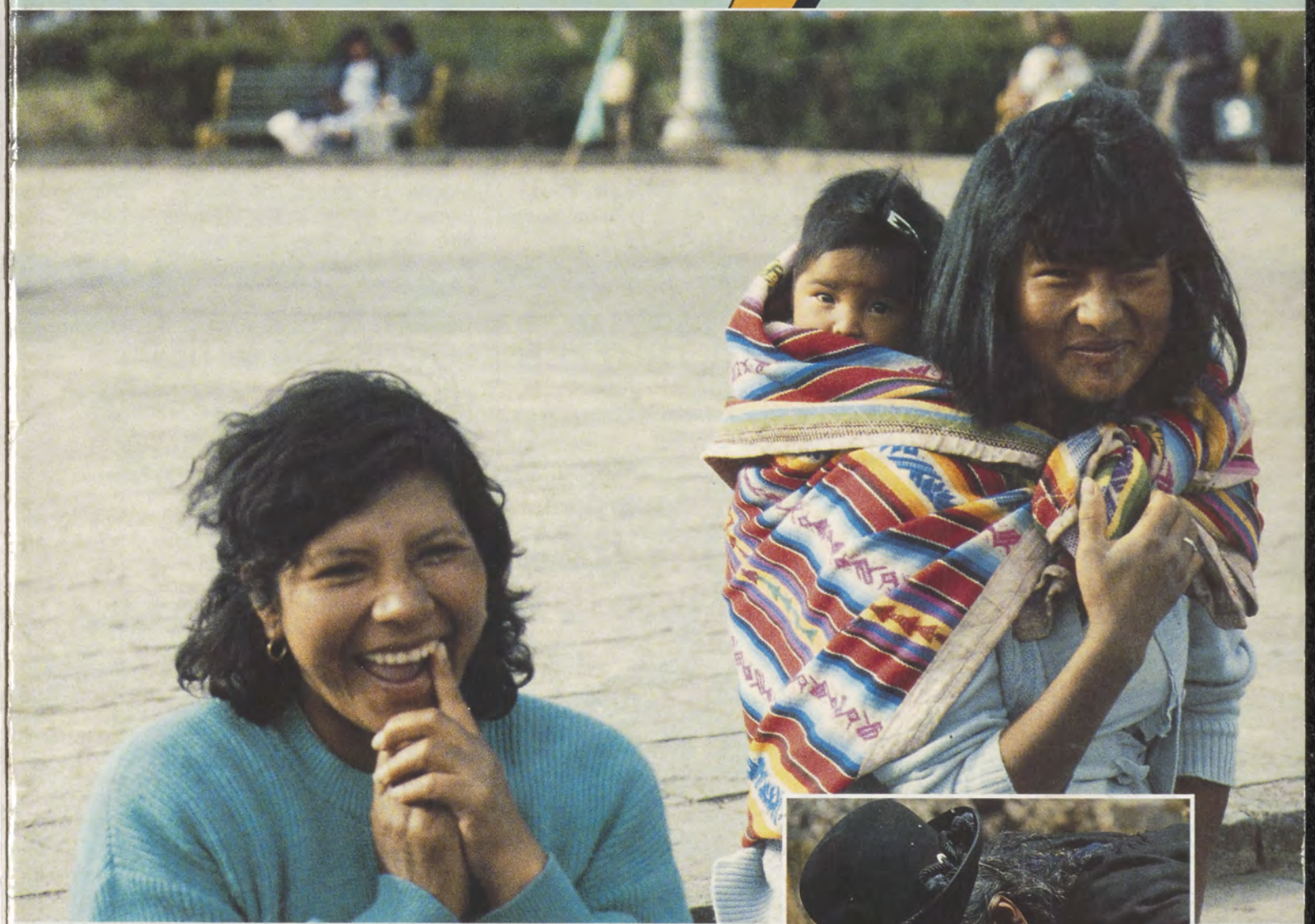

1492 - 1992

AMERIKA PELT HET EI VAN COLOMBUS

N.V. BERT Cars en Trucks

Assesteenweg 101-103 **Tel.: 02/582.13.12**
TERNAT **02/582.04.10**

Verdeler
VOLKSWAGEN - AUDI - PORSCHE 944

Diensten: verhuring lange termijn: D'IETEREN LEASE
Depannage dag en nacht - tel. 02/452.67.26

Personenwagens, vrachtwagens en carrosserie

West Littoral

TE HUUR VOOR UW VAKANTIE AAN ZEE :
moderne app. en villa's in alle prijsklassen
Gratis catalogus op aanvraag

058 - 51.26.29
Leopold II laan 205
8670 OOSTDUINKERKE

DE PRIJSBREKER

van het goede meubel

Groenstraat 84, 2000 Antwerpen **tel. 03/236.45.31**

Open van 10 tot 19 u. Maandag gesloten

Alle trofeeën, wimpels, bekers, speldjes, badges, enz.

ESOX - STAN PHILIPS
Panorama 36
1780 WEMMEL
Tel. 02/460.68.93

Guido NUYTTENS

Longtinstraat 126
1090 Brussel

SANITAIR - ZINK
ROOFING
LOODGIETERIJ
GASVERWARMING

Tel. 426.19.39

PROMO PUZZLE

Kies zelf het onderwerp van uw puzzel

Daniël Cortier
Tel. 02/428.69.84
Fax 02/425.98.86

FRANSSENS OPTIEK:

Silhouette
Marwitz
Rodenstock

Herentalsebaan 340, Deurne-Z.
Tel. 03-321.08.96

Kerkstraat 44, Antwerpen
Tel. 03-235.64.75

nv de winne-fabrisac

migrostraat 128
B 9200 schoonaarde
dendermonde
052/42 33 04 - 42 39 16

drukkerij

typo - offset - repro
enveloppen - rx enveloppen
kettingformulieren
boekdruk - direct mail

DE VRIESE woonverlichting

baron ruzettelaan 78
8320 brugge 4
baan brugge-oostkamp
050.35.74.04

GELD

Onmiddellijk te bekomen bij

FRANS VAN MOORTER
Vijfhuizen 6, Erpe
Nieuw telefoonnummer:
053/80.10.09

PVBA
J. BORREMANS-COCK & KINDEREN

Algemene Bouwondernemingen
Gentsestraat 238
9500 Geraardsbergen
Tel. 054-41.25.89

Wij bouwen voor u sleutel op de deur

Freddy en Cecile Vermeersch-Vaesen

Sint-Aarnoutstraat 12
8211 Aartrijke-Zedelgem
☎ 050/20.08.50

algemene decoratiewerken — schilderen — behangen — vloerbekledingen — parket — louverdrape — luxaflex — ....

DE VAART DER VOLKEREN

BIJ het lezen van het boek *Eer Vlaanderen vergaat* van Jozef Simons kregen generaties Vlamingen het warm van binnen. Het was Felix Timmermans die verklaarde dat ,,het boek na Consciences Leeuw van Vlaanderen het meest tot de bewustwording van ons volk en tot zijn heropstanding heeft bijgedragen''.

Op 11 juli '91 en met de gebeurtenissen in Joegoslavië op het netvlies dachten wij aan het boek, het verhaalt niet alleen een geschiedenis van Vlaamse soldaten aan het IJzerfront maar het is tevens een visionaire blik op de opstanding van de volkeren in Europa.

Eer Vlaanderen vergaat vertelt hoe het Aktivisme het zaad van de zelfstandigheidsgedachte gestrooid heeft ,,dat de vijanden nooit meer kapot zullen krijgen.'' Een voorspelling die voetje na voetje gerealizeerd wordt. Vlaanderen is vandaag een feit, *Vlaanderen bestáát*!

Jozef Simons keek in zijn roman ook verder dan de Belgische anekdote en liet zijn figuren de dragers zijn van een wereld waarin de vrede zegeviert. Zo hoopt een van hen dat de Vlamingen voldoende macht zullen verwerven ,,om op de vredeskonferentie, die toch eens komen moet, te kunnen optreden als vertegenwoordigers van Vlaanderen, van een der vele nieuwe nationaliteiten die uit het oude Europa zullen oprijzen.''

Aldus verwoordde Simons een droom die pas 75 jaar later vorm krijgt en Europa omwentelt. Vlaanderen wordt, een beetje plechtig uitgedrukt, opgenomen in *de vaart der volkeren*. En vaart mag je dit wel noemen.

Aan dit feit is een lange strijd vooraf gegaan. Na 150 jaar achteruitstelling door de unitaire staatsstruktuur speelt onze gemeenschap een rol, nu nog in België, straks in Europa.

Het mag wel treffend genoemd worden dat op deze 11 juli de Vlaamse Raad het baanbrekend werk erkent van een van de voornaamste figuren in deze strijd. Met name *Frans Van der Elst*, stichter-voorzitter van de Volksunie. Hij wordt gehuldigd om zijn radikale strijd voor een demokratische Vlaamse beweging en voor de totstandkoming van het federalisme.

Rustte op vorige generaties de plicht voor federalisme een grondwettelijk kader te bezorgen dan heeft de huidige generatie de opdracht deze nieuwe staatsvorm inhoud te geven. Een opdracht die minder tot de verbeelding van de bevolking spreekt dan een zelfstandigheidsstrijd die ooit stof leverde voor een roman.

Terecht stellen voorzitter Gabriëls en sekretaris Kuijpers in hun 11 juli-boodschap dat deze strijd technisch is geworden en via het *Staatsblad* wordt gevoerd. De ware inzet van de staatshervorming is aldus naar de achtergrond verzeild en houdt steeds minder mensen bezig, de scherpe en pijnlijke hoeken van onze achteruitststelling werden afgerond. Deze evolutie zorgt ervoor dat wat Vlaamsgezinden zo lang samenbond vervaagt zodat nevenaspekten de bovenhand halen, de diskussie over het geslacht van de engelen viert hoogtij. Het oplaaien van bepaalde vormen van ,,donker nationalisme'', zoals prof. Maton het vorige week in ons weekblad stelde, drijft aldus steeds meer en meer mensen van de Vlaamse beweging weg.

Er staat nochtans nog zeer veel op het spel, eendrachtig aan hetzelfde zeel trekken blijft de boodschap. Neem nu het *Tienjareninvesteringsplan* van de NMBS. 60% van de spoorwegtrafiek loopt door Vlaanderen, een aandeel dat niet terug te vinden is in de verdeling van de investeringspot. De VU Vlaamse Vrije Demokraten heeft tegen deze scheve verhouding geprotesteerd, de NMBS moét investeren op basis van objektieve kriteria. Spoorweginfrastruktuur is van groot belang voor de uitbouw van de ekonomische ontwikkeling van de gewesten. In dat verband behoren de meeste bevoegdheden aan de regio's: ekonomie, infrastruktuur, verkeer, milieu, ruimtelijke ordening... Daar zijn nu Vlaamse en Waalse ministers verantwoordelijk voor. Terecht eist de VU dat het de gewesten zijn die invulling geven aan wat er met het spoorwegnet op hun grondgebied moet gebeuren.

De NMBS moet maar eens ophouden in haar eentje *Belgisch* te spelen en moet rekening houden met de standpunten van de deelregeringen. Op termijn en liefst zo vlug mogelijk moet begonnen worden met de uitbouw van regionale spoorwegmaatschappijen zoals deze ook in andere landen bestaan.

Wanneer de NMBS één voorbeeld is dan zijn er nog andere op te sommen, de strijd is niet helemaal gestreden. Bovendien is het federalisme géén *deus ex machina* die alles vanzelf uitvindt, het federalisme zal door de Vlamingen zelf moeten worden ingevuld. Daarom heeft de VU Vlaamse Vrije Demokraten het *Toekomstplan voor Vlaanderen* ontworpen.

Vlaanderen is zijn plaats in *de vaart der volkeren* slechts waard wanneer het uitgroeit tot een vrije en demokratische gemeenschap. De opdracht van een volksnationale partij is daarbij zeer groot. De nek uitsteken, noemt men dat tegenwoordig, de speerpunt zijn.

Van de gemeenten de kleinste schakel van demokratie maken. Ons gewest tot een leefbare, verdraagzame, veilige en zelfbewuste natie uitbouwen. Zorg hebben voor de kleinsten en de minst bedeelden van de samenleving. Aan België nog slechts dàt toekennen wat wij nodig achten. Samen mét Nederland in Europa uit dezelfde mond spreken. Of zoals Geert Van Istendael in *De Volkskrant* van 29 juli j.l. schreef:,, Wij horen samen onze taal in Europa te verdedigen omdat zij de draagster is van een erfgoed dat Europa niet mag, zelfs niet kan missen.'' Europa zou inderdaad Europa niet meer zijn mochten onze taal en kultuur verdwijnen.

Ten slotte draagt onze gemeenschap ook verantwoordelijkheid tegenover de andere volkeren. Een strijd voor zelfbestuur heeft slechts zin wanneer onze solidariteit blijft uitgaan naar andere naties die zich loswrikken uit het keurslijf van kunstmatig samengestelde staten.

De Guldensporenslag herinnert aan een treffen dat het vrijwaren van onze identiteit beoogde, vandaag heeft dit streven binnenlands grondwettelijke vorm gekregen, morgen komt Europa aan de beurt. Wij hopen vurig dat dit verwezenlijkt wordt voor onze gemeenschap, maar tevens voor àlle volkeren.

Maurits Van Liedekerke

INHOUD

Vlaams-Nationaal Weekblad

Uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Hoofdredakteur:
Maurits Van Liedekerke

Redakteuren:
Tom Serkeyn
Peter Dejaegher
Toon Van Overstraeten

Sekretariaat:
Hilde De Leeuw

Alle stortingen van abonnementen, publiciteit en redaktie op prk. 000-0171139-31 van **WIJ**, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel (Tel. 02/219.49.30). Telefax: 2/217.35.10.

Jaarabonnement	**1.200 fr.**
Halfjaarlijks	**700 fr.**
Driemaandelijks	**400 fr.**
Los nummer	**33 fr.**

Verantw. uitgever:
Jaak Gabriëls,
Barrikadenplein 12,
1000 Brussel

Reklame:
Karel Severs, tel. 02/219.49.30, toestel 231 ('s voormiddags) of privé, Alsembergsesteenweg 797, 1653 Dworp.
Tel. 02/380.04.78.

7 Vlaanderen Groeit!, zegt de VU vanop 20 m2-borden. VU-voorzitter Gabriëls geeft een beetje uitleg.

9 Frieda Brepoels voelde Tobback, Van den Bossche en Gaston Geens aan de tand over Voeren.

11 Voor de Antwerpse Kamer van Koophandel gingen jonge Antwerpse politici in debat.

12 Sedert de jaren zeventig is het houden van opiniepeilingen dermate ingeburgerd geraakt dat men er nog nauwelijks bij stil staat. Dat deed prof. Gaus wel, en hij schreef er een rapport over.

13 Luc de Vos zorgde voor een bevattelijke en beknopte samenvatting van de Golfoorlog.

14 De Golfoorlog is nu een paar maanden achter de rug. Maar aan de gevolgen ervan bezwijken nog dagelijks mensen. En in Koeweit staan nog honderden olieputten te branden.

16 In 1992 zal het precies een half millennium geleden zijn dat Christoffel Columbus meende dat hij met zijn Sancta Maria in Indië aanmeerde. Een vergissing natuurlijk,

maar met enorme gevolgen. Amerika heeft nog steeds een eitje te pellen met de ongenode gast.

26 In Knokke eksposeert Frank Stella, een der grootste na-oorlogse Amerikaanse kunstenaars.

29 Willie Verhegge houdt zoveel van wielrennen dat hij er gedichten over schrijft.

30 In Torhout en Werchter greep het afgelopen weekend de 15de uitgave van het bekende rockfestival plaats. Gelukkig kon de pastoor van Werchter er allemaal nog mee lachen.

32 Duitsland boven, nu ook in Wimbledon. Drie van de vier enkelspelfinalespelers waren Duitsers.

(omslagfoto Szommer)

VAN DER ELST GEHULDIGD

Woensdag werden vier Vlaamse politici met rust gehuldigd in de Vlaamse raad. Voorzitter *Louis Vanvelthoven* reikte de gouden erepenning en oorkonde van de Vlaamse raad uit aan *Frans Van der Elst*, stichtervoorzitter van de Volksunie, en aan de liberaal *Frans Grootjans*, de kristendemokraat *Renaat Van Elslande* en de socialist *Bert Van Hoorick*.

Met de huldezitting wil de Vlaamse raad een traditie scheppen. Het is de bedoeling elk jaar, ter gelegenheid van de Feestdag van de Vlaamse gemeenschap, de erepenningen uit te reiken *aan personen of instellingen die zich langdurig en aanwijsbaar verdienstelijk hebben gemaakt voor de geestelijke of materiële ontplooiing of voor het welzijn of de welvaart van de Vlaamse gemeenschap*, zei Vanvelthoven.

Van der Elst werd gehuldigd omdat hij als Vlaams-nationalist radikaal gestreden heeft voor een demokratische Vlaamse beweging en voor de totstandkoming van het federalisme. De laudatio van Van der Elst werd uitgesproken door CVP-senator *Verhaegen*. VU-senator *André De Beul* stak de loftrompet over Bert Van Hoorick.

Voorstanders van de onafhankelijkheid in Kroatië houden met de kaars en de vlag in de hand een wake in Zagreb. Het akkoord dat in Joegoslavië onder druk van de EG gesloten werd, leek woensdag niet meer nageleefd te zullen worden. Er waren betwistingen tussen Slovenië en het federale gezag, en nieuwe gevechten aan de grens tussen Kroatië en Servië. Libanese kristelijke militieleden verklaarden dat ze via Zuid-Afrika en Duitsland wapens verkocht hadden aan eenheden in Slovenië en Kroatië. (foto ap)

NACHTVLUCHT VAN...

In kortgeding verbood een Brussels rechter de koerierbedrijven op de luchthaven nog nachtelijke vluchten uit te voeren. Een wel opmerkelijk vonnis, omdat de belangen zo enorm groot zijn. Volgens de koerierdiensten komen er nu 2.500 jobs in het gedrang. Minister van Verkeer *Dehaene* (CVP) gaat in beroep.

Er werden al heel wat inspanningen geleverd om de geluidshinder tot een aanvaardbaar nivo terug te brengen. Een stop op de koeriersbedrijven, hergroepering van de vluchten, geluidsarmere vliegtuigen, de installatie van een geluidsmeetnet,... In zijn vonnis geeft de rechter toe dat er al heel wat gedaan werd. Maar hij vindt ook dat de voorziene maatregelen niet snel genoeg uitgevoerd worden.

Men kan zich moeilijk voorstellen dat de nachtvluchten ook echt verboden zullen worden. Hoogstens een beetje beperkt, met de bedoeling om bewindsvoerders en koeriers tot wat spoed aan te manen om die milieuhinder, want dat is het niet meer of minder, wat harder (in de zin van steviger) aan te pakken.

...DEHAENE

Maar wat lezen we nu in het perskommunikee van Dehaene? *De koerierbedrijven zouden, ingeval van verbod van nachtvluchten, terecht enorme schadevergoeding eisen die op de klagende partijen zou moeten verhaald worden: zeker ingeval de Regie in beroep gelijk krijgt.*

Dit kan toch niet? Burgers die in hun nachtrust gestoord worden hebben het recht om met zo'n zaak naar de rechtbank te stappen. Het is dan aan de rechter om uit te maken wie gelijk heeft, in alle onafhankelijkheid, zonder zich te laten beïnvloeden door om het even wie. De scheiding van de machten, weet je wel.

Als die burger voor de rechtbank gelijk krijgt, wel dan heeft hij gelijk tot in beroep eventueel wat anders beslist wordt. De burger schadevergoeding laten betalen voor de gevolgen van de rechterlijke beslissing is in tegenspraak met de principes van de rechtspraak in een demokratie. Wie weet dat hij door naar de rechtbank te stappen het risiko loopt een reusachtige schadevergoeding te moeten betalen (door zoals hier in eerste aanleg gelijk te krijgen, maar in beroep misschien niet), wel die doet dat toch gewoon niet.

En wanneer van de 38 in hun nachtrust gestoorde burgers ooit vanzeleven schadevergoeding geëist wordt, dan moet men zich eens de vraag stellen welke plaats een rechtbank nog inneemt in de samenleving. Wat is de bedoeling van een rechtbank? Toch verhinderen dat het recht van de sterkste speelt?

Wat deze zaak nog bedenkelijker maakt, is dat zo'n ronduit ondemokratische taal opduikt in de persmededeling van een vicepremier. Dehaene wordt beschouwd als een van de allermachtigste mannen van België. Het is echt angstwekkend, zo'n mentaliteit van *wat er ook gebeurt, ik doe en krijg toch mijn goesting* bij een van de belangrijkste leiders van het land.

EREDIENSTEN

In de bloedernstige hoge vergadering mag er af en toe ook eens gelachen worden. Zoals bij de goedkeuring van het wetsontwerp *betreffende de wedden van de titularissen van sommige openbare ambten en van de bedienaars van de erediensten*. De CVP had een verhoging van de pastoorswedde gewild, maar was op tegenstand bij de andere partijen gestuit. Bij de stemming onthield de CVP-fraktie zich, omdat zij volgens fraktieleider *Gijs „altijd alleen staan als zij iets belangrijks vinden"*, maar toch ook deel uitmaken van de regering.

De reaktie van enkele VU-senatoren was spits. We citeren uit het Beknopt verslag van 4 juli:

De heer Valkeniers: *„Het is niet juist dat de CVP alleen staat."*

De heer Luyten: *„Ik heb mij onthouden omdat de heer Gijs niet de indruk zou hebben dat hij alleen staat."* (Men glimlacht.)

De heer Van Hooland: *„Ik heb bij vergissing tegen gestemd."*

EYSKENS SNAPT ER...

Minister *Eyskens* (CVP) vindt dat er niks aan de hand is met de besluitvorming in de schoot van de federale regering over het toekennen van stemrecht aan de EG-burgers in ons land. Eerder had vice-premier *Schiltz* de ,,sluipende besluitvorming" in dit dossier aangeklaagd, en het uitblijven van een diepgaande diskussie ten gronde.

Volgens Eyskens was Schiltz het nochtans eens met alles wat er terzake beslist werd tijdens de ministerraad van 22 maart en tijdens de vergadering van het ministerkomitee voor Europese aangelegenheden van 24 mei.

De brave man die geacht wordt onze Buitenlandse Zaken te behartigen zit duidelijk nog met een Silco-kater. Anders zou zelfs een Mark Eyskens het toch niet zo bont maken om ter staving van zijn stelling uitgerekend te verwijzen naar de houding van de VU-vice-premier tijdens een vergadering van de ministerraad waarop deze niet aanwezig kon zijn door een geval van heirkracht, en naar een vergadering tijdens dewelke hij onomwonden afstand nam van het eerder door Eyskens ingenomen standpunt...

...GEEN SNARS VAN

De CVP-minister gaf zichzelf op de koop toe een brevet van onkunde door te laten weten *geen snars te begrijpen van de hele kontroverse die door Schiltz in het leven werd geroepen*.

Schiltz heeft Eyskens nochtans reeds een hele tijd geleden in alle duidelijkheid zijn standpunt uiteengezet in een persoonlijke brief (zonder bijlagen of voetnoten) die bezwaarlijk als hermetische poëzie kon gekarakterizeerd worden. Maar misschien heeft Eyskens (ook) deze brief nooit gelezen?

TOLTUNNEL

Verleden weekend werd de derde oeververbinding onder het Scheldewater, de *Liefkenshoektunnel* opengesteld voor het publiek. Je kon er al naar hartelust fietsen. In juni '87 mocht de toenmalige nog nationale minister van Openbare Werken *Olivier* de eerste spadesteek geven (met een bulldozer), deze week mocht gemeenschapsminister *Sauwens* het lintje knippen.

De VU-minister in de Vlaamse regering gaf reeds opdracht om de mogelijkheid van een vierde Scheldeoeververbinding in het Antwerpse te onderzoeken, eventueel gekombineerd met een stormstuw nabij Oosterweel. Het gaat echter nog maar om een voorvooronderzoek.

De Liefkenshoektunnel werd door een privaatrechterlijke vereniging gebouwd. Tot 2009 zal men tol moeten betalen om er door te mogen rijden. Personenwagens 100 frank, vrachtwagens 470 frank. In 2009 is de tunnel afbetaald en wordt hij overgedragen aan de Vlaamse regering.

De vooruitzichten voor de afbetaling van de tunnel lijken gunstig. Men berekende dat voor personenwagens het gebruik van de Liefkenshoektunnel in plaats van de Kennedytunnel een besparing oplevert van 200 tot 215 frank, ondanks het tolgeld. Voor vrachtwagens leveren de 40 kilometer minder zelfs 480 tot 540 frank op.

Desalniettemin is de nv Tunnel Liefkenshoek, die de tunnel eksploiteert, zinnens om een schadevergoeding (de Tijd spreekt van 2 miljard) te eisen van de staat. Die was verantwoordelijk voor de aanleg van de toegangswegen tot de tunnel. Daarbij hoorde de verbinding van de tunnel met de E 17. Maar volgens Sauwens wegen de lasten voor het daardoor getroffen milieu niet op tegen de voordelen voor het verkeer.

Het Torhout-Werchter-festival lokte weer de massa. Lekker weer, veel bier en goede rock-muziek waren de ingrediënten. Lees ons schokkend verslag op blz. 30. (foto VUM)

EEN ZWALUW...

Iedereen kent het spreekwoord *één zwaluw maakt de lente niet*. Straks zal dat misschien (letterlijk althans) wel het geval zijn, want de zwaluw wordt een zeldzaam vogeltje. De oorzaken voor de schrikbarende daling van het zwaluwenbestand in Noord- en West-Europa liggen ver van ons, nl. in Afrika.

De ,,groei" van de woestijnen en de aanhoudende droogte in de Sahel zorgen er voor dat de herauten van de lente bij hun terugkeer van de overwinteringsgebieden die woestijnen niet meer over geraken, of er steeds moeilijker een rustplaats vinden om even te drinken en een hapje te eten. Men schat dat de uitbreiding van de Noordafrikaanse woestijn voor 50% verantwoordelijk is voor de achteruitgang van de trekvogelpopulaties.

Een bijkomende faktor vormt ravage die de insekticiden aanricht bij de vogels. In Afrika wordt er nog ongebreideld gespoten en gesproeid, zelfs DDT.

Maar ook bij ons scheelt er wat: vaak worden de nesten van de zwaluwen weggehaald van de huisgevels, omdat de zwaluwpoep op het voetpad voor wat ekstra schrobwerk zorgt. Bovendien vinden zwaluwen steeds minder geschikte plaatsen om hun nest tegen te plakken. Aan de moderne dakgoten bvb. vervaardigd in PVC blijft geen zwaluwnest meer kleven.

Resultaat van dit alles: de zwaluwpopulatie loopt enorm terug. Volgens Nederlandse tellingen is het zwaluwenbestand nu slechts 3 tot 10% meer van 1977. In Vlaanderen start de Jeugdbond voor Natuurstudie een kampanje zwaluwnesten-tellen.

■ Nadat men pas een tiental dagen geleden aangekondigd had dat er op 16 Vlaamse stranden een **Blauwe Vlag** mocht wapperen, moesten er deze week al zes weer gestreken worden. De stortregens hadden ervoor gezorgd dat veel rioolwater ongezuiverd in zee kwam. Bij de toekenning van de Blauwe Vlag wordt rekening gehouden met de kwaliteit van het zwemwater, maar ook met o.m. de veiligheid, het strandbeheer, en de organisatie van edukatieve akties.

■ Uit een Brits onderzoek naar de levensloop van 100 **genieën** blijkt dat deze mensen bijzonder dikwijls in de maanden maart en april geboren worden. De maanden augustus en september zijn dan weer zeer geniearm. Volgens de onderzoeker zouden de zomermaanden de beste ontwikkelingskansen bieden in de eerste levensmaanden, die beslissend zijn voor de vorming van het brein.

■ De CVP pleit voor **evenwicht** inzake de wapenhandel, zo staat in het ledenblad *Zeg* te lezen. Voor elke FN-kogel voor de derde wereld een zakje melkpoeder van de Boerenbond?

■ **Zuid-Afrika** mag weer meedoen aan de Olimpische Spelen. Het land moest omwille van zijn apartheidspolitiek 21 jaar aan de zijlijn blijven staan.

■ De Europese milieubeweging wil dat het nieuwe Verdrag van Rome ook het recht op een schoon en gezond leefmilieu moet waarborgen. Naast de kultuurparagraaf, straks ook een **groenparagraaf?**

■ De vzw Natuurreservaten bekloeg er zich over dat de Vlaamse Milieuminister *Kelchtermans* nog geen aanstalten maakt om zijn nota van 21 maart over de **Groene hoofdstruktuur** in Vlaanderen uit te voeren. Heeft Kelchtermans misschien geld tekort en bedacht hij darom de gezinnen die de milieuheffing '90 nog niet betaalden met een boete van 379 frank?

■ De Franse premier *Cresson* wil **illegale vluchtelingen** voortaan met speciale vluchten naar hun land van oorsprong terugsturen. Niet met charters, zegt Cresson, want die dienen om goedkoop met vakantie te gaan.

■ Liefhebbers van **Zeeuwse mosselen** zullen nog even geduld moeten hebben. De schelpdiertjes komen pas op 2 augustus op de markt. Wegens het slechte weer zullen er trouwens de helft minder mosselen zijn dan verleden jaar.

VLAANDEREN GROEIT!

In 1928 beklemtoonde Filip De Pillecijn reeds op de IJzerbedevaart dat het Vlaamsnationalisme tegelijkertijd moest ijveren voor een zelfstandig én een beter Vlaanderen. Nu, meer dan zestig jaar later, is Vlaanderen een vrije, zelfstandige en zelfbewuste gemeenschap. Vlaanderen kan thans een eigen beleid voeren voor onder meer openbare werken, ekonomie, onderwijs en kultuur, leefmilieu, tewerkstelling, welzijn, ruimtelijke ordening... en beschikt hiertoe zelf over de nodige middelen.

Vlaanderen is vandaag dus een feit. *Vlaanderen bestáát*. Dit gegeven plaatst de Vlaams-nationalisten voor nieuwe uitdagingen. Onze strijd voor zelfbestuur is immers nooit een doel op zich geweest. Het zelfbestuur voor Vlaanderen, in een federaal Europa, was een middel om tot een open, verdraagzame en demokratische samenleving te komen, in de geest van het volksnationale gedachtengoed waarop de VU haar bestaan en haar politiek gegrondvest heeft.

Meer dan ooit is het nu onze opdracht dit gedachtengoed uit te dragen én te beleven. Het *Toekomstplan voor Vlaanderen* vertaalt dit breedmaatschappelijk programma in zes krachtlijnen, die vastgelegd zijn door het VU-kongres van Leuven van mei 1990 : Vlaamse identiteit en federalisme, welvaart en welzijn, verdraagzaamheid, onafhankelijkheid, pacifisme en leefbare toekomst. Dit plan legt de VU Vlaamse Vrije Demokraten thans aan de bevolking voor.

Verwijdert de VU zich hiermee van het klassieke Vlaams eisenprogramma? Geenszins! De belangenbehartiging van het Vlaamse volk blijft de wezenlijke opdracht van de partij. Zij wordt doorgetrokken naar nieuwe uitdagingen : de uitbouw van het federalisme in eigen land, de verfijning van de demokratie naar de gemeenten, de Europese regionale dimensie, het behoud van de Vlaamse identiteit, de plaats van Vlaanderen in de wereld,...Stuk voor stuk thema's die de Vlaming in zijn dagelijks leven raken.

Het Europese vraagstuk bijvoorbeeld bepaalt een belangrijk deel van de politieke agenda. Voor Vlaanderen komt het er nu op aan een eigen stem én respekt voor de eigen bevoegdheden en de eigen kultuur in Europa af te dwingen. De toekomst van Vlaanderen ligt immers in een federaal Europa op basis van de regio's, niet op basis van unitaire staten.

Ook om deze toekomst veilig te stellen is *de derde faze van de staatshervorming* nodig. Met een eigen, rechtstreeks verkozen parlement en eigen internationale bevoegdheden kunnen we onze plaats in de wereld opeisen. *Als alle partijen de gemaakte afspraken nakomen zullen de besprekingen hierover binnenkort worden aangevat. We betreuren dat dit niet twee jaar eerder is gebeurd. Rond de staatshervorming bestond*

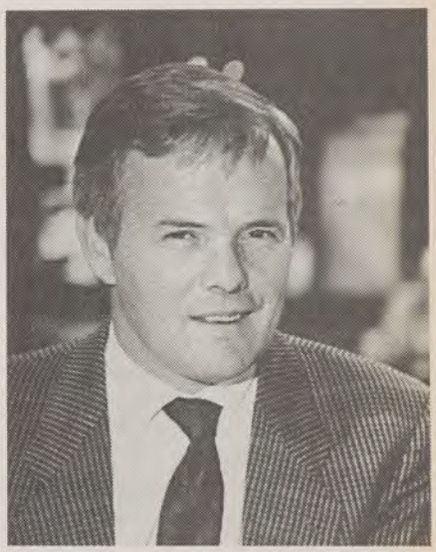

een akkoord tussen de vijf koalitiepartners. Dit akkoord werd nog niet gehonoreerd omdat sommigen blijkbaar angst kregen voor de politieke dynamiek die van een eigen Vlaams parlement zou kunnen uitgaan. Toch is het nog niet te laat. Als de regering tot het einde van de legislatuur wil doorwerken, kan zij de fundamenten van deze derde faze vastleggen, zodat de deelstaten zelf op korte termijn de rechtstreekse verkiezing van hun parlement kunnen regelen. Gebiedt de federale logika immers niet dat in een volwassen federale staat elke deelstaat zelf vorm geeft aan haar eigen politieke instellingen?

Strukturen zijn pas zinvol als er ook een nieuw en beter beleid uit voortvloeit. De Vlaamse regering zou hierin een belangrijke rol kunnen vervullen. Slechts weinige ekskellenties brengen dit in de praktijk. Teveel wegen zij als schriftgeleerden de marges van hun bevoegdheden af en vergeten ze dat de vertegenwoordiging van Vlaanderen op alle niveaus tot hun opdracht behoort. Of het nu gaat om sociale, vredes-, milieu-, kulturele ... vraagstukken, een zelfbewuste Vlaamse regering moet zich laten inspireren door de politieke bewegingen in Vlaanderen en deze omzetten in politieke daden, ook al valt dit buiten de strikte interpretatie van deze of gene bijzondere wet.

Liever dan mooie principes met woorden te stellen neemt de VU als partij haar verantwoordelijkheid op. De recente diskussies rond de wapenwet tonen aan dat dit loont. Wapenleveringen aan het Midden-Oosten werden grotendeels stopgezet, en de wapenwet werd - alleen onder druk vanuit Vlaanderen - verstrengd en versneld. Na de vredeshouding van ons land in het Golfkonlikt is dit opnieuw een voorbeeld van hoe konkreet vorm wordt gegeven aan de pacifistische

(lees verder blz. 41)

PERSSPIEGEL

De zelfstandigheidsstrijd van Slovenen en Kroaten beheerste deze week nog sterk titels en kommentaren. De rol van de EG en de basisbeginselen rond het zelfbeschikkingsrecht der volkeren kregen hierbij een aandacht die ons als Vlaamsnationalisten slechts kan verheugen, nadat we jarenlang al te dikwijls roepende in de woestijn waren.
De begrotingsdiskussie voor eind-juli vertrekt wel onder een slecht gesternte na de verklaringen van Maystadt. (W.V.B.)

knack

Onder de titel ,,de lachende douanier'' schreef Frans Verleyen een merkwaardig artikel over de zelfstandigheidsstrijd van de volkeren en over hun klassieke tegenstanders.

,,De geschiedschrijvers van modeste kultuurgemeenschappen zoals Vlamingen of Schotten, Slovenen en Tsjechen, kennen dat hele proces maar al te goed. Ze herinneren zich ook de overal eendere komplikaties. Telkens wanneer een nijver volkje wakker begint te worden en zijn eigen ei bij het ontbijt wil, komen de bejaarde bezitters van geestelijke en materiële privilegies aangehold met een aangetekende brief. Daarin staat min of meer: holala, dit kan zomaar niet. Getekend: de dienstdoende generaals, distriktskommandanten, industriëlen, houders van schatkistbonnen, hoofdambtenaren, kerkprelaten en oudstrijders van twee oorlogen geleden.''

GVA

Onder druk van de publieke opinie, die duidelijk simpatiseerde met de platgeschoten Slovenen, moest de EG zijn aanvankelijk konservatieve houding wijzigen. Voorbode van een gemeenschappelijk buitenlands beleid?

,,Dat de EG zich dit keer niet zou beperken tot verbale waarschuwingen, stond op voorhand vast. Mede onder druk van de publieke opinie, die weinig begrip kon opbrengen voor de kille manier waarop de Gemeenschap aanvankelijk de Sloveense eisen verwierp, was de jongste dagen onder de Twaalf een duidelijke konsensus gegroeid een krachtig signaal uit te zenden. De Twaalf wilden daarmee ook elk risiko op beschuldiging van partijdigheid, en daardoor gezagsverlies vermijden. Deze beslissing was onvermijdelijk en voor de EG een opvallende primeur, want nooit eerder hebben de Twaalf dergelijke maatregelen genomen tegen een andere Europese staat.

De sankties tegen Belgrado bevestigen de manier waarop de EG zich in deze krisis heeft geëngageerd. Nooit eerder heeft de Gemeenschap zich zo sterk geprofileerd op buitenlands vlak. Lang voor de formele afspraken daarover zijn gevallen, vormt het Europese optreden in de Sloveense krisis eigenlijk al een voorbeeld van wat het gemeenschappelijk buitenlands beleid in het kader van de Politieke Unie zou moeten zijn.''

HET VOLK

Leo Marynissen zegt dat men het probleem van de volkeren zonder staat niet langer als ,,binnenlandse aangelegenheden'' kan blijven afdoen.

De gebeurtenissen in Joegoslavië hebben trouwens andermaal het delikate probleem van de al dan niet inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van andere staten gesteld.

De vraag is echter of onderdrukking van minderheden, beknotting van elementaire vrijheden, diskriminatie van minderheden en gebruik van geweld4 binnen de eigen staatsgrenzen nog kunnen beschouwd worden als ,,binnenlandse'' aangelegenheden. Wij menen dat dit niet langer vanzelfsprekend is. Vrijheid en vrede zijn universeel menselijke verzuchtingen en waar die worden beknot of verstoord moet de rest van de wereld reageren. Maar dat behoort tot het domein van de wereldgrondwet waarover de Verenigde Naties moet waken.''

DE MORGEN

,,De bekentenis van Maystadt'' was de titel van Paul Goossens om zijn zware twijfels te uiten over het nog tot stand kunnen brengen van een zinnige begroting.

,,De plotse terughoudendheid van Maystadt houdt echter een overduidelijke bekentenis is, namelijk dat de begrotingssituatie heel problematisch is. Blijkbaar is de situatie zo ernstig dat de zachte remedies niet meer helpen en er zich maatregelen opdringen die in een elektorale periode niet meer te slijten zijn. Of de burger in de kieskampanje veel informatie zal krijgen over de wijze waarop de regeringspartijen het tekort hopen op te lossen, is twijfelachtig. Opnieuw zal de verleiding onweerstaanbaar zijn om uitgebreid over de abstrakte principes in plaats van de precieze cijfers te praten.''

De Standaard

Door de diskussie over Europees stemrecht stelt zich hier het probleem van de stemplicht. Deze staat vormt immers één van de weinige uitzonderingen op dit vlak in Europa.

,,Politici zijn tot nog toe erg terughoudend geweest tegenover de afschaffiing van de opkomstplicht. Zij vrezen dat een groot deel van de kiezers thuis zou blijven, en dat partijen met ekstreme standpunten daar voordeel uit zouden halen. De ervaring in de buurlanden leert dat die vrees ongegrond is. Of zou de afkeer van de Belgen tegenover de politiek en de politici veel groter zijn dan in Nederland, Frankrijk of Duitsland? In dat geval wint het argument dat burgers zonder of met maar weinig interesse voor het politieke leven niet verplicht kunnen blijven aan verkiezingen deel te nemen, nog aan kracht.''

LE PEUPLE

Deze spreekbuis van de Waalse socialisten jut het Voerse stekelvarken Happart op, nadat de Vlaamse Jeanne d'Arc Frieda Brepoels ten strijd trok tegen de Waalse onwil in de Voer. En laat José Happart aan het woord.

,,Nico Droeven heeft doorheen gans zijn burgemeestersmandaat gepoogd verzoenend te zijn door in het Nederlands te antwoorden op de vragen van de Vlaamse gemeenteraadsleden, alzo het spel spelend.

Men stelt duidelijk vast dat voor de Vlamingen het spel spelen een teken van zwakheid is. Indien zij werkelijk de hogere snelheid willen inschakelen, zal ik de funktie op mij nemen.''

VOEREN EEN DROEV-IG VERHAAL

SINDS deze regeling van kracht werd is *Nico Droeven* benoemd tot burgemeester van Voeren. Ondanks aanvankelijke rustgevende verklaringen aan de pers en een (korte) kalme periode heeft Droeven zich, daarin ten volle gesteund door gemeentesekretaris *Markovic*, genesteld in dezelfde onhebbelijke gewoontes als zijn voorganger *Happart*, zij het dat één en ander subtieler wordt aangepakt.

Tijdens een perskonferentie gaf kamerlid *Frieda Brepoels* relaas van de feiten. *„Het gaat er mij niet om hier een regeringszaak van te maken en het dossier Voeren onnodig op te rakelen, maar ik wil het in de eerste plaats opnemen voor de gewone Vlaamse man en vrouw in Voeren. Zij zijn het die op alle mogelijke manieren administratief gepest worden. Dat kunnen we niet dulden. Tobback en Van den Bossche moeten optreden, desnoods door Droeven te schorsen of te ontslaan*", zo verklaarde de VU-vertegenwoordiger van het arrondissement Tongeren-Maaseik aan de pers.

Zij bracht nadien de problemen van de Vlaamse Voerenaars ter sprake in de Kamer, waar zij Tobback ondervroeg, en in de Vlaamse Raad waar de ministers Geens en Van den Bossche aan de tand werden gevoeld.

PESTERIJEN

Reeds ter gelegenheid van de Europese verkiezingen in 1989 zorgde Droeven voor een boykot door de gemeentescholen te laten verzegelen. In mei 1990 gaf hij zijn gemeentewerklieden opdracht de borden „De Limburgers heten u welkom" uit de grond te halen en op het stort te dumpen. Op 11 juli zorgt hij telkens voor problemen met de bevlagging. Droeven werd hiervoor in mei van vorig jaar door de goeverneur op het matje geroepen.

In opdracht van burgemeester Droeven vergezelt gemeentesekretaris Markovic de Franstalige brandweerkommandant van Battice-Herve bij diens inspektietochten langs de horeka-bedrijven. Voor sommige bedrijven blijkt het zo goed als onmogelijk aan de nodige attesten te geraken! Steeds worden nieuwe opmerkingen gemaakt.

Een 25-tal Vlaamse Voerenaars beschikt tot heden nog steeds niet over een geldige nieuwe identiteitskaart. Destijds verzaakten zij immers aan het door Happart ondertekende eksemplaar. Ondanks de betaling van 300 fr. in de gemeentekas blijven Droeven en Markovic weigeren nieuwe kaarten voor deze mensen aan te vragen.

Hierover in de Vlaamse Raad ondervraagd verklaarde minister *Van den Bossche* dat pas op 24 juni een eerste waarschuwing aan Droeven werd verstuurd. Een tweede zou kunnen volgen waarna het kollege van goeverneurs zou kunnen overgaan tot het sturen van een regeringskommissaris. Van den Bossche, nochtans niet om stoere uitspraken verlegen, gaf echter duidelijk te kennen dat hij niet van plan is zich in deze zaak, evenmin als in de affaire met de verdwenen notulen van de gemeenteraadszitting en de weigering van Droeven en Co om de gemeenteraad op vraag van 1/3 van de leden bijeen te roepen ook maar enigszins te haasten, integendeel!

Sedert 1 januari 1989 is de *Vlaamse Regering* bevoegd voor de uitoefening van het administratief toezicht op de Vlaamse gemeenten met een bijzonder taalstatuut. Enkel voor het vernietigen van beslissingen van de Voerense gemeenteraad – met uitzondering dan nog wanneer het gaat om schending van de taalwet – moet er een eensluidend advies zijn van het zogenaamde „kollege van goeverneurs".

INMENGING

Verder kloeg Brepoels het feit aan dat de Franse Gemeenschap het principe van de niet-inmenging met de voeten treedt. Zij kon daarbij harde bewijzen voorleggen: de begrotingsstukken en de toelichting door Valmy Féaux voor de Franse Gemeenschapsraad zelf!

Door het oprichten van vzw's als doorgeefluik voor gelden van de Franse Gemeenschap naar een door de Voerense meerderheid opgezette vzw om een enkel voor Franstaligen bestemd kultureel centrum op te zetten wordt niet enkel de niet-inmenging overtreden, maar onttrekt de Voerense meerderheid zich tevens aan de taalwetgeving!

Frieda Brepoels voelde drie ministers aan de tand. **(foto a)**

Aan de voorzitter van de Vlaamse Eksekutieve, *Gaston Geens*, vroeg zij dit als een belangenkonflikt aan te kaarten bij het Overlegkomitee.

De voorzitter van de Vlaamse Regering trad de interpellante in grote mate bij maar wees op de moeilijkheden voor het inroepen van een belangenkonflikt. Alleszins bevorderen dergelijke incidenten het tot stand komen van een samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen niet. In dit samenwerkingsakkoord moet duidelijk het territorialiteitsbeginsel vermeld zijn en dient de samenwerking te gebeuren op basis van wederzijds respekt en met erkenning van ieders autonomie.

Brepoels, en met haar de ganse Vlaamse Raadsfraktie, zijn niet van plan dit Voerens dossier te laten rusten!

Koen Van Caimere

Het dossier „Voeren een Droev-ig verhaal" kan gratis aangevraagd worden bij de VU-fraktie in de Vlaamse Raad, Natieplein 2, 1000 Brussel.

PLEIDOOI VOOR ZELFBESCHIKKING VAN KROATEN EN SLOVENEN

„Toen de EG besliste de zelfstandigheidsproklamaties van Slovenië en Kroatië niet te onderschrijven," vreesde senator *Walter Luyten* het ergste.
Daarom interpelleerde hij minister Eyskens over de houding van de EG en de Belgische staat ten opzichte van het zelfbeschikkingsrecht van Kroaten en Slovenen. Ongeveer 94 % van de Kroaten en 95 % van de Slovenen hebben zich in demokratische verkiezingen uitgesproken voor een onafhankelijke republiek.

Wanneer de overgrote meerderheid van Sloveense en Kroatische burgers onafhankelijk wil worden van Joegoslavië, dan moet zo'n demokratisch genomen beslissing gerespekteerd worden.

Het recht op zelfbeschikking is een internationaal erkend basisrecht en geldt voor Vlamingen, Duitsers, Litouwers, Kroaten, Slovenen en elk ander volk. *„Als de verklaring van Helsinki over de gelijkheid van rechten en het zelfbeschikkingsrecht van volkeren een betekenis heeft, dan hebben Slovenen en Kroaten een beslissende, maar gematigde stap gezet,"* aldus senator Luyten.

Voor de VU is het onaanvaardbaar om te pogen de Sloveense en Kroatische afscheiding met bajonetten en kogels vanuit Belgrado te verhinderen.

Verder betreurde hij de EG-beslissing om Kroatië en Slovenië niet te erkennen en zo te veroordelen. Daarom moet ons land het zelfbeschikkingsrecht van volkeren bij de EG verdedigen. De VU vraagt de Sloveense en Kroatische overheden een sisteem van zelfbeschikkingsrecht, in konfederaal verband met de andere Joegoslavische republieken, uit te werken. De toekomst van Europa ligt in de konferale samenwerking op EG-vlak en binnen de deelstaten tussen de diverse volkeren.

Walter Luyten: ons land moet het zelfbeschikkingsrecht van volkeren bij de EG verdedigen.

(foto a)

Deze week woensdag werd in de Vlaamse Raad op initiatief van raadslid Walter Luyten een voorstel van resolutie ingediend betreffende de toestand in Slovenië en Kroatië na het ingrijpen van het Joegoslavische centrale leger.

Deze resolutie werd gesteund door raadsleden van CVP, PVV, SP en AGALEV. Aan de Vlaamse Raad wordt gevraagd om de Europese Gemeenschap op te roepen al haar mogelijkheden te benutten om tot een vredelievende oplossing te komen. Deze moet gebaseerd zijn op de beginselen van het UNO-handvest en de Helsinki-overeenkomst in verband met het zelfbeschikkingsrecht van de volkeren.

WITTE WOEDE NOG NIET GELUWD

Voor de vijfde maal in vier jaar interpelleerde de kamerlid *Jan Caudron* minister Busquin over de ziekenhuisproblematiek. Sinds 1988 voeren de verpleegkundigen aktie voor de herwaardering van hun moeilijk en veeleisend beroep. Afspraken over een protokolakkoord met loonsverhoging en verminderde arbeidsdruk werden steeds op de helling gezet. „ De voorgestelde 6 % loonsverhoging tegen eind 1994 zal na aftrek van 1200 fr premie en de subsidiëring voor 70 % van het ligdagpersoneel uiteindelijk neerkomen op 3.25 %, aldus J. Caudron.

Iedereen weet waar het schoentje nijpt. Volgens het VU-kamerlid wordt de enorme geldstroom in onze ziekenhuizen slecht verdeeld. Dit leidt tot misnoegdheid en frustraties. De verpleegkundigen die in vele gevallen het werk doen van de geneeskundigen worden niet beloond naar werken, inzet en bekwaamheid. *„In 1989 verdienden in het O.L. Vrouwziekenhuis van Aalst 100 artsen 200 miljoen per maand bruto. De 1000 verpeegkundigen samen halen 50 miljoen per maand. Indien de dokters 5 % van hun ereloon afstaan, verhoogt dat van het andere personeel met 20 %. Deze ondraaglijke loonspaning is de oorzaak van de vergiftigde sfeer in het ziekenhuis."* Er moet dringend een herverdeling komen van de inkomsten op nationaal nivo. Verder moet werk gemaakt worden van de arbeidsdrukvermindering en moet het beroep van verpleegkundige aantrekkelijker gemaakt worden. Tot zover kamerlid Jan Caudron.

ONDERWIJS IN DE FACILITEITENGEMEENTEN

Op basis van de Taalwetten wordt het onderwijs in de faciliteitengemeenten door de Vlaamse gemeenschap gefinancierd. Op basis van diezelfde wetten moest in 1982 de school in Komen gesubsidieerd worden door de Franstalige gemeenschap, maar samen met de gemeente Komen weigerde deze dit te doen. Krachtens het protokol Callewaert-Busquin heeft de Vlaamse Gemeenschap de subsidiëring op zich genomen. Daaruit blijkt dat de liefde maar van één kant komt. Hoe lang gaat dit nog duren ?

Om dit uit te vissen interpelleerde raadslid *Etienne Van Vaerenbergh* Onderwijsminister Coens. *„ Vlaanderen verleent faciliteiten en stelt zich tolerant op tegenover Franstalige randbewoners, maar ziet ondertussen zijn eigen Vlaamse scholen teloor gaan in de rand. Wat wij zelf doen, doen wij blijkbaar nog veel lakser."* E. Van Vaerenbergh onderstreepte dat de verfransing van de Brusselse rand niet tot gevolg mag hebben dat niet overal in Vlaanderen nederlandstalig onderwijs kan gevolgd worden. Verder pleitte hij voor een dekreet dat iedereen zou verplichten in Vlaams-Brabant Nederlandstalig onderwijs te volgen. Tot slot wenst hij de niet-uitvoering van een akkoord dat door de andere partners niet wordt gerespekteerd.

(gc)

JONGE POLITICI VAN ANTWERPEN

DE bedoeling van de Kamer van Koophandel is konstruktief en kordaat mee te helpen aan meer welvaart en welzijn voor de Antwerpse regio. Uiteraard speelt de politiek hierin een belangrijke rol, zodat de idee om vier jonge Antwerpse politici aan het woord te laten zeer gewaardeerd werd. Dit bleek ook overduidelijk uit de bijna volle aula van de Generale Bank.

De sprekers en hun partij werden, na een korte inleiding door de voorzitter van de Kamer van Koophandel, de h. Buysse, achtereenvolgens ingeleid door een ,,oudere kollega''. Bij deze korte inleidingen viel vooral de tussenkomst van VU-volksvertegenwoordiger Hugo Coveliers op door zijn luchtige en vrolijke aanpak, iets wat menig toehoorder ten zeerste wist te aprreciëren. Het is immers niet altijd even gemakkelijk om politiek op een pittige manier te brengen. Dat we hier met vier eminente en geleerde sprekers te doen hadden, bleek al vlug uit de voorstellingen; grote onderscheidingen waren dan ook niet uit de lucht. Bovendien mag ook zeker de gedegen voorbereiding voor deze avond niet vergeten worden.

PIJLERS

Marc Delannoye (CVP) beet de spits af met een eerder saai betoog waarin hij pleitte om niet aan de kant te gaan staan, doch het lot in eigen handen te nemen om zo een betere wereld te realiseren. Dit alles uiteraard vanuit een kristendemokratische achtergrond. Wat Antwerpen betreft, spaarde hij het huidig Antwerps stadsbestuur niet van kritiek. Er moet dringend werk gemaakt worden van een grondige aanpak van de vele problemen. Het is noodzakelijk dat we eendrachtig naar buiten treden en Antwerpen leren verkopen, aldus Delannoye.

Een regelrecht aanval op het staatsbestel was de boodschap van *Peter Meeus* (PVV). De overheidstaken moeten dringend drastisch aangepakt worden; een pleidooi voor privatisering werd dan ook gehouden.

Als jongste spreker in het gezelschap kwam *Jürgen Constandt* (VU-Vlaamse Vrije Demokraten) aan het woord. Met zijn 24 jaar moest hij echter zeker niet onderdoen voor zijn ietwat oudere kollega's. Hij is tewerkgesteld als kabinetsmedewerker bij vice-eersteminister Hugo Schiltz en heeft reeds een zeer aktieve VUJO- en VU-loopbaan achter de rug.

Vanuit drie pijlers (politiek, ekonomie en kultuur) lichtte Jürgen zijn visie op het maatschappelijk bestel toe. Politiek gezien pleitte hij voor een volwaardig federaal België. Doch ook een Antwerpse stadshervorming is er dringend nodig. De grootschaligheid van de stad wordt stilaan nefast.

Op ekonomisch vlak benadrukte hij vooral de noodzaak van een eensgezind Antwerps front om de huidige gunstige ekonomische situatie van de Antwerpse haven te kunnen behouden of verbeteren. Kultureel tenslotte kwam vooral het behoud van een eigen kulturele en taalidentiteit aan bod. Hij benadrukte dat dit dinamiseren niet enkel de taak is van de overheid, maar ook van de bedrijven, de scholen en de partikulieren. Als jonge Antwerpenaar sprak hij de hoop uit dat ook de organisatoren van ,,Antwerpen '93'' de historische en kulturele waarden van Antwerpen als hart van Vlaanderen voor het Europees publiek toegankelijk zouden maken. Jürgen was trouwens de enige spreker die de drang naar een eigen kultuurbeleving in een Europese federalistische kontekst wist te plaatsen: ,,Het groeien naar grotere gehelen moet gebeuren op een harmonische manier die, volgens federalistische beginselen, in de hoogst mogelijk mate eerbied opbrengt voor de verscheidenheid. Daar is de VU voor nodig! Andere partijen hebben al te sterk de neiging om de groei naar grotere gehelen te zien in unitaristische en centralistische denkpatronen.''

Onder deze veelbelovende titel organiseerde de Antwerpse Kamer van Koophandel en Nijverheid op 2 juli j.l. een debatavond. Vier jonge sprekers werden bereid gevonden om aan dit lovenswaardig initiatief mee te werken.

Ronny Mattheesen (SP) vertolkte een aantal socialistische principes die we wel meer te horen krijgen van andere socialistische politici.

In een tweede gedeelte spraken de jongeren over een aantal specifieke problemen, zoals de waterverdragen, de financiële problemen van Antwerpen en de migrantenproblematiek. Een echt debat werd het niet, doch de standpunten werden op een heldere wijze weergegeven. De jonge leeuwen lieten hun klauwen thuis.

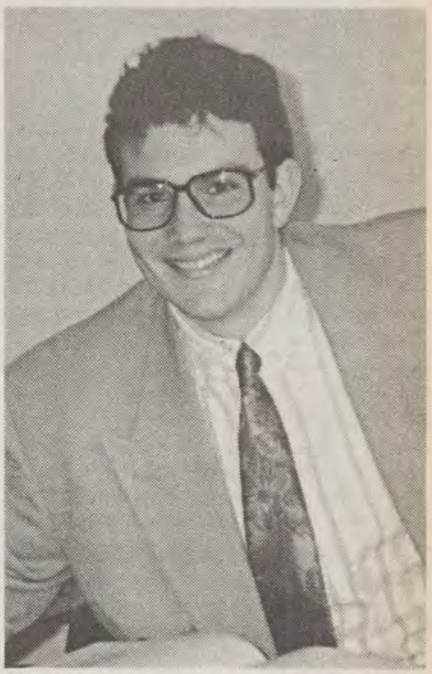

Wordt Jürgen een constante in de Antwerpse politiek? (eigen foto)

VLAAMS BLOK

Twee opmerkingen van de heer Buysse kunnen wij u tenslotte niet onthouden. Vooreerst deelde hij mee dat ook Agalev en het Vlaams Blok gevraagd werden een vertegenwoordiger te sturen. Het Vlaams Blok was kordaat en wilde hier niet aan meewerken, bij Agalev speelden ,,organisatorische redenen'' parten.

Ten tweede had hij de opmerking gekregen dat er geen meisjes in het panel zaten. Zijn antwoord was hier duidelijk: ,,We hebben er geen gevonden!''.

Uit het slotwoord van de sprekers kunnen we konkluderen dat ze in de toekomst alle vier de Antwerpse belangen ten zeerste zullen behartigen, wat de voorzitter uiterst tevreden stemde.

Peter Belis

DE WILDGROEI AAN OPINIEPEILINGEN

Het houden van opiniepeilingen is de voorbije jaren dermate ingeburgerd geraakt dat men er nog nauwelijks bij stilstaat wanneer de media een zoveelste resultaat ten tonele voeren. Tal van instellingen laten er zich mee in, zowel voor louter politieke als voor meer algemeen maatschappelijke onderwerpen die aan de bevraging van Jan Publiek worden voorgelegd. Onder de bekendste vermelden we slechts de namen van Dimarso-Gallup, Uniop-Inusop, IAO, Cegos Makrotest, Marketing Unit en Sobemap.

Dat de bevragingen veel verder reiken dan de klassieke opiniepeilingen omtrent het kiesgedrag blijkt overduidelijk uit een overzichtelijk rapport dat onlangs aan de RUG onder leiding van prof. *Helmut Gaus* werd samengesteld. Het werkstuk behandelt de diverse enquêteringen die in de Belgische pers tussen 1974 en 1989 afgedrukt stonden. Blijkens een vluchtige ontleding wordt er blijkbaar om de week een enquête op het publiek los gelaten. Dat ze een ganse waaier aan maatschappelijke terreinen bestrijken, zal blijken uit de navolgende ontleding.

KIESGEDRAG

Opiniepeilingen en enquêteringen zijn allerminst als nieuwigheden te betitelen. Sinds jaar en dag wordt er in sociologische en politiek-ekonomische middens gebruik van gemaakt om op die manier de informatiewinning een maksimum aan aktualiteitswaarde mee te geven. Veelal gaat het om eerder beperkte „stalen" waarbij een paar honderd tot een duizendtal — al dan niet geselekteerde — proefpersonen hun mening kenbaar maken.

UITSPLITSING VAN DE OPINIEPEILINGEN, 1975-1989

	1975-79	1980-84	1985-89	Totaal
Binnenlandse politiek	27,1 %	33,2 %	30,9 %	31,6 %
Europa-Internationaal	13,8	6,2	6,6	7,8
Ontwikkelingsproblematiek	1,6	0,7	0,7	1,0
Mobiliteit-Veiligheid	2,1	3,1	2,0	2,6
Milieu	—	2,0	0,7	1,1
Vrouwen	2,1	1,7	0,3	1,2
Oorlog-Vrede	1,6	4,8	3,9	3,5
Ekonomie	9,6	5,5	8,9	8,3
Vakantie-Sport-Toerisme	2,7	4,1	2,6	3,0
Media-Kultuur	3,7	6,5	3,6	4,5
Onderwijs	3,2	1,7	2,0	2,2
Overheid-Staatsvorming	4,3	3,1	5,6	4,3
Sociaal	10,6	11,6	8,2	9,7
Etische tema's	1,6	0,3	0,3	0,6
Migranten	—	1,0	1,3	0,8
Andere/Algemeen	16,0	14,4	22,4	17,7

Dat er de jongste jaren, ook door de media, in toenemende mate gebruik van gemaakt wordt, weet iedereen die zich regelmatig de moeite getroost om de geschreven pers eventjes door te nemen. Vooral het vermenigvuldigingsritme van de jongste jaren valt hierbij op. Terwijl tussen 1975 en 1979 zo'n 40-tal peilingen per jaar werden afgedrukt, liep dit aantal nadien op tot een zestigtal per jaar in de jaren tachtig.

Veruit de meest dominante rubriek betreft de opiniepeilingen naar het kiesgedrag enerzijds en de regelmatig herhaalde politieke populariteitstesten en hitparades anderzijds. Zowat een derde van de gepubliceerde enquêtes zijn onder deze rubriek te groeperen. Ook al is het zo dat deze zeer gedeeltelijke resultaten wel eens sterk durven afwijken van de eindskores uit de kiesverrichtingen, niets belet een vergaande politieke gretigheid bij het doornemen van dergelijke peilingen. De krachtlijnen eruit worden gegarandeerd, voorzien van de nodige beschouwingen, op de diverse partijbureaus opgevolgd en bekommentarieerd.

ZELDEN ONDERHUIDS

Nochtans is het zo dat het kliënteel van de peilingsbureaus veel ruimer en omvattender is dan het binnenlandse politieke spektrum waarmee het nogal eens vereenzelvigd wordt. Een erg omvattend gamma van interessevelden komt hierbij zelfs aan bod. Onderwerpen die regelmatig de belangstelling wegdragen en gemiddeld zo'n 8 à 10 % van de aandacht weerhouden, betreffen Europese en/of internationaal in te kleuren tema's naast meer direkt betrokken onderwerpen omtrent arbeid en tewerkstelling (ekonomische sektor) of sociale aangelegenheden.

Daarnaast tekent zich een hele waaier van interessesferen af die ofwel okkasioneel ter harte genomen worden dan wel, zij het sinds kort, wat meer belangstelling wegdragen. Aldus treft hoezeer bepaalde maatschappelijke gevoeligheden, zij het doorgaans toch wel met enige vertraging, soms in de opiniepeilingen aan een nadere bevraging onderworpen worden. Van een echte aftastende en dus eerder preventieve bevraging is echter zelden of nooit sprake, tenzij het om het inschatten gaat van de mogelijke effekten van sinds lang aangekondigde gebeurtenissen (bvb. ,,Europa 1992'' e.a.). Het peilen naar zogenaamde onderhuidse spanningen gebeurt daarentegen zelden en doorgaans schromelijk laat. Dit blijkt zich op tal van terreinen te herhalen.

Benedenmaats te noemen is alvast de bevraging omtrent etische problemen, het migrantenvraagstuk, de milieuproblematiek, het dossier rond ontwikkelingssamenwerking of het gegeven van de *feminisatie* en de vrouwenbeweging. Het zijn onderwerpen die in de periode 1975-89 nauwelijks 1 % van de aandacht in de gehouden opiniepeilingen opeisen. Het is weinig waarschijnlijk dat daarin sindsdien verandering gekomen is.

WEKELIJKS VOER

Iets meer aandacht geniet daarentegen de bevraging rond media en kultuur, onderwijs, vakantie en vrije tijd, vrede en veiligheid naast mobiliteit. Telkens zijn ze goed voor een aandeel van zo'n 2 à 4 %. Ook het meer komplekse gegeven van de staats(om)vorming en de federalizering slorpt trouwens zowat 4 % van de belangstelling op.

De slotsom bij vijftien jaar enquêtering in de geschreven pers (1974-89) is snel gemaakt. In toenemende mate wordt er gebruik van gemaakt en dit voor een breed gamma aan onderwerpen, met als gevolg dat zowat wekelijks een opiniepeiling in één of ander dagblad in België verschijnt. Dat het in essentie om politieke peilingen gaat, zal weinigen verwonderen. Zowat de helft van de bevragingen gaan immers over het verloop van het kiesgedrag, over de populariteit van politici en over deelfacetten van de staats(om)vorming.

Chr. Vandenbroeke

BEELDSPRAAK

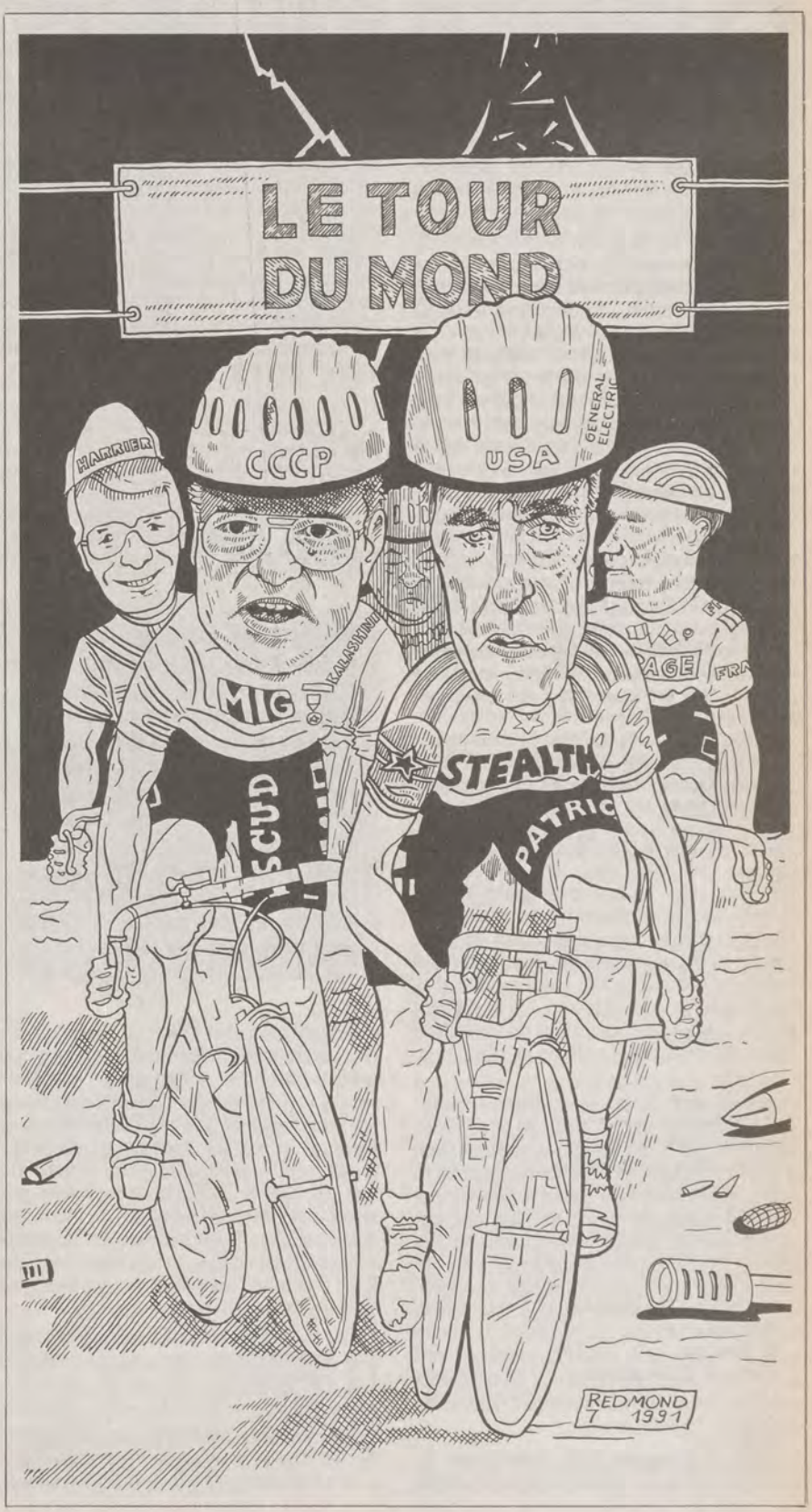

VIER MAANDEN LATER

DE oorlog heeft nochtans diepe wonden geslagen. Het aantal doden ten gevolge van de gevechtshandelingen en van de nasleep van de oorlog loopt in de honderdduizenden. Na het beëindigen van de vijandelijkheden brak in Irak een reeks opstanden uit, waarvan de belangrijkste in het noorden bij de Koerden en in het zuiden bij de Sjiieten.

Waar de Koerden nog voor problemen blijven zorgen voor het regime in Bagdad, doen de Sjiieten dat voorlopig niet meer. De weerstand van deze bevolkingsgroep werd grondig gebroken. De heilige steden Najaf en Kerbala werden verwoest en de bevolking zo goed als over de kling gejaagd door de Republikeinse Garde. Er heerst weer rust in deze steden, maar het is de rust van een kerkhof. De Republikeinse Garde beschuldigt de Sjiieten er valselijk van hun eigen heiligdommen te hebben onteerd en verwoest. Honderdduizenden Sjiieten hebben zich in de moerasgebieden teruggetrokken en leven er in ellendige omstandigheden. De sterftegraad is er hoog door gebrek aan voedsel, medicijnen en de meest noodzakelijke hygiënische voorzieningen. Vooral de kinderen zijn het slachtoffer van deze toestanden.

SCHUILBUNKER

In de rest van het land gaat het er trouwens niet zo veel beter aan toe. Het land is vernietigd door de oorlog. Achttien van de twintig electriciteitscentrales waarover Irak beschikte zijn tot puin herleid door de geallieerde bombardementen. Een adekwate medische verzorging kan niet verstrekt worden bij gebrek aan middelen. De boykot die de UNO onder druk van vooral de Verenigde Staten handhaaft verergert de toestand nog.

In Bagdad is van de oorlog nauwelijks nog iets te merken. Op bevel van Saddam Hoessein werden de sporen ervan zo goed en zo kwaad mogelijk uitgewist. Het regime heeft er handenvol geld voor over om de hoofdstad een normale aanblik te geven, kompleet met vijfsterrenhotels en bars. Er mag niet gerouwd worden om de slachtoffers van de oorlog. Zij zijn immers gevallen voor de eer en het welslagen van de Iraakse Revolutie. Alleen de schuilbunker waarop een Amerikaanse bom viel die de dood van 314 mensen, overwegend vrouwen en kinderen, veroorzaakte, wordt als nationaal gedenkteken van het „Amerikaanse fascisme" behouden. Daar mag gehuild worden.

Saddam Hoessein blijft ondertussen de touwtjes stevig in handen houden. De drie steunpilaren van zijn regime, nl. de Baathpartij met haar funktionarissen, de meedogenloze Republikeinse Garde en de geheime dienst Muhabarat hebben de Golfoorlog goed doorstaan. Zij bleven rond Saddam Hoessein geschaard, ook toen diens troon scheen te wankelen onder de druk van de oprukkende Koerden en Sjiieten. Hij is er niet geliefder op geworden, maar de angst en de vertwijfeling bij de bevolking is alleen maar toegenomen. Zijn regime is zelfs nog zo machtig dat het er blijkbaar geen probleem van maakt VN-afgevaardigden voor de kontrole op de naleving van de VN-resoluties gewapenderhand af te dreigen en stelselmatig valse informatie aan de internationale gezelschappen te verstrekken.

REPRESSIE

Ook in Koeweit is de situatie verre van rooskleurig. De olieputten die door de terugtrekkende Iraakse soldaten in brand werden gestoken zullen het land nog maanden, zoniet jaren lang problemen bezorgen. Op politiek vlak is er bij lange na nog geen sprake van een terugkeer naar de demokratie. Intussen is er een repressiegolf aan de gang die vooral de Palestijnse bevolkingsgroep treft wegens vermeende kollaboratie met Irak tijdens de Golfoorlog. Willekeurige arrestaties, deportaties tegen de internationale afspraken in en betwistbare vonnissen kleuren de atmosfeer in het land. Iedereen loopt bewapend rond alsof morgen een nieuwe invasie te verwachten valt.

Een viertal maanden geleden eindigde de Golfoorlog tussen Irak en een koalitie van merendeels Arabische en westerse landen onder de leiding van de Verenigde Staten van Amerika. De gevolgen van de oorlog zijn katastrofaal voor de regio en dan vooral voor Koeweit en Irak. In dat laatste land zit president Saddam Hoessein nog steeds in het zadel. Steviger dan ooit, lijkt het wel.

DEKADENT

De verantwoordelijkheid van de geallieerden, en dan vooral van de Verenigde Staten in de ontwikkelingen van de laatste maanden is groot. Wat zijn zij er eigenlijk komen doen? Het resultaat is dat een westers gezind autokratisch regime opnieuw in het zadel werd geholpen. En dat een bloeddorstig diktator nog vaster in het zadel zit en zijn landgenoten nog meer terroriseert dan voorheen. En dat er miljoenen op de vlucht zijn voor het geweld zonder dat er werkelijk naar oplossingen wordt gezocht. En dat de VN zijn geloofwaardigheid verliest als pion in het machtspolitieke spel van enkele groten der aarde, daar ze zelfs geen geloofwaardige boykotpolitiek — noch voor, noch na de oorlog — kon of mocht doorvoeren. En dat er reeds honderdduizenden doden zijn gevallen en wellicht nog evenveel zullen vallen. De triomftocht van generaal Norman Schwarzkopf had beslist niet misstaan in één van de meer dekadente periodes uit de Romeinse tijd.

Frank Seberechts

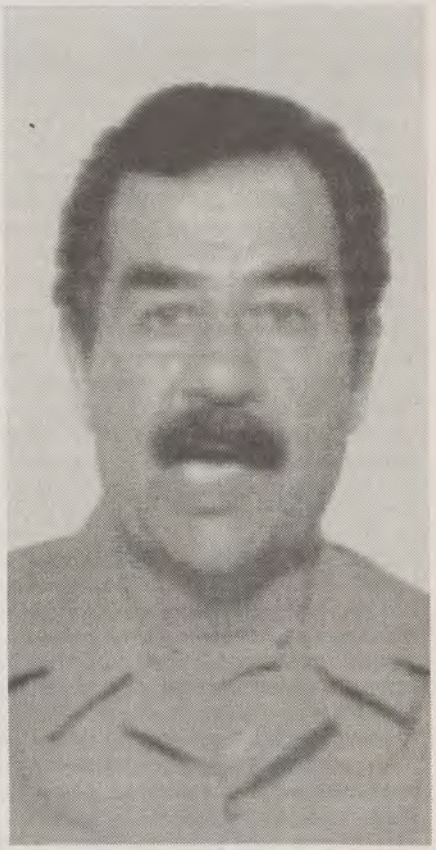

Een van de gevolgen van de Golfoorlog is dat de bloeddorstige diktator Saddam Hoessein nog steviger dan ooit in het zadel zit, en zijn landgenoten nog meer kan terrorizeren dan voorheen. (foto ap)

DE GOLFOORLOG SAMENGEVAT

Eén van de grootste helden uit de Golfoorlog hier op het Vlaamse thuisfront was ongetwijfeld *Luc de Vos*, hoogleraar aan de Koninklijke Militaire School. Als een volleerd entertainer wist hij met een dirigeerstokje in de hand en gebogen over een BRTN-zandbak de kijkers zand in de ogen te strooien met sintetische konklusies, technische specifikaties en uitgebalanceerde voorspellingen. De oorlog werd dankzij het voor iedereen begrijpelijk betoog van de begeesterde technikus een *cleane* wetenschap, een mix van aantallen, vuurkracht en taktiek, maar ook van massapsichologie, media-techniek, motivatie en andere onderdelen van de moderne krijgskunst.

Enkele weken terug werd bij het Davidsfonds een samenvatting van die Golfoorlog gepubliceerd, geschreven door professor de Vos. In de stijl die we verwachtten. Het dunne (116 blz.) boekje is geïllustreerd met nuttig kaartjes, en tal van treffende zwart-witfoto's. Het biedt dan ook niet meer dan een nauwgezette samenvatting van de Golfoorlog. In regelrechte kursusstijl schetst de Vos in een eerste deel de politieke kontekst. Daarin worden zeer schematisch de motieven van Irak om Koeweit te annekseren in herinnering gebracht, de motieven van het bondgenootschap om die anneksatie ongedaan te maken en de reaktie van ons land.

BELGIE ONTROUW?

Dit laatste hoofdstukje, vrij degelijk uitgewerkt, zal zoals De Vos voorspelde, in regeringskringen heel wat kwaad bloed zetten. De KMS-professor begint zijn uiteenzetting over België's militaire inspanning met de vaststellling dat in een parlementaire demokratie oorlog voeren nooit van een leien dakje loopt. Vooral het politiek sisteem van koalitieregeringen is voor de generaals een nachtmerrie, zo leest de burger met stijgende verwondering. Onze regering blonk in verdeeldheid en efficiëntie blijkbaar uit: *(Onze regering) gaf blijk van voortdurende aarzelingen die zeker verre van goed overkwamen bij onze Angelsaksische bondgenoten.*

Vooral de beslissing om géén munitie te leveren aan de Britten moet het ontgelden: *nauwelijks enkele dagen voor het verstrijken van het ultimatum vond onze regering het nodig om haar westerse bondgenoten te laten twijfelen aan haar trouw*, schrijft de Vos zonder verpinken. Men kan deze redenering ook omkeren: de Belgische regering bewees met haar beslissing de bondgenoten haar vredeswil en vormde binnen het bondgenootschap aldus een tegengewicht voor de in die laatste dagen voor 15 januari steeds hallucinanter om zich heen grijpende oorlogslogika.

Desalniettemin vindt De Vos dat België toch zijn deel van de inspanning leverde. Indien de Belgische bijdrage in het buitenland zo geminimalizeerd wordt, is dat *waarschijnlijk te wijten aan de manier van doen...* weet De Vos. Gelukkig is er nog het Belgische militaire apparaat dat de Belgische eer hoog houdt. *De grote beroepsbekwaamheid van onze marine werd weldra door alle geallieerden geprezen. Hun arbeid zal het geschonden imago van België waarschijnlijk ten goede komen*, meent De Vos. Al stond in de vorige alinea wel te lezen dat *een aantal ongelukkige interviews van marinepersoneel een niet zo krijgshaftige indruk gaf.* Een kniesoor die daar in het buitenland van wakker ligt!

In een tweede deel gaat De Vos in op de verhouding van de krachten in de Golfoorlog. De lezer krijgt een overzicht van de krijgstechnische aspekten van de Golfoorlog, zoals die in een kursus van de militaire school opgesomd zouden worden: tijd (*het verblijf in een alkoholvrij land en in de woestijn gedurende maanden is geen pretje*), wil (86% van de Amerikanen was op 23 februari voor een grondoffensief), ruimte, getalsterkte, technologie, logistiek en bevelvoering. De Vos besluit dat rekening houdend met deze faktoren het Iraaks leger niet eens tot de twintig beste legers ter wereld behoorde.

Volgens de Vos moet België omwille van zijn bijdrage aan de oorlog helemaal niet blozen. En indien de Belgische inspanning in het buitenland al het voorwerp van kritiek was, ligt dat ,,waarschijnlijk aan de manier van doen'', aldus de Vos.

De volgende twee delen behandelen het milieu en de plannen. Hoe was de Iraakse verdediging opgebouwd? Welke strategie voerden de Amerikanen om deze te verschalken? De Vos maakt vergelijkingen met El Alamein (oktober '42), de blitzkrieg van mei '40 en de slag bij Koersk (juli '43), uitweidingen waar de modale lezer weinig aan heeft.

Een uitgebreid deel bespreekt dan de afwikkeling van de eigenlijke oorlog, vergoelijkend *De operaties* getiteld. De auteur haalt hier ook het ekologische wapen aan, dat zowel door de Irakezen (olie in de Perzische Golf, het in brand steken van de Koeweitse olieputten) als door de geallieerden: *zij vernietigden waterzuiveringsinstallaties, waterleidingen en elektriciteitscentrales. Irak wordt nu geteisterd door buikloop en besmettelijke ziekten die voortvloeien uit het drinken van bezoedeld water. Valt dit te rijmen met het humanitaire recht dat ook in oorlogstijd van toepassing is?* De Vos stelt zich de vraag wel maar beantwoordt ze niet.

In zijn besluit zet de professor nog wat politieke bedenkingen op papier. Hier schrijft hij dat *het kiesstelsel dat leidt tot evenredige vertegenwoordiging bijna steeds koalitieregeringen geeft die niet opgewassen zijn tegen krisistoestanden.* Een vrij gratuite bewering die makkelijk tegengesproken kan worden. Er komen ook boeiende ekonomische vaststellingen aan bod (*De wederopbouw van zowel Koeweit als Irak wordt een zware klus*). De Vos houdt er een voorzichtig pleidooi voor het aan banden leggen van de wapeneksport, al haalt hij daarvoor een louter egoïstische reden aan: *het kan toch niet dat het Westen om de haverklap tegen zijn eigen wapens moet strijden.*

De Vos eindigt zijn boekje met een antwoord op de vraag of deze oorlog gerechtvaardigd was. Hij haalt het instrumentarium om die vraag te beantwoorden bij de katolieke kerk. Een absoluut oordeel lijkt De Vos voorbarig. Maar hij besluit zijn boek met de bedenking dat de gedachte van Sint-Augustinus, als zou agressie niet beloond mogen worden, fundamenteel is. *De wet van de jungle mag niet overheersen*, zegt de reserve luitenant-kolonel. Maar is dat nu net niet gebeurd in de Golfoorlog, zowel wat de anneksatie van Koeweit betreft, als wat de vernietiging van Irak betreft?

(pdj)

— De Derde Wereldoorlog? Luc de Vos. Uitg. Davidsfonds, Leuven, 1991, 116 blz, 495 fr.

EEN EITJE PELLEN MET COLOMBUS

ONDER de slogan *„500 Anos Resistencia Indigena y Popular" en America* (500 jaar indianen en -volksverzet in Amerika) werken maar liefst vijf regionale komitees op het Amerikaanse kontinent rond het gebeuren van de 500 jaar. De aanzet werd gegeven op 7 oktober 1989 in Columbia. De doelstellingen van dit kontinentaal initiatief zijn in eerste instantie een grote denkoefening waarbij overal in Amerika nagedacht wordt over de oorzaken van de armoede, ongelijkheid en marginalisatie, zijnde de resultaten en gevolgen van de „500 jaar".

Deze denkoefening zal de Amerikanen bovendien in staat stellen de eigen identiteit, kultuur en wortels te achterhalen. Zodat alle volkeren zich kunnen verenigen om de aktoren te worden van de eigen geschiedenis en hun gerechtvaardigde eisen kracht bijzetten om uiteindelijk een daadwerkelijke onafhankelijkheid te realiseren.

PAN-AMERIKA

Volgens *Juana Vasquez* van de Guatemalteekse koördinatie heeft het hele initiatief tot nu toe al de verdienste gehad dat indianenorganisaties over heel het kontinent informatie en ervaringen uitwisselen en samenwerken. Op de jongste vergadering van de Vlaamse koördinatie gaf zij volgend overzicht van de huidige stand van zaken in Amerika. Zij drukte op de noodzaak om vanuit Europa de Amerikaanse initiatieven een steun in de rug te geven d.m.v. brieven, telegrammen, het sturen van delegaties, mediabelangstelling enz. Dit om uiteindelijk te komen tot een samenwerking met alle volkssektoren van Amerika en een internationale solidariteit te smeden tussen alle mensen en groepen die ijveren voor de vrede en het welzijn van de volkeren.

— De *Regio Noord* (Kanada, VS en Mexiko) heeft vooral steun van de Noordamerikaanse indianenorganisaties. In de VS werd reeds een nationale koördinatie opgericht, in Kanada staat men zover nog niet. In Mexiko hebben zich ongeveer 100 indianen-, boeren- en arbeidersorganisaties ingeschakeld. Mexiko heeft de koördinatie in handen.

— In de *Caraïbische regio* is vooral Cuba, waar de zetel van de regio gevestigd is, aktief; in mindere mate Haïti en de Dominikaanse Republiek.

— De *Cono Sur-regio* (Brazilië, Argentinië, Chili, Uruguay en Paraguay) telt vijf aktieve nationale koördinaties. Brazilië fungeert als centrumland.

— Heel het initiatief ging van start in de *Andes-regio* (Ecuador, Colombia, Peru, Bolivië en Venezuela) waar vooral Ecuador en Colombia het voortouw namen. Vooral de indianenopstand (el „leventamiento indigena") in Ecuador heeft veel losgemaakt. Ecuador, en meerbepaald de CONAIE (de overkoepelende organisatie van àlle Indiaanse volkeren van Ecuador) neemt dan ook de koördinatie van de regio waar. Momenteel wordt de werking van de Andes-regio wel ernstig belemmerd door de rampzalige sociaal-ekonomische toestand.

— *Centraal-Amerika* (Guatemala, Nicaragua, El Salvador, Panama, Costa Rica, Honduras en Belize) was de laatste regio om van start te gaan. Men begon in mei 1990 zonder El Salvador en Belize. Op dit moment hebben, om begrijpelijke redenen, enkel Panama en El Salvador nog geen nationale koördinatie. In Guatemala schijnt de samenwerking min of meer uitgegroeid te zijn tot een nationale beweging met medewerking van de vakbonden in de stedelijke gebieden, enkele universiteiten, rechtbankenbedienden, boerenorganisaties, de kristelijke vrouwenbeweging en de plattelandsvakbonden.

Op 12 oktober 1992 zal het 500 jaar geleden zijn dat Christoffel Colombus voet aan wal zette in wat nu Amerika noemt. De veroveraars van toen willen deze jaardag met grote feestelijkheden gedenken, zij blijven ervan overtuigd dat zij „de wilden" in de Nieuwe Wereld onze beschaving en godsdienst dienden bij te brengen, desnoods met dood en vernieling; wat dan ook gebeurd is!
De veroverden daarentegen spreken onverbloemd over „500 jaar onderdrukking" en noemen de herdenking „500 jaar weerstand".
WIJ poogt een overzicht te brengen van wat er zowel in Noord- als in Zuid-Amerika rond deze „500 jaar" leeft en dat is niet min.
Eén jaar voor de verjaardag zult u terecht opmerken.
Inderdaad, er staat in de twee Amerika's zoveel op stapel dat een vooruitblik gewettigd is.
Want het is duidelijk: Amerika heeft een eitje te pellen met Colombus!

Broeder Martin de Marúa, geschiedschrijver en bestrijder der heidenen, bestraft een Indiaan. 17de eeuwse illustratie uit Peru.

EL FARO

Al deze regio's maken een diskussiepunt op dat ze meebrengen naar de tweede kontinentale samenkomst tussen 7 en 12 oktober van dit jaar in Guatemala. Die bijeenkomst zal bijgewoond worden door 300 deelnemers, 8 per land. Voor deze studiebijeenkomst zijn vijf grote tema's voorzien: *demokratie, mensen- en indianenrechten*, de onverbreekbare band tussen *grond & leven, kolonialisme* en *neo-kolonialisme* en de positie van de *vrouw* en de *jongeren* in de respektievelijke landen. Bedoeling is deze tema's te evalueren aan de hand van de

bestaande toestanden. Zo kan men er bijvoorbeeld de wetgevende konstituties op naslaan bij het behandelen van het onderwerp demokratie. Uit deze ontmoeting moeten dan een aantal voorstellen, alternatieven en een aktieplan voortvloeien.

Daarenboven worden in juli en oktober simultane akties gehouden in heel het kontinent, met o.a. muurschilderingen. Deze akties worden naderhand geëvalueerd met het oog op praktisch nut voor 1992. Kortom veel werk voor de boeg. Zeker als men weet dat de officiële autoriteiten in alle landen ook een resem aktiviteiten gepland hebben. Dit meestal in samenwerking met Spanje. Zo ziet men in Colombia en Ecuador al volop spandoeken met daarop de officiële leuze („El encuentro de dos mundos" (*de ontmoeting van twee werelden*). Spanje laat niets onverlet om al deze pompeuse, triomfalistische, geldverslindende vieringen over heel het kontinent te laten plaats vinden. Slechts Cuba moet van dit alles niets weten.

Het toppunt van megalomanie valt te „bewonderen" in de hoofdstad van de Dominikaanse Republiek Santo Domingo. We laten hierover *Marleen Bosmans* van SAGO (het Latijnsamerikaanse Centrum in Antwerpen) aan het woord die dit „wonder" met eigen ogen aanschouwd heeft.

Marleen Bosmans: *„Het is iets verschrikkelijks. Men is sinds jaren een monsterachtige vuurtoren aan het bouwen „El Faro" die geen enkel praktisch nut heeft. Men heeft die vorig jaar al eens willen uittesten. Toen ze het gevaarte aanstaken viel heel de hoofdstad zonder stroom, omdat het àlle elektriciteit opslorpte. Het is een monsterachtig lelijk bouwwerk. De plattegrond heeft de vorm van een kruis en is eigenlijk het verdere uitwerken van een plan dat reeds bestond onder de regering van diktator Trujillo, waarvoor op het einde van de jaren vijftig reeds de fundamenten werden gelegd. Rond de „Faro" heeft men prachtige lanen aangelegd met ronkende namen als „Avenida de las Americas", „Avenida de Mexico", Avenida de Espana". Die komen allemaal samen op het enorme plein „Plaza de Americas". Een klein detail is dat al die lanen nergens naar toe leiden. De aanleg van heel dit gevaarte heefte ettelijke tientallen miljoenen dollars gekost. Bovendien heeft men er 250.000 personen (nvdr ongeveer 3,5 % van de bevolking) voor moeten onteigenen. Die mensen werd een nieuw appartement in ruil beloofd en men gaf ze een sleutel met Balaguer erop, de naam van de president.*

Santo Domingo herdenkt „de 500 jaar" met de bouw van een gigantische vuurtoren, El Faro... (foto Luk Versmissen)

Slechts nu beseffen deze mensen dat dit gebaar enkel simbolisch was en ze met lege handen staan. Ze dachten dat het een sleutel was van een nieuw appartement dat door de regering gebouwd ging worden. Er worden wel appartementsblokken gebouwd, maar dat zijn luksewoningen bestemd voor de topklasse. Naast de „Faro" heeft men ook een prestigieus akwarium met eksotische vissoorten neergeplant. Op zich is daar niet op tegen, maar de vraagt dringt zich op wat het nut is van een akwarium in een land waar honger en ondervoeding heerst. Men heeft ook een tunnel gebouwd waarvan niemand weet waarvoor hij dient, maar de Dominikaanse Republiek heeft nu tenminste zijn eigen tunnel."

■ **Wat denkt de doorsnee Dominikaan over al deze triomfalistische poeha?**

Marleen Bosmans: *„Ze zijn er allemaal heel razend om. Ondertussen glijdt het land weg in een ekonomische krisis; er is geen werk, geen openbare voorzieningen, geen woningen, geen stromend water, geen elektriciteit. De mensen beseffen dat het om geld gaat dat niet geïnvesteerd wordt in de ontwikkeling van het land. Maar de leidende politici en zakenlui willen de ingeslagen weg voortzetten. Zij verklaarden publiek dat het toetreden tot de Konventie van Lomé een goede zaak is voor het verder uitbouwen van het toerisme en de vrijhandelszones. Er wordt niet gesproken over investeringen in funktie van de ontwikkeling van de eigen landbouw.*

De Dominikaanse Republiek is er makkelijk toe in staat om de eigen voedselbehoeften te voorzien maar momenteel importeren ze rijst en bonen. De landbouw-industrie eksporteert ananas terwijl de eigen bevolking het geïmporteerde voedsel niet meer kan betalen. Er wordt ook niet geïnvesteerd in arbeidsintensieve sektoren, enkel het toerisme en de bouwindustrie varen er wel bij.

President Balaguer lijkt wel met een baksteen in zijn maag geboren."

Peter Desmet

Bedelende kinderen in Lima. Een tipisch straatbeeld uit de Peruaanse hoofdstad. (foto Szommer)

WIJ, DE INDIAANSE VOLKEREN VAN AMERIKA...

„Zoals op de reis die ik maakte naar Lisboa kan het gebeuren dat een Indiaan iets steelt. Mocht het blijken dat bepaalden onder hen stelen, straf hen door hun neus en hun oren af te snijden want dat zijn lichaamsdelen die ze niet kunnen verbergen".

(Admiraal Cristobal Colon (Christoffel Columbus) in Instrueciones a Mosen Pedro Margarite, 9 april 1494)

„Toen de soldaten zagen dat haar kinderen niet kwamen opdagen, brachten ze moeder naar een open vlak dicht bij ons dorp. Daar smeten ze haar neer, naakt, geschoren en afschuwelijk verminkt. Vijf dagen heeft ze daar gelegen, moederziel alleen, bewaakt door een aantal soldaten. Overdag brandde de zon op haar gefolterd lichaam en 's nachts was ze blootgesteld aan kou en regen. De wormen kropen uit haar etterende wonden...Na vijf dagen doodstrijd is mijn moeder gestorven. Juist voor ze stierf, is er een soldaat boven op haar gaan staan en heeft in haar mond geürineerd".

(Rigoberta Menchu, Uspantaneca-Quiché, Guatemala, getuigt over de moord op haar moeder in april 1980).

Tussen beide gebeurtenissen liggen 500 jaar, vijf eeuwen kolonisatie, genocide, racisme, vernedering, etnocide, slavernij, uitbuiting, plundering, schuldenlasten. Het koloniseren van Amerika was tevens de springplank tot het koloniseren van de andere kontinenten: Azië, Oceanië en Afrika.

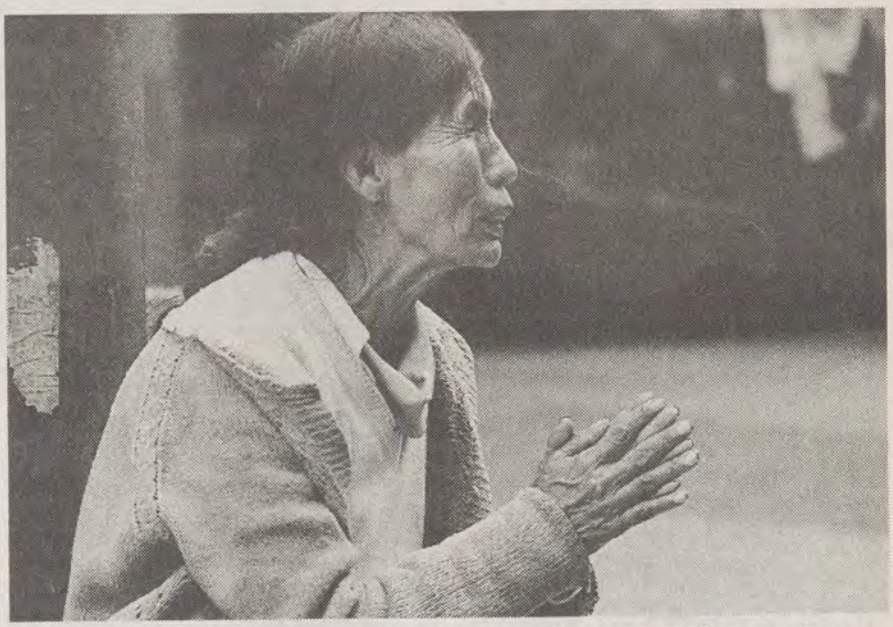

Een krotbewoonster van Lima smeekt om een aalmoes op de Plaza des Armas. (foto Szommer)

DE VERKLARING VAN QUITO

De inheemse volken van Amerika en van de hele wereld zullen „1992" herdenken en beleven als het jaar van „500 jaar van verzet". In juli 1990 kwamen vertegenwoordigers van 120 inheemse naties uit Noord, Midden en Zuid-Amerika bijeen in Quito, Ecuador, waar zij de *verklaring van Quito* opstelden die hier volgt:

„Wij, Indianen van Amerika hebben nooit onze voortdurende strijd tegen de onderdrukking, diskriminatie en uitbuiting, die ons werd opgelegd als gevolg van de Europese invasie van onze voorouderlijke gebieden, opgegeven.

Onze strijd is niet een niet louter toevallige herdenking van de 500 jaar onderdrukking, die de invallers met medeplichtigheid van de „demokratische" regeringen in onze landen willen omvormen tot vieringen en jubelfeesten.

Onze strijd als Indiaanse volken, naties en nationaliteiten is geworteld in onze identiteit, die ons zal leiden naar onze echte bevrijding. Wij antwoorden agressief en zijn vastbesloten om deze „viering" te verwerpen.

De strijd van ons volk heeft een nieuwe diepgang gekregen in de recente periode.

Deze strijd is minder geïsoleerd en meer georganiseerd. We zijn er ons nu volledig van bewust dat onze volledige bevrijding slechts kan uitgedrukt worden door de volledige uitoefening van ons zelfbeschikkingsrecht. Onze eenheid is gebaseerd op dit fundamentele recht. Onze zelfbeschikking is niet slechts een simpele verklaring.

Wij moeten de nodige voorwaarden scheppen die de volledige uitoefening van ons zelfbeschikkingsrecht toelaten en dit moet uitgedrukt worden in de volledige autonomie voor onze volken. Zonder Indiaans zelfbestuur en zonder kontrole over onze gebieden, kan er geen autonomie zijn.

Het bereiken van dit doel is een hoofdtaak voor Indiaanse volkeren alhoewel wij doorheen onze strijd geleerd hebben dat onze problemen in vele opzichten niet veel verschillen van die van andere delen van de bevolking. Wij zijn ervan overtuigd dat we moeten opstappen naast de boeren, de arbeiders, de gemarginaliseerden, samen met de intellektuelen die begaan zijn met onze zaak, om het heersende sisteem van onderdrukking te vernietigen en een nieuwe pluralistische demokratische en menselijke maatschappij op te bouwen waarin de vrede gewaarborgd is.

De bestaande natie-staten van Amerika, hun grondwetten en fundamentele regels zijn juridisch politieke uitdrukkingen die onze sociaal-ekonomische, kulturele en politieke rechten negeren.

Op dit moment is één van onze prioriteiten de vraag voor een volledige strukturele verandering die toelaat dat het zelfbeschikkingsrecht van de Indiaanse volken en de kontrole over onze gebieden door onze eigen regeringen.

Onze problemen zullen niet opgelost worden door de zelfbedieningspolitiek van regeringsinstellingen die uit zijn op integratie en etno-ontwikkeling. Het is noodzaakelijk om een integrale transformatie te realizeren op het niveau van de staat en de nationale samenleving. Dit betekent de kreatie van een nieuwe natie. In deze bijeenkomst is het duidelijk dat de territoriale rechten de fundamentele eis zijn van de inheemse volken van Amerika;

BEVRIJDING

Gebaseerd op de voorafgaande bedenkingen, verklaren de organisaties verenigd in de eerste kontinentale bijeenkomst van inheemse volken:

1. Onze nadrukkelijke verwerping van de viering van „500 jaar Columbus" en de krachtige belofte dat we deze datum zullen aangrijpen als een kans om ons proces van kontinentale eenheid en strijd voor onze

bevrijding te versterken.

2. Bekrachtigen ons vastberaden politiek projekt voor zelfbeschikking en onze autonomie, in het kader van natie-staten, in een nieuwe volkse orde en met respekt voor welke organisatievorm ook, elke natie als geschikt voor haar situatie aanneemt.

3. Bevestigen onze beslissing om onze kultuur, onderwijs en religie te verdedigen als fundementeel voor onze identiteit als volken evenals het opeisen en handhaven van onze eigen vormen van geestelijk leven en gemeenschappelijk bestaan in een intieme relatie met onze Moeder Aarde.

4. We verwerpen de manipulatie van organisaties die verbonden zijn met de overheersende delen van de samenleving en geen inheemse vertegenwoordiging hebben, die onze naam gebruiken voor hun eigen imperialistische belangen. Gelijktijdig bevestigen we onze keuze om onze eigen organisaties te versterken zonder onszelf uit te sluiten of te isoleren van andere strijden van het volk.

5. We erkennen de belangrijke rol die inheemse vrouwen spelen in de strijden van onze volken. We begrijpen de noodzaak om de deelname van vrouwen in onze organisaties te vergroten en we bevestigen dat het één strijd is, van mannen en vrouwen samen, in ons bevrijdingsproces en een sleutelvraagstuk in onze politieke praktijk.

6. Wij, Indiaanse volken, beschouwen het als vitaal om onze natuurlijke rijkdommen die momenteel aangevallen worden door multinationale bedrijven, te verdedigen en te bewaren. We zijn ervan overtuigd dat deze verdediging suksesvol zal worden als het de Indiaanse volken zijn die de gebieden waarin we leven, beheren en kontroleren, volgens onze eigen principes van organisatie en gemeenschapsleven.

7. Wij verzetten ons tegen de nationale juridische strukturen die het resultaat zijn van het proces van kolonisatie en neo-kolonisatie. Wij zoeken een nieuwe sociale orde die onze traditionele uitoefening van het recht, een uitdrukking van onze kultuur en organisatievormen, omvat. We eisen dat we door het Internationaal Recht erkend worden als volken en dat deze erkenning ingebouwd wordt in de respektievelijke natie-staten.

8. Wij klagen het geweld en de achtervolging aan waarvan Indiaanse volken het slachtoffer zijn en die een flagrante schending zijn van de mensenrechten. We eisen respekt voor ons recht op leven, land, vrijheid van organisatie en beleving van onze kultuur. Gelijktijdig eisen we de vrijlating van onze leiders die vastgehouden worden als politieke gevangenen, een einde aan de repressie en schadeloosstelling voor de schade die we leden."

In Vlaanderen is KWIA, de steungroep voor inheemse volken, de organisatie die de akties rond 1992 in solidariteit met en steun voor de inheemse naties van de hele wereld, zal koördineren. Het adres: KWIA,Breughelstraat 31 te 2018 Antwerpen.

Johan Bosman

ROMERO-HERDENKING: 500 JAAR WEERSTAND

Het ontmoetingsmoment bij uitstek in Vlaanderen van mensen die werken rond Latijns-Amerika is de jaarlijkse Romero-herdenking. De elfde uitgave ervan ging op 23 maart 1991 te Brugge door en stond helemaal in het teken van de ,,500 jaar weerstand".

STEM GEVEN

Met één van de organisatoren, *Bart Boden* hadden wij een kort gesprek.

Bart Boden: *,,De eerste reden is dat we van de figuur van monsenor Romero de opdracht gekregen hebben de stem der stemlozen gestalte te geven, ook hier in Europa. De kontakten met de basisbewegingen in Latijns-Amerika ondersteunen ons daarin, en roepen ons voortdurend op om die stem der stemlozen meer gestalte te geven. Na 10 jaar herdenking was de uitdaging des te groter. Het wordt moeilijker de solidariteit te onderhouden naarmate het langer duurt. Maar ook omdat we in Latijns-Amerika konden ondervinden dat men geen 11 maar reeds 500 jaar die vormen van weerstand aan het zoeken is.*

Onze taak is in de triomfalistische vieringen rond de 500 jaar ,,zogezegde ontdekking" weer de stem van de stemlozen te laten horen en die vijfhonderd jaar weerstand van Indianen en Campesinos beter in de vert te zetten. Dit deden we aan de hand van een breed programma, waarin we de ,,500 jaar weerstand" als het motto van onze Romero-herdenking hebben gekozen".

Op de herdenking werd naast een solidariteitsfoor het kunstwerk van *Jehanne van Woerkum* tentoon gesteld, *Amerika Verraden*, een reeks schilderijen van maar liefst 30 meter lang met als tema hoe het zo ver is kunnen komen met Latijns-Amerika. Een kunstwerk dat door de Salvadoraanse teoloog *Jon Sabrino* een ,,arte de liberacion" *(bevrijdende kunst)* is genoemd.

Ronduit indrukwekkend was de stille aktie op *Het Zand* te Brugge waarbij door alle aanwezigen de solidariteit met Latijns-Amerika in de verf gezet werd door een kruis te dragen met daarop de naam van één van de vele gevallen slachtoffers in de strijd voor een rechtvaardiger wereld. Hoogtepunt van de dag was de toespraak van bisschop *Victor Corral* (Ecuador).

Bart Boden: *,,Ook andere Vlaamse organisaties werken rond de ,,500 jaar"; Eind 1990 werd besloten een Vlaamse Koördinatie in het leven te roepen om gezamelijk initiatieven op poten te zetten. Onder de initiatiefnemers alle bekende namen: de Romero-stichting, Oxfam-Wereldwinkels, SAGO, Pax Christi, Broederlijk Delen, het NCOS, de basisgroepen uit Brugge, de religieuze orden, enz... Belangrijk om weten is dat de Vlaamse Koördinatie besliste aktie te voeren rond héél het kontinent Amerika. Ook in de VS en Kanada staan er heel wat akties op stapel. Onder welke slogan men het grote publiek wil bereiken moet nog uitgedokterd worden. Het is de bedoeling van de Vlaamse Koördinatie alle initiatieven i.m.v. de ,,500 jaar" te ondersteunen. Een grootse slotmanifestatie is voorzien op 10 oktober 1992 te Gent."* ▷

De jongste Romero-herdenking te Brugge stond in het teken van ,,de 500 jaar"... **(foto WIJ)**

SAGO: LATIJNS-AMERIKA CENTRUM TE ANTWERPEN

SAGO staat al meer dan twintig jaar voor Vlaamse solidariteit met Latijns-Amerika. Solidariteit met de gewone mensen ginds in hun streven naar een beter bestaan. Zo steunt SAGO o.m. projekten in Latijns-Amerika in samenwerking met de meest dinamische sektoren van de volksbeweging daar. Die is het immers die in Latijns-Amerika een blijvende sociale verandering moet mogelijk maken. Tegen de macht van het establishment in komen die bewegingen op voor heel elementaire mensenrechten: gezondheid, onderwijs, rechtvaardige werksituaties, enz. kortom alle voorwaarden voor een menswaardig bestaan.

LAMBADA

De samenwerkingsvormen kunnen van allerlei aard zijn: het zoeken van financiering voor aspekten van hun werking, het uitbouwen van een solidariteitswerking in Vlaanderen, samenwerkingsverbanden leggen met sociale bewegingen hier...

Het beeld dat SAGO naar buiten brengt over Latijns-Amerika wijkt af van de gangbare stereotiepen: in plaats van de miserie en de ellende wordt de weerbaarheid, de kreativiteit en de organisatiekracht van de Latijnsamerikanen beklemtoond. Toch is er voor SAGO meer dan het financieel ondersteunen van een ontwikkelingsprogramma. Minstens even belangrijk is het sensibiliseringswerk hier te lande.

Bost mendetako soka hautsi arte borroka

Met deze pijnlijke simboliek — kruis, kroon, dood, dollar — zetten indianen hun strijd tegen ,,de 500 jaar'' kracht bij...

Een aantal van de SAGO-medewerkers, een groep bewogen en bevlogen jongelui... (foto SAGO)

Het *dokumentatiecentrum* van SAGO omvat stapels informatie over alle aspekten van de Latijnsamerikaanse samenleving. Er is een kollektie boeken, tijdschriften, brochures, rapporten over Latijns-Amerika uit de hele wereld, en in het bijzonder uit de landen van Latijns-Amerika zelf, aanwezig die je nauwelijks elders kan vinden. Op aanvraag worden ook dokumentatiepakketjes over specifieke onderwerpen samengesteld en opgestuurd.

KOELIS

Sinds kort heeft SAGO een nieuw aanbod: de *krea-ateliers*, een speelse manier om kennis te maken met Latijns-Amerika. De meeste ateliers worden begeleid door Latijnsamerikaanse kunstenaars die hier wonen en werken. Zo zijn er ateliers over Braziliaanse dansen (samba, lambada, frevo), Argentijnse tango, torilla's maken op zijn Salvadoreens, Capoeira (de gevechtssport van de zwarte slaven in Brazilië)...

Naast die ateliers heeft SAGO ook een serie unieke *tentoonstellingen* te huur, ondermeer Nicaraguaanse kindertekeningen, Mexikaanse boomschorsschilderingen, Peruaanse wandtapijten, fototentoonstellingen over Colombia en affichetentoonstellingen over vrouwen en geweld. SAGO heeft ook een *teatergroep* onder haar vleugels. De groep *Koelis* heeft zich een stevige reputatie verworven binnen het Derde Wereldteater voor jongeren. De jongste produktie ,,Van Kouwe Boys en In Lianan'' speelt in het Amazonewoud en kaart de problematiek van het regenwoud en de Amazone-indianen aan. Met deze kwalitatief hoogstaande produktie, die ook inhoudelijk goed in de markt ligt, bereikt SAGO duizenden jongeren per jaar.

Solidaridad, het SAGO-maandblad, volgt de aktualiteit van Latijns-Amerika op de voet. als de grote massamedia zijn uitgepraat over de treinramp, de aardbeving of de staatsgreep, dan blijft Solidaridad het andere en het overige nieuws brengen met reisverhalen, achtergrondartikels, standpunten, interviews, kunst- en literatuurbijdragen.

Filip Huysegems

SAGO, Lange Lozanastraat 14 te 2018 Antwerpen 1 (03/237.56.30 of 03/237.55.62).

NOORDAMERIKAANSE INDIANEN WILLEN OUDE WERELD „ONTDEKKEN"

Ook in Kanada en in de VS worden „de 500 jaar" herdacht. Om meer over de situatie aldaar te weten te komen gingen we te rade bij *Wendel Trio* van KWIA (Steungroep Inheemse Volkeren).

Wendel Trio: *„In Kanada groeide de koördinatie rond „de 500 jaar" uit de derdewereldbeweging. De indianengroeperingen werden uitgenodigd om mee te werken. Maar dat bleek geen eenvoudige zaak want de indianen zijn er in vele groepjes verdeeld. Ze vinden het ook niet vanzelfsprekend dat mensen van buiten hun gemeenschap zich met hun problemen bezig houden. Zo speelt in Kanada* the World Council of Indigenous People *nogal een vreemde rol. Ze werd opgericht in duistere omstandigheden, krijgt Kanadese subsidies en heeft eigenlijk nauwelijks kontakt met de basis. Een andere organisatie* the Assembly of First Nations *neemt in Kanada het sekretariaat waar. Maar konkrete akties voor 1992 staan er nog niet op het getouw. Zover we weten houdt Kanada ook (nog) geen officiële herdenkingsvieringen. Nu voor al die Indianengemeenschappen is dat een abstrakte boel. Hun kultuur is enkel gericht op de eigen gemeenschap, alles wat dat overstijgt vinden ze een beetje overbodig."*

In de VS werken er drie koördinaties. Eén in New York, van de *stadsindianen*. Eén in het zuid-westen (Arizona en New Mexiko) en één in de Bay-area (Los Angeles, San Francisco). Die laatste de *International Indian Treatt Council*, vaart nogal een progressieve koers en heeft veel kontakten met Centraal-Amerika en Polynesië. Maar in tegenstelling met haar Kanadese tegenhanger (WCIP) lijdt ze konstant geldgebrek.

Wendel Trio: *„De drie koördinaties hebben beslist iets gezamenlijks op touw te zetten in 1992. Maar ondertussen zet elke groep zijn aktiviteiten voort. Ook in de VS zijn de indianen hopeloos verdeeld. In één Mohawk-reservaat zijn er soms vijf verschillende politieke strekkingen.*

Daarenboven zitten ze verstrikt in de doolhof van de bureaukratie en de verschillende instellingen op plaatselijk, federaal en nationaal niveau. Maar de drie regionale Indianenorganisaties zijn wel aktief. Zo ook wat betreft 1992. De New York Alliance wil op 12 oktober 1992 héél New York voor één uur lamleggen. Enerzijds als simbolische huldeblijk ter nagedachtenis van de verdwenen indianenkultuur, anderzijds is het een oproep aan alle New Yorkers om één uur lang géén energie te verbruiken.

M.a.w. men koppelt het hele opzet aan de zorg voor het leefmilieu. De achterliggende gedachte is dat als men nu geen aandacht schenkt aan de milieuverloedering in New York en de VS ons hetzelfde tragische lot als de verdwenen indianengemeenschappen te wachten staat. Een andere mogelijke aktie, die nationaal gekoördineerd zou worden, is het sturen van een boot uit de VS naar Europa om „het oude kontinent te ontdekken". Nog andere groepen hebben zich voorgenomen alle officiële plechtigheden in de grote Amerikaanse steden te ridikuliseren.

Maar ook ekstreme akties kunnen verwacht worden. Een aantal indianen is vastbesloten om het Spaanse initiatief dat een namaakvloot van Columbus de oceaan wil laten oversteken te saboteren."

Wie meer wil weten over wat Noord-Amerika aan akties in petto heeft kan terecht bij „Vergeten Volkeren", het zes-wekelijks tijdschrift van KWIA over 's werelds inheemse volkeren. Brughelstraat 31-33 te 2018 Antwerpen (03/218.84.88). **(p.d.)**

▷

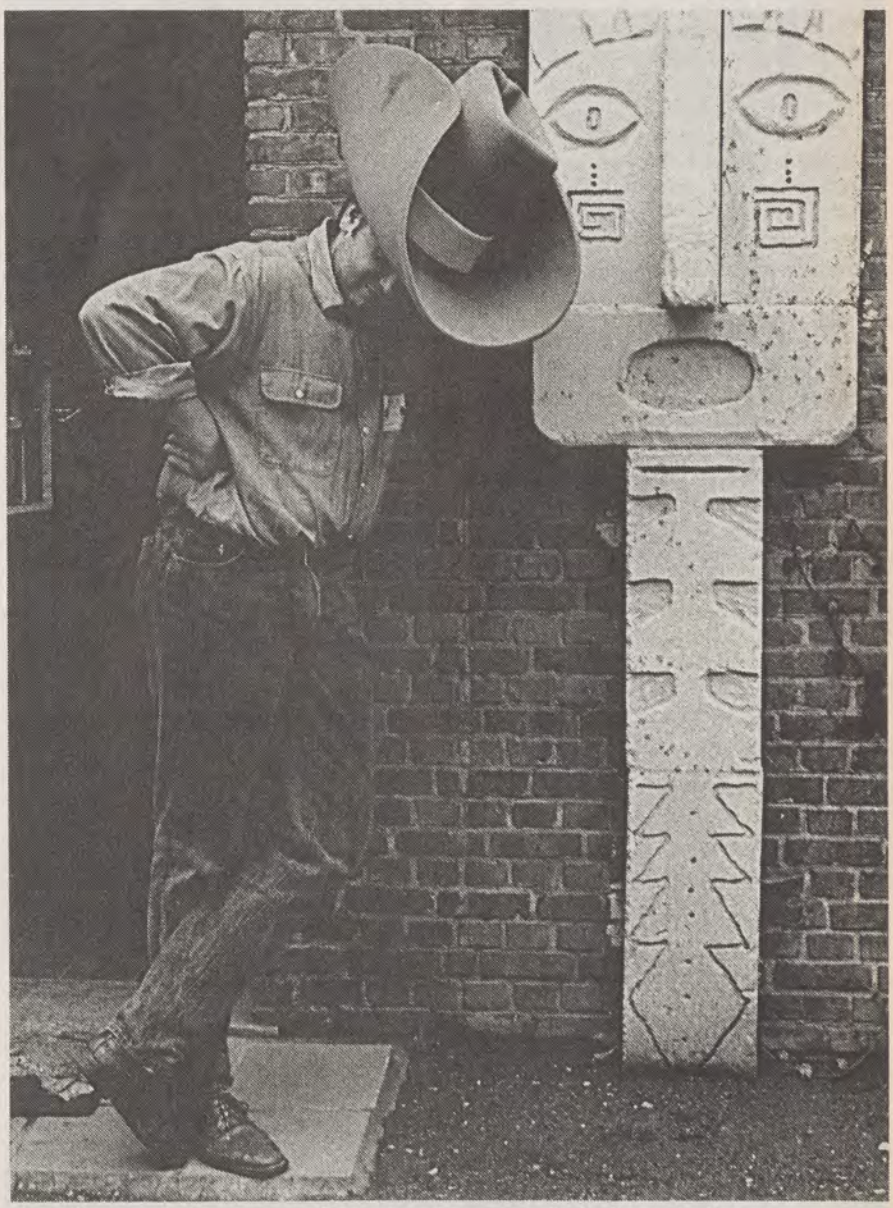

Amerikanen hebben geen hoge hoed op van de Indianenkultuur...
(foto Szommer)

BISSCHOP V. CORRAL:

„ANDES-GEBODEN OPNIEUW RESPEKTEREN"

HET voorbije jaar is *monsénor Corral* in Ecuador uitgegroeid tot het simbool van de kerk die de indiaanse strijd steunt. Vooral na wat men „el levantamiento indigena" heeft genoemd, de indianenopstand vorig jaar in juni. Sindsdien is de bisschop door de CONAIE, de koepelorganisatie van alle indiaanse verenigingen in Ecuador, aangezocht als vertrouwensman en bemiddelaar tussen indianen en regering.

Dat engagement is bisschop Corral niet in dank afgenomen door de gevestigde macht en vooral niet door de grootgrondbezitters. Hij werd de jongste maanden zwaar beledigd en met de dood bedreigd.

IDENTITEITSVERLIES

Victor Corral: *„Wij herdenken niet alleen „de 500 jaar", maar ook 500 jaar aanwezigheid van het evangelie in Latijns-Amerika. Aan de moeilijke tijd die het kontinent door verarming en ekonomische afhankelijkheid beleeft moet men ook het indiaans probleem toevoegen. De herdenking is voor de indianen aanleiding om zich bewust te worden van de eigen wortels, maar ook van de marginalisatie en het onrecht waarin ze zich bevinden.*

Hoewel er geen officiële cijfers voorhanden zijn schat men het aantal indianen in heel Latijns-Amerika op zo'n vijftig à zestig miljoen, en in Ecuador 3 miljoen op een bevolking van 9 miljoen. In Ecuador is er met dit derde deel van de bevolking gedurende 5 eeuwen nooit rekening gehouden, niet door de maatschappij en niet door de kerk. De enige weg die haar werd voorgehouden is ophouden indiaan te zijn om Ecuadoriaan te worden. Dat identiteitsverlies noemt men officieel integratie!"

In juni van 1990 werd Ecuador dooreengeschud door een gebeurtenis die een historische dimensie heeft gekregen. Honderdduizenden indianen van alle leeftijden verplaatsten zich vanuit hun dorpen en afgelegen gemeenschappen in de bergen naar de steden en grote agglomeraties waar de blanken en mestiezen wonen. Ze verplichtten de lokale overheden hun klachten te aanhoren en bepaalde verdragen te ondertekenen, ze verlamden een aantal steden en hielden grote plantages (haciendas) bezet. Ook werden petroleumboorputten en markten ingenomen en militaire kazernes geblokkeerd. De opstand duurde een week.

De bisschoppenkonferentie van Ecuador heeft twee verklaringen afgelegd waarin ze de rechtvaardigheid van de indiaanse eisen verdedigde.

Mét de Spaanse veroveraars stapten niet alleen soldaten aan wal maar ook priesters, want ook het kristendom diende zonodig te zegevieren over de inheemse godsdiensten en kulturen van de Nieuwe Wereld. Die veroveringsmentaliteit is 500 jaar na datum nog steeds een trekje van de Latijnsamerikaanse kerk. Kerk, militairen en grootgrondbezitters houden de touwtjes stevig in handen en waar de onderdanigheid in het gedrang komt spreekt de taal van de terreur.
Maar er is verzet, een opstand die mede gedragen wordt door enkele bisschoppen, religieuzen en „gewone" gelovigen; zij nemen het op voor de minder fortuinlijken: indianen en de door de eeuwen heen ingevoerde kleurlingen.
Er zijn de gekende namen: *Helder Camara* en *Romero*, de jongste tijd is er de Ecuadoriaanse bisschop *Victor Corral*. Tijdens de Romero-herdenking te Brugge voerde hij het woord. WIJ sprak met hem.

De eisen bevatten volgende punten:

1. Ecuador wordt uitgeroepen tot een plurinationale staat met meerdere nationaliteiten en niet zoals nu een staat met maar één erkende nationaliteit.

Bisschop Victor Corral tijdens zijn toespraak te Brugge, hij gaf er de verdrukte volkeren van Amerika steun. (foto WIJ)

2. Het toekennen of overdragen van de gronden en de erkenning van het territorium van de Indiaanse volkeren.

3. Het bevriezen van de prijzen van de levensmiddelen.

4. Het afwijzen van het betalen van belasting op de grond.

5. Het officieel erkennen en subsidiëren van de indiaanse geneeskunde en geneeswijzen.

6. Het toekennen van permanente werkingsmiddelen aan het tweetalig onderwijs in het Spaans en in de indiaanse taal.

7. Het vastleggen van rechtvaardige prijzen voor de landbouwprodukten van de campesinos (kleine boeren).

DRIE GEBODEN

■ **Wat waren de oorzaken van deze indianenopstand?**

Bisschop Corral: *,,Naast de ekstreme armoede die steeds maar toeneemt, was de oorzaak het negeren van de morele gedragskode van de Andes. Deze wordt door drie geboden in de Quecha-taal welluidend weergegeven. Amaquita: lieg niet. Amayuya: wees niet lui. Amachuya: steel niet.*

Het gebod ,,wees niet lui'' is iets zeer fundamenteels. Indianen zijn werkzaam en aktief. M.a.w. ze zijn ,,persoon'' omdat ze aktief zijn. Die gedragswijze is door de maatschappij nooit gewaardeerd. Hun werk, hun produktiekapaciteiten zijn steeds als onbetekenend afgedaan. De indiaanse aktiviteiten werden nooit gewaardeerd.

,,Lieg niet''. Het positieve daarvan: wees doorzichtig in woorden en daden. En in de afgelopen 500 jaar hebben de dominerende klassen de indianen voortdurend bedrogen. De indianen nemen dit niet langer, vandaar de massale reaktie.

,,Steel niet''. Heel de maatschappij, de sociale struktuur van de staat waartoe ze behoren, rooft hun hele leven, profiteert op de kap van de Indianen. Hun leven gaat vooruit en zij worden gewaar dat hun werk hen wordt afgenomen door mensen die niet van hun kultuur zijn. Een indiaan kan gewoon niet vooruit komen. De indianen hebben de morele bevrijdingskode of etiek van de kristen ontdekt en vindt meer en meer gehoor, vooral sinds het tweede Vatikaans koncilie en de bisschoppenkonferenties van Puebla en Medellin.''

GROND ALS BASIS

■ Denkt u dat de indianen zich willen inschakelen in de bestaande Ecuadoriaanse ekonomie? Of willen ze vanuit hun kultuur een eigen ekonomie op poten zetten?

Bisschop Corral: *,,Ekonomisch gezien willen ze een eigen ekonomie ontwikkelen op basis van de grond die een heel centrale plaats inneemt in hun kultuur, en belangrijk is voor hun identiteit als persoon en als volk. Hun eerste inspanning gaat uit naar het terugwinnen van de grond die de maatschappij hen heeft afgenomen. Vandaar dat een goede relatie tussen hen en de bestaande maatschappij momenteel onbestaande is. Als ze hun grond gerekupereerd hebben willen ze in dialoog treden met het bestaande ekonomisch sisteem.''*

■ Hier in Europa hebben we zeer weinig vernomen over ,,el levantamiento indigena''...

Bisschop Corral: *,,De kommunikatiemedia zijn in handen van de machthebbers, daarom berichtten ze negatief over de indianenopstand. Ze schreven dat die opstand door de kerk en uiterst linkse partijen werd gemanipuleerd. Ze hebben enkel vanuit die negatieve optiek nieuws gegeven. Het standpunt van de kerk is aan bod gekomen, daar konden ze niet om heen, en daarmee dat van de indianen ook. Maar we hebben de middelen niet om tegen dat media-overwicht op te tornen, vandaar dat de opstand in Europa zo weinig aan bod is gekomen. Bovendien heeft de enige onafhankelijke krant van Ecuador onder ekonomische en politieke druk moeten inbinden.''*

■ U beweert dat de indianenopstand mee is veroorzaakt door de bevrijdende boodschap van de kerk. Staat u daar zelf ook achter?

Bisschop Corral: *,,We zijn ervan overtuigd dat de bewustwording van de indianen, hun kracht en de vreedzame opstelling die ze hebben getoond te danken is aan de invloed van een kerk die voor de armen gekozen heeft.''*

■ De toekomst van het land hangt af van de houding van de regering hebt u gezegd. Ziet u bij een negatief antwoord de indianen naar geweld grijpen?

Bisschop Corral: *,,Tijdens de indianenopstand kon iedereen er zich rekenschap van geven dat alle demokratische instellingen en staatsstrukturen aan het wankelen gingen door toedoen van de indianen. Zij hebben ganse steden bezet. In mijn stad waren er 50.000 indianen in zitstaking! De militairen konden niets ondernemen omdat de indianen ongewapend waren. Hun kracht is zeer groot, ze zijn vreedzaam en pacifistisch, ze willen geen geweld. Diegenen die het geweld veroorzaken zijn de militairen en de grootgrondbezitters. Mijn land kende nooit doodseskaders of para-militaire groepen. Sinds de indianenopstand wél en die groepen proberen de indianen te provoceren tot geweld. Niemand weet tot wat dat kan leiden. Hoe lang zullen de indianen geweldloos blijven protesteren? Als er geen oplossing, aandacht en respekt komt voor hun problemen kan dat erge gevolgen hebben.''*

■ Een aantal bisschoppen behoort tot de grootgrondbezitters en zijn konservatief, staat u niet geïsoleerd?

Bisschop Corral: *,, Wij waren het er allen over eens dat de eisen van de indianen rechtvaardig zijn, daarom heeft de bisschoppenkonferentie een unaniem standpunt ingenomen. In de praktijk is het wel eens anders, enkele bisschoppen zijn nog grootgrondbezitters. Er is dus konfliktstof aanwezig, want de indianen zetten die ,,missionerende'' diocesen onder druk om respekt af te dwingen. Konflikten zijn dus reëel.''*

■ Spelen de Noordamerikaanse sekten een rol in het onderdrukken van de indianen?

Bisschop Corral: *,,Het probleem van de sekten wordt ingevoerd vanuit de VSA. Er bestaat inderdaad een verbond tussen sekten, militairen en grootgrondbezitters om de indianen te verdelen en hen tegen de kerk op te zetten. Hun argument is dat je de autoriteiten moet gehoorzamen om goed behandeld te worden. Ze spreken ook over het einde van de wereld, iets wat bij de indianen helemaal niet aan bod komt. Uiteindelijk zal de indiaanse identiteit het halen op de druk van de sekten.''*

■ Hoe staat de bisschoppenkonferentie tegenover de Indianenbeweging?

Bisschop Corral: *,,Er zijn kerken in Latijns-Amerika waar met de Indianen geen rekening wordt gehouden. CELAM, de bisschoppenkonferentie van Latijns-Amerika, ook niet. In het voorbereidend dokument voor de grote bisschoppenkonferentie die in 1992 in de Dominikaanse Republiek doorgaat was er bijna niets terug te vinden over de indiaanse realiteit. Wij hebben daartegen geprotesteerd, in allerijl is er dan een vergadering geweest met allerlei indiaanse vertegenwoordigers; aldus hebben wij het probleem op het hoogste kerkelijk vlak bespreekbaar gemaakt.''*

Peter Desmet

Een familie uit de paalwoningen aan de Amazonestroom in Pucalpa kan er nog mee lachen. (foto Szommer)

OPPER-PUPPETBUSKER FREEK NODIGT UIT...

Tijdens de komende Gentse Feesten heeft opnieuw het *Internationaal Puppetbuskerfestival* plaats. De eerste aflevering van dit straatgebeuren lokte niet minder dan 25.000 toeschouwers naar 4 stadscentrumpodia met meer dan 300 voorstellingen uit 15 landen!

De tweede editie loopt onder het motto *Hedendaags internationaal figurenteater tegen historische gebouwen* met als uitgekozen dekors: het Belfort, het Stadhuis, het Vleeshuis, het Gravensteen, het Caermersklooster...

De Puppetbuskers pakken dit jaar uit op een 10-tal lokaties die daarenboven regelmatig spektakelmatig zullen worden verbonden door gezelschppen die in optocht door het centrum trekken en daarbij zowel muzikale als visuele aspekten niet uit het oog verliezen.

Het festival start op zondag 21 juli en loopt tot en met zondag 28 juli a.s. De man achter dit spektakel is *Freek Neirynck*, van het Europees Figurenteater Centrum van Gent.

WIJ ging met Freek praten.

Freek Neirynck is tweeënveertig. Of toch bijna. Op het eerste gezicht oogt hij ouder. Wat te maken heeft met zijn rosse baard en zijn opwippende Engelse snor. Alleszins een kunstenaarstype.

Freek stamt uit West-Vlaanderen maar belandde al in zijn eerste levensjaar in Gent waar hij, tot onze niet geringe verbazing, school liep in St-Amandus.

REBELS

In onze tijd was dat een school voor gegoede lui. Maar dat wijst Freek resoluut van de hand want zijn ouders waren werkmensen. *„En dat liet men mij dagelijks voelen. In Frans* Vlaams *dan. Zodat ik kordaat de kant van de flaminganten koos. Die hadden ergens gelijk. Zij voerden niet enkel een taalstrijd want in wezen ging het om een broeiend sociaal konflikt tussen arm en rijk".*

Tijdens de komende Gentse Feesten gaan de poppen aan het dansen...

Wijze woorden als je het ons vraagt want — en wij spreken uit ondervinding — toen was het zo. Misschien heeft Freek een moment in de marginaliteit geleefd, vandaar zijn voorliefde voor straat en plein; voor de troebadoers.

Freek was joernallist. Nu auteur die zijn *Figurenteater* bekend wil maken over gans Europa. Hij wil iedereen zijn poppen, zijn maksers, zijn schaduwen en zijn schimmen presenteren. Nu is hij volop bezig aan zijn tweede International Puppetbuskersfestival dat van 21 tot en 28 juli 1991 wordt gehouden op een tiental lokaties in de stad, telkens met historische gebouwen als dekor.

Als Westvlaming van kristelijken huize is Freek uiteindelijk opgegroeid als een rebel. Tegen alles. Zowel in het leven als in de kunst. Iemand die graag datgene doet wat hij graag doet, Wat niet iedereen gegeven is.

Als artistiek leider van het Teater Taptoe (Bomastraat, Gent) komt hij momenteel aan de kost.In vijftien landen heeft hij gespeeld met zijn gezelschap nadat de rebelse Freek van start was gegaan met zijn *Politiek Teater*. Echts iets voor hem en met akteurs die hun zegje hadden over onze samenleving.

Dat deden ze dan *met* of *zonder* woorden.

Allemaal op straat. Voor iedereen.

CHARLY CHAPLIN

Als auteur schreef Freek toneelstukken. Ondermeer biodrama's. Daarin defileerden Herman Teirlinck, vader Anseele en zelfs de man van het marktplein *Tambour*. Ook Hélène Maréchal en de Rosse Wasser, de man van „la liberté". Allemaal aparte figuren dus. Zoals Freel zelf.

Het verbaast ons dan ook geenszins dat hij het voor *Charly Chaplin* heeft. Echt iets voor Neirynck, want Chaplin stamt uit de sloppen van Londen waar hij al als peuter van zes op de planken stond. Zoals zijn moeder.

„Weet je dat Charly toen reeds gezworen heeft dat hij nooit meer arm wilde zijn?", weet Freek.

Toen hij al van zijn dertiende op de Bühne verscheen liet Freek moeder, vader en de hele santenkraam betalen voor zijn kunsten. Freek wil kennelijk al evenmin arm zijn als Chaplin. Goed leven is zijn devies. Een andere figuur die hem natuurlijk boeit is *Oliver Twist*.

Zijn Europees Figurenteater ligt hem alleszins nauw aan het hart. Dit jaar haalt hij opnieuw de beste puppetbuskers die Europa te bieden heeft naar Gent die zijn festival niet zullen beschamen. Allemaal de vruchten van degelijk scoutingswerk en ontmoetingen. In Praag, zo wist hij te vertellen, zijn er studenten die er aan de Damufakulteit vier jaar over doen om ofwel als akteur ofwel als regisseur aan de slag te gaan in de vele professionele straatpoppenteaters.

Om maar te zeggen dat het International Puppetbuskersfestival toch wel wat waard zal zijn. En mocht je soms niet weten wat buskers zijn, dan zeggen wij maar meteen dat het artiesten zijn die achteraf zelf het potteke schudden om geld in te zamelen.

Ook tijdens het tweede Festival van het Europese Figurenteater Centum onder regie van... busker Freek Neirynck.

(b.d.)

Europees Figurenteater Centrum, Trommelstraat 1 te 9000 Gent. 091/23.12.15.

DE CHARME VAN DE VOGELSCHRIK

De dwingelandij van de scheikundige verdelgingsmiddelen in de land- en tuinbouw, dreigt een heel aparte vorm van kunstbeleving samen met het schadelijk ongedierte uit te roeien. ,,Kunstbeleving'' is misschien veel gezegd, maar u moet toegeven dat onze akkers en velden destijds vaak onder toezicht stonden van fraaie bewakers. De vogelverschrikkers, voor de meeste van onze gevederde vriendjes simpelweg een komforabele zitstok, waren dikwijls onbewust artistieke uitingen van boer en tuinder. In alle vormen en afmetingen en met de meest diverse materialen werden deze schreeuwlelijkerds tot een soort van pop-kunstwerk geassembleerd. Meestal schoten ze hun oorspronkelijk doel voorbij, maar ze waren onverbrekelijk verbonden met het landschap, minder imposant dan de windmolen, maar evenmin weg te denken.

In verschillende landen behoort de vogelverschrikker nu al tot het verleden, door de chemie verdrongen, samen met de klaproos en de korenbloem verworden tot een schim uit vergeelde streekromans. Wordt er dan niets gedaan om een stukje van ons agrarisch erfgoed te behouden? Wij zijn er vast van overtuigd dat veel van deze vogelverschrikkers niet zouden misstaan in onze musea voor moderne kunst. Een tip voor Jan Hoet?

Doch niet getreurd! Je kan het zo gek niet bedenken, maar onze zuiderburen spelen het toch maar klaar: in het domein van Beloeil (Henegouwen) loopt tot 21 juli *Het festival van de vogelverschrikker*. Voor 300 fr kan je er je eigen vogelschrik neerpoten. Dit bedrag geeft ook recht op een abonnement dat geldig is voor de volledige duur van het festival. Er zullen verschillende prijzen worden uitgereikt: één voor de elegantste, de weerzinwekkendste, de grappigste en de mechanisch meest vernuftigste vogelverschrikker. Neem in ieder geval, voor je aan je pronkstuk begint, eerst nog eens kontakt op voor wat meer praktische informatie met:

Domein van Beloeil, 7970 Beloeil, tel. 069/68.94.26.

DE KELTEN ACHTERNA

In 1988 werd in Kemmel (Heuvelland) het Archeologisch Streekmuseum officieel geopend. Naar aanleiding van die opening werd ook *De Keltenweg*, een archeologische wandeling op en rond de Kemmelberg, voorgesteld. Begin dit jaar was de brochure over *De Keltenweg* haast uitgeput, zodat een herwerkte versie voorbereid werd.

Deze nieuwe, aangepaste versie van het boekje is nu verkrijgbaar. Naast een korte beschrijving over de Keltische kultuur in het algemeen bevat de brochure ook een bijdrage over de Kelten in West-Vlaanderen. Het voornaamste gedeelte behelst de uitvoerige beschrijving van het 6 kilometer lange wandelpad. Het pad is goed begaanbaar, doch in het bos moet u enkele steile hellingen beklimmen. Bij vochtig weer trekt u best uw gummilaarzen aan.

De uitgave kwam tot stand door een samenwerking van de VVV Heuvelland met de VZW De Speelberg, Het Labyrint en de Vereniging voor Oudheidkundig Bodemonderzoek in West-Vlaanderen. *De Keltenweg* is voor 50 fr. te bekomen bij VVV Heuvelland, Reningelstraat 10 in 8956 Kemmel (tel. 057/44.66.50) en in Het Labyrint, Dries 29, eveneens in Kemmel (tel. 057/44.65.81)

EEN LUGUBERE REISGIDS

Wie van sinistere verhaaltjes met een vleugje pikanterie houdt schaft zich als de bliksem het recent verschenen album van de Italiaanse striptekenaar Vittorio Giardino aan. Onder de titel *Fatale vakanties* zijn vijf korte en twee langere verhalen gebundeld, 7 liefdesintriges met fatale afloop. Verleidelijk vrouwelijk schoon zat in dit boek, sjieke villa's, mooie stranden, stralend weer, onwaarschijnlijke vrijpartijen en het regent zelden, tenzij lijken. De drama's spelen zich allemaal af in vakantieoorden waar u en ik wellicht niet ieder jaar komen. In je blootje liggen stinken in de verzengende hitte op een strand in Tanzania, met macho-allures rondscharrelen tussen de rotsen van Capri, een eksotisch nummertje maken in Bangkok of Venetië zien en dan letterlijk sterven, het zal je niet zo gauw overkomen.

In de verhalen worden de relaties tussen de figuren lange, kronkelige verwikkelingen. De ironische toets van de eerste zes verhalen maakt in de laatste twee plaats voor een gevoel van onbehagen en onzekerheid. De variaties op één tema leiden wel allemaal naar eenzelfde plot, maar de wendingen in de verschillende scenario's zijn vaak verrassend.

Een dure vakantie kan je al eens zuur opbreken.

Fatale vakanties is meesterlijk getekend, kleurrijk en met een verbluffende zin voor detail. Deze strip lees je als een andere, een lugubere reisgids.

— Fatale vakanties. Vittorio Giardino. Uitg. Casterman, 1991. 112 blz., 450 fr.

STOP DE TIJD, KIJK NAAR STELLA

Wie dit seizoen van een verblijf aan onze kust of van een lukrake zomerse ekskursie naar deze toeristische trekpleister wil gebruik maken om ook nog een belangrijke kulturele manifestatie mee te pikken, zal zich kunnen beperken tot Knokke, meer bepaald het Casino met een grote tentoonstelling over één der belangrijkste na-oorlogse Amerikaanse kunstenaars, de nu alom gereputeerde 55-jarige *Frank Stella*.

EEN GROTE NAAM

Een vlugge blik in de keurige katalogus, meer bepaald in de indrukwekkende lijst van tentoonstellingen (zowel individuele als groepstentoonstellingen) en galerijen, instellingen en musea die werk van deze kunstenaar bezitten, leert onmiddellijk welke grote roem en alomtegenwoordigheid Frank Stella zich verworven heeft.

De erkenning van zijn bijzondere bijdrage tot de hedendaagse kunstevolutie begon eigenlijk in de jaren zestig, toen Stella zich deed opmerken door zijn uitgesproken konstruktivistisch werk volgens herkenbare geometrische wetmatigheden. Opvallend was daarbij telkens de haast ekspressionistische inbreng van de kleur. Met de zorgvuldige opbouw van zijn oeuvre distancieerde Stella zich dus duidelijk van zijn abstrakt ekspressionistische tijd- en landgenoten Jackson Pollock en Willem de Kooning (van Nederlandse origine), bij wie het plezier van de ,,schildersdaad'' (action painting) en de daaruit voort-,,vloeiende'' (,,dripping''-techniek) toevalligheden primeerden. In de zestiger jaren kon Stella eerder beschouwd worden als een vertegenwoordiger van de zogenaamde ,,minimal art''. Momenteel doet de kunstenaar die periode wat denigrerend af als de ver afgelegen tijd van zijn ,,zwarte streep''-schilderijen.

,,Dekonstruktivisme van Stella.

RADIKALE WENDING

In de jaren tachtig ging Frank Stella resoluut een totaal andere toer op. Ook hij ging nu overhellen naar het ludieke, toevallig speelse element in zijn kreaties. Stella stelde zich niet langer meer tevreden met de stereotiepe, zorgvuldige inkleuring van nauwkeurig voorgetekende geometrische vlakken. Niet langer zorgvuldige opbouw, maar het tegendeel: ontmanteling, demontage, verwoesting, afbouw. Dit nieuwe, als het ware ,,dekonstruktivistische'' oeuvre, niet zelden zelfs driedimensioneel uitgewerkt, kenmerkt zich nu door opvallende brede, zeer slordige strepen en vlekken.

Tijdens een openbare lezing aan de Harvard University zegde Stella in 1986 over zijn oeuvre uit deze periode het volgende: ,,Ik begon verven te mengen, kon de mengstokken met moeite loslaten en moest mezelf dwingen niet door te blijven fantaseren over de spetterende druppels, die ik op de vloer uiteen liet spatten''. Daarmee zat ook Stella op het spoor van de reeds geciteerde tijdgenoten. Ook bij hem stond nu de daad, de aktie, de gebeurtenis zelf van het omgaan

BOEREN IN KEMMEL

Tot 29 september loopt in het Landbouwmuseum in Kemmel (Heuvelland) een prentkaartententoonstelling over de boerenstiel.

De postkaarten geven een globaal beeld over de verschillende landbouwwerkzaamheden in de vier seizoenen. Zo komen ondermeer het ploegen, eggen, rollen, planten, zaaien en oogsten aan bod. Ook prentkaarten over houtbewerking, melken, werk in de smidse en oude ambachten zijn er te zien.

De tentoonstelling, een initiatief van de VVV Heuvelland, kwam tot stand dankzij de medewerking van een lid van de werkgroep Landbouwmuseum die liet putten uit zijn rijke verzameling oude postkaarten.

De ekspositie is elke dag toegankelijk van 14.30 tot 17 uur in het Landbouwmuseum, Reningelsestraat 10 in 8956 Kemmel.

met borstel en verfmaterie centraal in de kreatie van een kunstwerk. Kortom, deze ,,schilder-aktie'' was het kunstwerk zelf.

BLIJVENDE VERNIEUWING

Een kunstenaar is pas echt die naam waard als hij niet bij de pakken (of het reeds verworven sukses, in alle variaties!) blijft zitten, maar steeds op zoek gaat naar zelfvernieuwing en eksploratie van onverkende artistieke horizonten. Frank Stella is zo'n kunstenaar, die nooit tevreden is met het reeds gepresteerde, maar als een eresaluut aan de notie leven, steeds in beweging, in evolutie blijft, ook in zijn artistieke kreaties.

Sinds vorig jaar maakt Frank Stella nu ook monumentale ,,beeldhouwwerken''. Met het oorspronkelijke begrip van ,,beelden-houwen'' hebben deze reusachtige ,,assemblages'' eigenlijk niet veel uitstaans meer. Met staaldraad, brons, koper, aluminium en hout zet Stella tot zes meter lange ,,konstrukties'', van een monotone grondkleur, in elkaar. In de huidige tentoonstelling te Knokke zijn er een vijftal van deze assemblage-konstrukties te bewonderen.

Deze door hun massiviteit overdonderende werken worden in deze overzichtstentoonstelling van het huidige werk van Stella schitterend gekonfronteerd met aan de wanden opgehangen driedimensionele kollages, bestaande uit rijkelijk, lukraak — zeer koloristisch — beschilderde aluminiumplaten.

Dit alles wordt nog aangevuld met een aantal grote litho's, die met de hand werden ingekleurd en waarop apart nog kollages werden aangebracht. Deze kleurrijke litho's kunnen beschouwd worden als de artistieke verbinding met het vroegere, meer konstruktivistische werk.

De hedendaagse kunstgeschiedenis kan zeker moeilijk om deze grote Amerikaanse kunstenaar, Frank Stella, heen. Het is dan ook een unieke kans om met deze grote tentoonstelling in het Casino van Knokke gekonfronteerd te worden met de recentste ontwikkelingen in het werk van deze rasechte artiest.

Te noteren valt dat met gelijkaardig werk van Frank Stella kan kennis genomen worden in de galerij van Erik Van de Weghe in de Naamsestraat 82 te 1000 Brussel (tot 31 juli, van dinsdag tot en met zaterdag van 11 tot 19 uur).

Dirk Stappaerts

Frank Stella, de grote zomertentoonstelling in het Casino van Knokke (Zeedijk/Albertstrand 509), tot 1 september 1991. Dagelijks van 15 tot 21u. Katalogus aan 300 fr.

ONTMOETING VLAANDEREN-MOEZEL TE BAD BERTRICH

Vlamingen brengen hun vakantie graag aan de Moezel door. Met hoevelen zij er elk jaar de roemers laten klinken is nauwelijks te zeggen, ook voor daguitstappen is de Moezelstreek een veel gekozen bestemming.

Maar nu is er een *Ontmoeting* Vlaanderen-Moezelstreek! Veertien dagen lang zijn wij te gast en delen met de bewoners en de gasten van *Bad Bertrich* het beste wat wij mekaar te bieden hebben.

Het kuuroord Bad Bertrich ligt midden de heuvels in een dal aan de Usbach, een zijriviertje van de Moezel. Het bezit een modern *Thermal-Hallen und Freibad*, 32°C is het water en komt uit de glauberzoutbron. Goed voor tal van aandoeningen en nog goedkoop ook, 10 DM voor 2 uur.

Bad Bertrich is ook geliefd voor z'n uitstekend net van wandelwegen (70 km!).

Kortom een stadje waar het goed is om te vertoeven, bovendien zijn de uitwijkingsmogelijkheden niet gering. Moezel: 10 km, Vulkaneifel: 25 km, Cochem, Bernkastel, Trier...

Wat staat er op het Ontmoetingsprogramma?

Vanaf vrijdag 26 juli tot en met zondag 11 augustus is het één resem festiviteiten. Een greep uit het aanbod.

Doorlopend grote fototentoonstelling Vlaanderen-Moezelstreek (,,Vlaandern'' door de Oostvlaamse Federatie van Foto- en Diakringen), in restaurants: Vlaamse en Duitse gerechten, optreden van Kuurorkest (bijna dagelijks een paar keer per dag), bezoek aan Thermalbad mogelijk (overdekt en openlucht).

Manifestaties op kultureel vlak: koncerten (waaronder Mardi Gras Jazz Band uit Dendermonde op 10 en 11 augustus en een harmonie op 3 en 4 augustus), tentoonstellingen (foto's, akwarellen over Gent: medewerking van Gentse kunstenaars), rondleidingen door het Schlöschen (vroegere zomerresidentie van de Trierses keurvorsten), projektie over ,,de Moezelstreek'' (in het Nederlands) kabaret, poëzie.

Manifestaties op sportief vlak: tennistornooi (deelname TC Merelbeke), danstornooi voor alle amateurs met een beker (op 3 en 4 augustus; inschrijvingen ter plaatse), geleide wandelingen, schaken in openlucht, ...

Manifestaties op kulinair vlak: Vlaamse en Duitse streekgerechten, dag van het Vlaams bier en de Moezelwijn (3 en 4 augustus). Met de medewerking van Passendaele met de beste Vlaamse kaassoorten...

Het Kuuroord Bad Bertrich is gemakkelijk bereikbaar langs de autoweg Luik-Verviers-Sankt-Vith tot Prüm; gewone weg Prüm-Gerolstein-Daun — richting Zeill tot Hontheim; linksaf naar Bad Bertrich (van Brussel: 280 km). Eveneens bereikbaar langs de Moezel: dichtbij Zell, in Alf: inslaan — kort daarop rechtsaf: Bad Bertrich op 8 km. Met de trein: lijn Trier-Koblenz, station Bullay.

Info: Vlaanderen tel. 091/62.76.83 (Herman Taelman). Bad Bertrich, tel. 00.49.2674.313 (Frau Schatthe).

Kurfürstliches Schloß in Bad Bertrich

DE DORHEID VAN BLOEIENDE ILLUSIES

Wanneer op 20 mei 1986 de gekende neerlandikus en dialektoloog *Willem Pée* overleed, werden zijn omvangrijke biblioteek en een groot aantal archiefstukken door de Universitaire Fakulteiten Sint-Aloysius aangekocht. Bij het nakijken van deze stukken dook er al vlug een *derde* Pée op, namelijk Paul (1899-1951), een oudere broer van Willem.

WERELDHERVORMER

Geïntrigeerd door deze geheimzinnige ,,derde man'', trachtte Eric Defoort diens leven te rekonstrueren aan de hand van briefwisseling, foto's, enz. Een aanvankelijk boeiende tocht, die gaandeweg echter nogal eentonig wordt...

Paul Pée werd in 1899 te Brugge geboren, daar groeide hij op en liep er school. Zoon van de gekende *Julius Pée*, werd zijn jeugd gedomineerd door zijn vader, die immers tegelijkertijd ook zijn leraar was aan het Koninklijk Ateneum. Botsingen tussen vader en zoon bleven niet uit. Eventjes verstoorde de Duitse inval in 1914 het langzaam voortkabbelende leven maar dan ging alles weer zijn normale, nogal grauwe gang.

Het flamingantisme vormde in de Westvlaamse hoofdstad de band tussen Vlaamsgezinden van verschillende strekkingen. De van huize uit liberale Paul sloot in die jaren een levenslange vriendschap met de kristendemokraat *Herman Bossier* (1897-1970). Tal van Brugse flaminganten stonden huiverig tegenover het Aktivisme, bij de jongeren sloeg de droom van een autonoom Vlaanderen na de oorlog wel aan. Zo ging ook Paul Péé — tegen de goesting van vader Julius — naar de vervlaamste hogeschool te Gent. Nipt wist hij zich op het einde van de eerste wereldoorlog nog te laten inlijven als oorlogsvrijwilliger en belandde zo met het bezettingsleger in Duitsland, hij verbleef er tot oktober 1919.

ALICE NAHON

Van 1919 tot 1932 volgde er een periode van vallen en opstaan, alhoewel het eerste wel meer voorkwam dan het tweede.

Vervuld van grootse dromen en verwachtingen, gekant tegen de ,,bourgeoismentaliteit- en orde'' begon de jonge Pée, zoals zovele leeftijdsgenoten (en dit bij alle generaties) zijn private kruistocht van wereldhervormer. Eerst wou hij werk met een behoorlijk inkomen en vooral onafhankelijkheid tegenover thuis. Hij meende zijn weg te zien in de literatuur en de joernalistiek.

Via allerlei eerder twijfelachtige ondernemingen, waar Paul telkens wild entoesiast over deed en die vooral vader Pée een boel geld kostten, belandde hij tenslotte na Brussel; in 1921 een eerste maal in Parijs. Hij voelde zichzelf de Vlaams-nationalistische ambassadeur in de lichtstad. Het Parijse avontuur duurde echter niet lang en nog hetzelfde jaar keerde Paul Pée terug naar Brussel en naar de schuldenberg, die hij daar had achtergelaten. Reeds voor zijn vertrek naar Frankrijk maakte hij kennis met *Alice Nahon*, met wie het tot een verhouding kwam. Terug in Brussel ontmoette hij de helemaal niet zo naïeve dichteres opnieuw. Paul Pée, die zijn hele leven lang niet afkerig was van vrouwelijk schoon, bleef voorts een ,,verering'' voor haar koesteren.

Paul Pée die zich Vlaams-nationalistisch ambassadeur in Parijs voelde...
(foto Archief)

De aansporingen van Herman Bossier nu eindelijk eens een eind te maken aan ,,de chaos en het optimisme'' schenen resultaat te hebben, wanneer Paul een baantje vond als sekretaris bij *Oscar de Gruyter*, inmiddels direkteur van de Antwerpse KNS geworden. Er volgde ook een ,,verzoening'' met de familie.

Aanvankelijk leek alles goed te gaan, maar weldra werkte de labiele oudste zoon zich weer eens in de moeilijkheden, met ontslag als gevolg. Weer ging de reis naar Brussel, waar hij zich in leven trachtte te houden met allerlei losse baantjes. In mei 1925 nam de inmiddels 25-jarige terug de trein naar Parijs waar hij aan de kost poogde te komen ondermeer als tweederangspianist, een avontuur dat hem ook naar Algerije bracht. Eeuwige geldnood kenmerkte ook deze periode, waarin Paul dan maar de gevoelige snaar bij moeder Pée ging betokkelen. Er volgde een verzoening (de hoeveelste?) met de familie en de verloren zoon keerde terug naar Brussel. Eventjes verdiende hij zijn brood bij één van de vele mondaine blaadjes van die tijd, maar weer liep het mis.

In december 1927 startte hij dan met het zoveelste eigen blaadje *Le Pamphlet*, dat hij vanuit Diest, waar vader Pée inmiddels prefekt van het Ateneum werd, leidde. Er volgde een vrij rustige periode, geregeld onderbroken door enige dagen ,,boemelen'' in Brussel.

MEDELIJDEN?

in 1929 lachtte het geluk Paul Pée weer toe, wanneer hij dankzij een oude studiekameraad van zijn vader *Nederlands* kan gaan doceren in Tokio. Aanvankelijk ging alles weer goed, maar opnieuw maakte Paul er een boeltje van, mede door zijn vrouwenavontuurtjes. In april 1931 weigerde hij zijn kontrakt te verlengen en keerde naar Vlaanderen terug. De woede van vader Pée ten spijt werd hij terug in de familiekring opgenomen en scheen het verder nogal rustig aangedaan te hebben tot aan zijn dood in 1951.

Het vlot geschreven relaas van Eric Defoort is het verhaal van een jonge man, die leefde van zijn illusies en pleziertjes en wiens ogen maar niet wilden opengaan. Moet men medelijden hebben met de ,,derde Pée'' of er de schouders voor ophalen? Daarover moet de lezer zelf maar oordelen.

Goed geïllustreerd, alhoewel de foto's niet altijd ten volle tot hun recht komen en soms geen ondertiteling meekregen, kan men het boek lezen als een roman. De vele, soms lange aanhalingen uit de briefwisseling van Paul Pée, vooral dan met Herman Bossier, werpen wel een licht op het karakter van de jongeman, maar worden soms wel wat langdradig en vaak overbodig.

Eigenlijk krijgt men sterk de indruk met een overbeterlijke *klaploper* en rokkenjager te doen te hebben. Een avonturier van vlees en bloed kan nog enige simpatie opwekken, maar een klaploper?

Mija Proost

— Al mijn illusies bloeien. Eric Defoort. Uitg. Houtekiet, Antwerpen-Baarn, 1991, 690 fr.

DOOR HET WOUD VAN WIELEN DE MENS GEZIEN

De zoveelste Ronde van Frankrijk rijdt pas haar eerste week uit en daar is reeds een poëziebundel die het hard labeur van de ridders op het stalen ros verheerlijkt. De pen die deze queeste beschrijft heeft ervaring, zij ligt in de hand van onze medewerker *Willie Verhegghe* die reeds in 1987 met *Peyresourde* een poëtische ode aan de wielrennerij bracht.

BEWOGEN

Verhegghe, zelf een verwoed fietser, vindt poëzie daar waar de meeste van zijn kollega's ze niet vinden — onder meer in de wielrennerij — en huldigt aldus wat de vergeten dichter *Pol A. de Genestet* reeds lang geleden had bedacht: „Poëzie schuilt overal, overal mijn vrinden!/ 't Is de vraag maar, wie haar al, wie ze niet kan vinden."

Willie Verhegghe is daar hardnekkig in, zijn 14 gedichtenbundels zijn haast allen geschreven vanuit een bewogenheid die hij uit het leven van gewone mensen put. „De dichter moet het geweten van de samenleving zijn." is zijn devies. De wereld van de gehandikapten, de ellende van de oorlog, het verzet tegen onderdrukking, de bevrijding van de dwingelandij, de wielrennerij. In petto heeft hij de beschrijving van een *Aalsterse kanavaldag* waar groot en klein zich schabouwelijk vermomd te buiten gaan...

Zo'n onderwerpen beroeren Verhegghe het meest en hij schrijft er dan ook voluit over. „Ik schrijf enkel wanneer ik fel bewogen ben. ' Zo'n uitspraken worden de dichter in ernstige letterkundige kring wel eens kwalijk. Maar Verhegghe trekt zich daar geen barst van aan, hij gaat zijn eigen gang.

Zegt hij:„Veel dichters klagen over de grote en diepe kloof die er tussen poëzie en publiek bestaat, maar ligt die afstand niet aan de dichters zelf? Wat is er verkeerd aan wanneer ik probeer om het publiek dichter bij de poëzie te brengen?"

En naar het publiek gaan doet Verhegghe, o.m. met zijn wielergedichten. De reeds eerder vermelde bundel *Peyresourde* ging in het peloton van hand tot hand en men kon het meemaken dat de groten van de fiets samen met de dichter winterse sportavonden opfleurden die uiteindelijk poëzieavonden werden.

Merckx, Van Impe, Teirlinck, Planckaert, Bruyneel en de anderen, zij genoten er allemaal van en het publiek en Verhegghe nog het meest.

DIT MOET KUNST ZIJN...

In 1990 volgde de dichter een week lang de Ronde, in de schaduw van de Lotto-ploeg klom en daalde hij mee op en van de Pyreneeën en probeerde door het *woud van wielen* „de mens" met eigen oog en door dat van zijn fototoestel te zien. In een reeks van 17 gedichten en evenveel kleurenfoto's worden niet alleen renners beschreven maar ook mensen en landschappen langs de weg. Zo lees je wie *La veuve Anna* is, ze zit in het open hek van haar tuin en tussen de geraniums naar de Tour te kijken; bij de aankomst in Bordeaux is het een dwerg die de aandacht van de dichter-fotograaf krijgt. En ergens langs de weg — wellicht rond etenstijd — valt hem *de vlezige penelope van het peloton* op, zij reikt de eetzakjes aan. Natuurlijk ontbreekt ook Jan-van-op-de-motor niet, Verhegghe noemt hem „de verbale Tour-impressionist steeds op weg naar de laatste volzin aan de zinderende finish".

En dan zijn er de echte sterren: Greg LeMond, King Kelly, Charly Mottet. En de renners van de Lotto-ploeg, Verhegghe noemt ze bij de voornaam, voor de dichter zijn zij geen fietsers meer maar „krachtpatsende artiesten op een frame dat van kunststof is én kunst".

En dan de Tour zelf:

„Dit moet kunst zijn, denkt hij vastberaden,
dit is het groot verbond tussen kop en kuit,
het soepel samenspel van fiets en pen
uit kracht van hand en dij geboren."

Ondertussen hijsen *de Lotto's* zich als roze flamingo's over de wegen van La Douce, Cricquielion is er niet meer bij, die is bij moeder thuis gebleven en zit zich in Twee Akren voor het TV-scherm op de nagels te bijten. Verhegghe kan hem eens gaan bezoeken: Pollare ligt er slechts een pedaalslag vandaan...

Nog even dit: *Woud van wielen* werd uitgegeven door de jonge uitgeverij Debeer in Torhout die eerder dit jaar het boek *Velo-Dromen, over het Wielrennen in de Nederlandse literatuur* op de markt bracht.

(m.v.l.)

— Woud van wielen, Tourgedichten. Willie Verhegghe. Uitg. Debeer Torhout. 1991. 40blz., 395fr.

'T IS NIET AL GOUD...

Wie zich zoals ons al eens laat verleiden door een aantrekkelijke foto op de omslag of de originele titel van een boek, moet maar tegen de ontgoocheling kunnen dat de inhoud niet helemaal aan de verwachtingen voldoet. De titel net als de omslag van *Anne Wiazemsky's Welopgevoede meisjes* hadden zelfs zoveel verwachtingen losgeweekt, dat we het boek in onze leesvolgorde schaamteloos voorrang gaven op de andere nog te bespreken boeken.

Welopgevoede meisjes (*Des filles bien élevées*) kreeg nochtans in '88 de Franse *Grand Prix de la Nouvelle*. Het boek bestaat uit vier verhalen over personen van vrouwelijke kunne. Daarvan kon alleen het eerste verhaal ons echt bekoren.

Dat vertelt hoe de negenjarige *Anne* vol verwachting uitkijkt naar haar tiende verjaardag. Maar de putch van de generaals in Algerije werpt roet in het eten. Anne's vader is immers minister in de regering *De Gaulle*. Origineel in dit verhaal is dat de lezer alles door de bril van de kleine Anne ziet. Zij interesseert zich geen bal voor de moeilijkheden in Algerije, maar wacht nieuwsgierig af welk groot verrassingsfeest haar ouders voor haar hebben voorbereid. Geen natuurlijk, want de staatsgreep houdt wel alle volwassenen in zijn ban. Later, wanneer Anne op een strenge katolieke kostschool zit, krijgen we een beeld van de verscheurdheid die de kwestie Algerije in de Franse harten teweegbracht. *Anne Wiazemsky* slaagt er prachtig in dit vanuit Anne's standpunt zo te beschrijven dat de lezer wel degelijk snapt wat de volwassenen tegen de achtergrond van de putch doen en waarom, terwijl het kleine meisje tegelijkertijd heel de kwestie onbegrijpend aan zich voorbij laat gaan.

De drie andere verhalen zijn eveneens vlot leesbaar, maar halen niet hetzelfde nivo als dat van de kleine Anne. Marie, gescheiden en samenwonend met een nieuwe partner, ontmoet een jeugdvriend uit de mei-'68-dagen. Ze bedrinken zich en besluiten opnieuw samen te leven. Monique, een gescheiden vrouw, heeft na twintig jaar een afspraak met haar vader, die eerst clochard was en miljonair geworden is. En Laure, een 37-jarige vrouw, laat haar vakantie met een bevriend gezin aan een paradijselijk strand vergallen door zich druk te maken over een maar niet komend telefoontje van haar minnaar.

(pdj)

— Welopgevoede meisjes. Anne Wiazemsky. Uitg. Dedalus, Antwerpen, 1991, 226 blz, 730 fr.

T/W : ZWETEN GEBLAZEN

(foto J. Jacobs)

HET Werchterse rockfestival begint al een hele tijd voor zondagochtend kwart over tien. Vooral uit Nederland komen de dagen voordien al hele minibusjes, dikke en dunne wagens met hun inhoud afgezakt. De Werchternaren hoeven dan eens niet naar televisie te kijken om wat te beleven, sommigen ergeren zich mateloos, anderen kijken geamuseerd toe, de slimsten spelen zelf mee in het spektakel: als verkoper van hamburgers en hot-dogs, als gelegenheidskaffeebaas, als camping-uitbater, als verhuurder van parkeerruimte, of gewoon als toiletmadam. Maar allen houden ze er een flinke cent aan over.

Met al die verlokkingen voor het menselijk vlees voor de ogen en in de neusgaten, kan het niet anders of het dorp wordt eens lekker op stelten gezet. Het dorpsplein was zaterdagnacht nat van het bier dat uit duizenden tapkranen stroomde. Normaal in een plastieken bekertje, maar in de walmende (zweet, bier, tabak, shit, kots en in die volgorde) meute vond men het een uitzinnige verfrissing om af en toe een volle pint de lucht in te werpen. Ambiance verzekerd. Zeker toen twee aspirant-alpinisten hun kunsten botvierden op de kerktoren van Werchter.

Verbrande ruggen en schouders, buiken en benen. Wanneer veel Torhout-Werchter-bezoekers zaterdag- of zondagavond de slaap niet konden vatten zal het vooral daaraan gelegen hebben, en niet aan het slechte programma. Het wordt afgezaagd, maar ook dit jaar brouwden Schueremans en co weer een dubbelfestival van wereldklasse. En het bier stroomde rijkelijk.

Voor zo'n bachanaal betaal je natuurlijk met een barstende kater. *Morgen koppijn, boys* stond op de T-shirt van enkele originele jongens geschreven. Toen de pastoor zondagochtend even voor de mis van half acht (om geen ergernis te wekken, gekleed in een *Werchter-T-shirt*) de kerk kwam inspekteren, moet hij zich ergens in het vagevuur gevoeld hebben. Op dat moment is het Dorpsplein bezaaid met staande, zwalpende, liggende, brakende en hun roes uitslapende zombies. En een paar tienduizend vertrapte plastieken bekertjes. Een paar uur later is het weer volop leven in Werchter: de nieuwkomers nemen alras de gewoonten van de nachtelijke feestvierders over. Aan de ingang van de weide wordt het dringen geblazen. Voor de komende uren is dat de plaats waar spektakel te beleven valt: lekker liggen zonnen, met gretige ogen rondlummelen tussen de duizenden hete lichamen. Wonderlijk, die onbeschrijfelijke variatie in mono- en bikini's, behaatjes, topjes, badpakken en body's. En een kontenkonklaaf waar *Luuk Gruwez* nog jarenlang inspiratie uit kan puren.

Muzikaal was de 15de Torhout/Werchter een schitterende jubileumuitgave. De aanwezigheid van klasbakken als Paul Simon en Sting was daarvoor niet de enige reden. Openers als de Nederlandse *The Scene* met zanger-tekstenschrijver Lau als boegbeeld vind je niet elke dag. Na een suksesvolle toer zowel in eigen land als in Vlaanderen waren ze een terechte keuze. Ze putten voluit uit hun ,,Blauw''-elpee (Philips). Zowel de titel als ,,Tijd is kort'', het zeer mooie ,,Geloof'' en het sterk geïnspireerde ,,Rigoreus'' deden het bij het publiek. De jongens genoten volop van het sukses! Welke Vlaamse groep wordt het volgende keer, Herman?

De dansmuziek van de New-Yorkse *Deee-Lite* en de positieve house-pop van de *Happy Mondays* waren meevallers die de zonnige voormiddag mee hielpen opvrolijken. Voor de mooie miss Kier bleef het bij het sukses van ,,Power of love'' en ,,Groove''. De Happy Mondays omlijstten hun twee hits ,,Step on'' en ,,Kinky Afro'' met een ruime keuze uit hun recente EMI-plaat ,,Pills and Thrills''. Hun hedendaagse new wave sprak echter maar een beperkte groep aan.

Dave Stewart, die met zijn *Spiritual Cowboys* zopas een schitterende debuutplaat uit heeft bij Ariola-BMG, liet een goede indruk na. Zijn talent hoefde Stewart natuurlijk niet meer te bewijzen, dat staat al in een stapel Eurythmics-vinil gegrift.

Country-blues van de bovenste plank kwam dan van *Bonnie Raitt*, die met elementen uit de meest uiteenlopende stijlen een gevoelvolle en zeer gewaardeerde set bracht. Wij hopen haar binnenkort op koncerttoer te zien in Vlaanderen. Werk van Hiatt, Womack en Paul Brady zijn haar als op het lijf geschreven.

WILD VEULEN

The Pixies stonden twee jaar geleden op deze podia, en vooral voor het jonge grut brachten zij de ruwe swingende set waarvoor vele trash-liefhebbers waren gekomen. Voor hen was er ook de vader van de punk *Iggy Pop*, midden in de veertig, die nog altijd over het podium kronkelt, springt en rent als een wild veulen.

Om beurt fungeerden *Paul Simon* en ex-Police bassist *Sting* als lijsttrekkers. Weerom een schitterende zet van Herman en zijn medewerkers om iedereen tevreden te stellen. Beiden waren omringd door een krans muzikanten om U tegen te zeggen. Voor Simon was de ondertitel ,,Van Sounds of silence tot Rythm of the saints'' terecht. Perfektie was voor de kleine Paul steeds een must. Na een keuze uit ,,Graceland'' kwamen vijf obligate toppers-van-toen, met ,,Late in the evening'' als afsluiter.

Sting trok zowat dezelfde kaart, met een ruime keuze uit zijn Police-repertoire. Zijn zin voor improvisatie, in zijn recentere nummers van onder meer ,,Soul Cages'', is hij nog niet vergeten. Het grootste dubbelfestival werkte weer aardig verder aan zijn naam en faam!

(SD/pdj)

ECHT HET EINDE

Verleden week was het twintig jaar geleden dat de legendarische zanger van The Doors *Jim Morrison* dood werd aangetroffen in zijn woning in Parijs. Twintig jaar na zijn dood zijn er nog echt mensen die menen dat Morrison leeft, en dat zijn overlijden een grote grap is die bedacht werd door *The Lizard King* himself. Dat ze nu eens eindelijk tot rust komen, want Morrison is echt zo dood als een pier. Tot die konkluzie kwam *Bob Seymore*, die de laatste dagen en uren voor de dood van de rockheld punktueel naging.

Er zijn verschillende redenen te bedenken waarom de dood van Morrison nog steeds het voorwerp is van diskussies. De omstandigheden waarin de zanger stierf, waren vrij onduidelijk: toen het bericht de wereld rondgestuurd werd, was Morrison al goed en wel begraven. Noch de andere leden van de rockgroep, noch zijn manager, hebben het lijk werkelijk gezien. Alleen Morrisons vriendin, intussen ook al gestorven aan een overdosis, en enkele Franse officiëlen, die zeer karig zijn met het bekendmaken van hun informatie, hebben de dode Morrison in zijn bad gezien.

Dàt Jim Morrison aan zijn einde kwam, kan Seymore vrij overtuigend rekonstrueren. Hoé de legende dit tranendal voor een leven in de myte wisselde, blijft onduidelijk. Was het gewoon een hartaanval die Morrison velde? Spoot, slikte of snoof hij zichzelf naar de eeuwige jachtvelden? Werd hij, zoals sommige paranoïe geesten bedachten, koelbloedig gelikwideerd door de CIA, net als *Jimi Hendrix* en *Janis Joplin*? Op die vragen moet Seymore het antwoord schuldig blijven. Al lijkt na de lektuur van het boek de eerste mogelijkheid de meest waarschijnlijke.

OVERBODIG

Een boekje dat volgens ons overbodig is, net als de foto's die het bevat, zoals die van het appartement waar Jim in Parijs verbleef. Seymore's pennevrucht heeft alleen zin als bron voor inkomsten voor de auteur die met een fijne neus inspeelt op de lijkenpikkerij rond de verjaardag van de dood van Morrison. Zelfs de oprechte Doors-fans zullen er hun gading niet in vinden. De zoektocht van Seymore is zo langdradig en zo vol nutteloze uitweidingen, dat de pret er al gauw vanaf is. De auteur verveelt de lezers met verhalen over zijn hotel in Parijs, waar hij de slaap niet kan vatten wegens luidruchtige vuilnismannen, of met beschrijvingen van zijn Franse tolk, omdat hij geen letter Frans spreekt en zijn onderzoek zich in Frankrijk afspeelt.

Wat misschien nog het meeste stoort in dit oervervelend boekje, is de scherpe lijkgeur die er van de eerste tot de laatste bladzijde in hangt. Met als klap op de vuurpijl een uittreksel uit *Black's Medical Dictionary*, 34ste uitgave, waarin beschreven wordt waarop men bij een lijk moet letten om te bepalen hoeveel tijd er verstreken is sinds het overlijden.

— The End. De dood van Jim Morrison. Uitg. Kritak, Leuven, 1991, 126 blz, 495 fr.

Op 13 en 14 juli heeft zoals ieder jaar het Brosella Folk- en Jazzfestival plaats in het openlucht Groenteater, vlakbij het Atomium.
Zaterdag 13 juli treden The Brosella Folksfriends, Maddy Prior & Rick Kamp, Armeguin, Koen De Cauter en Stockton's Wing op.
Zondag 14 juli is het de beurt aan The Victoria Jazz Band, Castellucci-trio, Sadi Quartet, Emil Viklicky & East-West Connexion en Toots Thielemans Trio.
Het festival begint telkens om 15 uur. Er is kinderanimatie voorzien. Toegang gratis.

„WIR FAHREN NACH ENGLAND"

WIMBLEDON 1991 was geen uitzonderlijk jaar. Al kan men ook nu weer een boek vol schrijven over de kampioenschappen van de eerbiedwaardige „All England Club". Tien dagen lang regende het boven en rond Londen. Daardoor moest het wedstrijdrooster voortdurend worden overhoop gehaald. Zo speelde Boris Becker vier wedstrijden in de laatste vijf dagen. Een misschien wel te zware belasting.

Voor het eerst werd er ook getennist op de eerste zondag van het tornooi. Voor duizenden toeschouwers die Wimbledon en zijn tradities nooit eerder aanvoelden en daardoor voor een unieke en blijde sfeer zorgden.

In Wimbledon luidden in de voorbije twee weken ook de doodsklokken voor een „stervende generatie" kampioenen. Connors deed nog mee uit nostalgie maar werd snel „afgevoerd". Lendl werd al in de derde ronde door David Wheaton ter aarde besteld. Stefan Edberg bood McEnroe in de achtste finales een luxebegrafenis aan. Martina Navratilova stierf in de kwartfinale tegen het 15-jarige wonderkind Jennifer Capriati.

Niets was dus nog zoals weleer...

MEESLEPEND

Het damestornooi kreeg anders een bijzonder boeiende ontknoping. De finale tussen de atletische Graf en bodybuild(st)er Sabatini was meeslepend. Anderhalf jaar na haar triomf op de Australische kampioenschappen pakte Steffie nog eens een Grand Slamtitel. Zijn de twijfels die in de voorbije maanden rond haar toekomst rezen daarmee weggenomen? Vermoedelijk niet. Graf tenniste heus niet onweerstaanbaar. Ze kende nog veel zwakke momenten. Ondanks ze, net als haar tegenstandster, zonder setverlies de finale haalde. Graf won deze keer evenwel het gevecht met zichzelf. In de slotset, die alles had van een triller, brak ze in de beslissende spelen driemaal door de service van Sabatini die de overwinning al scheen op zak te hebben maar plots bezweek voor de druk en de spanningen en overigens de ganse namiddag ballen opsloeg met de allures van een oude tante. Bij 5-4 en 6-5 in haar voordeel mocht de Argentijnse tweemaal serveren. Telkens kwam Steffi terug om uiteindelijk met 6-8 de wedstrijd in haar voordeel te beslechten.

In een Duitse finale verraste Michael Stich vriend en tegenstrever door zijn landgenoot Becker te verslaan. (foto afp)

Er blijft de Britten niets gespaard. Drie Duitsers in de twee enkelspelfinales op Wimbledon. In 105 edities had men het nooit meegemaakt. Twee Duitsers op het hoogste podium ook. Steffi Graf was een verwachte laureate van het vrouwentornooi maar van Michael Stich kon niet hetzelfde worden gezegd. Dat hij in de eindstrijd tegenover Boris Becker zou staan was al een komplete verrassing. Dat hij de finale ook zou winnen werd voor aanvang van de Championships onmogelijk geacht. Bij de bookmakers stonden de winstkansen van reekshoofd nummer zeven zesenzestig tegen één (pound) gekwoteerd.

Graf, die de vorige vijf wedstrijden tegen Sabatini had verloren, won voor de derde keer (ze stond viermaal in de finale) de Wimbledontitel. Het betrof ook haar tiende Grand Slamzege. Toch zal niemand durven beweren dat Steffi de verwachtingen die ze in 1988 en 1989 wekte in de komende jaren voluit zal kunnen waarmaken. Ze mag dan nog zo'n perfektioniste en atlete zijn, ze mag dan haar gemoedsrust en evenwicht gedeeltelijk hebben teruggevonden, er rijzen al maar meer twijfels rond het tennis in het algemeen en het vrouwentennis in het bijzonder.

In deze sport worden fisiek momenteel de hoogste eisen gesteld. Mecir bijvoorbeeld, de Tsjechische opvolger van Lendl, zou met een blijvend rugletsel zitten opgescheept. Monica Seles, op Roland Garros nog tot keizerin Sissi gekroond, zou ook met kwetsuren worstelen. Een gevolg van de zware inspanningen die van kindsbeen af werden geleverd. Er is geen kampioen(e) die niet vroeg of laat gedeeltelijk of geheel omzwachteld de court opstapt. Het vele geld, de druk van buitenuit, de onvermijdelijke stress: ze eisen hoge tol waar niemand veel aandacht wenst aan te besteden. Het gelaat van de „witte sport" mag niet worden geschonden.

KOGELS

Het zal wel geen toeval zijn dat drie produkten van de Duitse tennisschool de finales haalden. Vandaag lonen wilskracht, strijdlust, volharding en moed meer dan aanleg en techniek.

In een interview met *Sportmagazine* zegde Philippe Washer, wellicht de meest getalenteerde tennisser die ons land tot nog toe voortbracht en in de jaren veertig en de vroege jaren vijftig een vast lid van de Europese top, dat zijn sport ,,verarmde''. Kracht en sportief geweld zetten vandaag de toon. Om taktische strategie bekommert zich geen mens meer. Opslagen die een snelheid van bij de tweehonderd kilometer per uur halen, korte slagwisselingen, snelle spurten naar het net. Daar tussenin vrijwel niets meer. De lange bekoorlijke rally's van destijds zijn stof voor geschiedenisboeken.

Wat Becker en Stich er van terechtbrachten kon enkel hun supporters bekoren. Natuurlijk knipperen we met de ogen wanneer ,,de kogels'' richting tegenstander worden verstuurd. Liever hij dan ik, denken we er stilzwijgend bij. Vanzelfsprekend beseffen we dat twee atleten de top van hun mogelijkheden (proberen) halen. Maar spektakulair?... Voor de liefhebbers van het genre wellicht. De finale was goed voor 25 aces en 91 service-winners. Voor ons niet gelaten.

Becker kreeg van een twaalf maand jongere landgenoot een koekje van eigen deeg gebakken en dat moet pijn hebben gedaan. Stich had voor Wimbledon één tornooi gewonnen. Vorig jaar in Memphis. Maar dit seizoen was hij met 48 gewonnen partijen toch al naar de zevende plaats op de wereldranglijst opgeklommen. Men had dus kunnen weten. Ook Stefan Edberg die in de halve finales door Stich werd ,,gelikwideerd'' zonder één service-break te hebben toegestaan. In het hedendaagse tennis kan men op die manier een wedstrijd verliezen. Het wil wat zeggen en het stelt de vraag naar de zin en vooral de onzin van het tie-break sisteem.

Blijft de vraag of Stich op lange termijn zal bevestigen. Vanzelfsprekend gaat het om een kampioen met inhoud. Maar de druk zal nu echt op hem beginnen wegen. Tot voor Wimbledon mocht alles en moest niets. Het wordt nu ,,moet alles en mag niets''.

De keizerskroon is zwaar om dragen. Becker kan daarover meespreken. Sinds hij in 1985, op zeventienjarige leeftijd, zijn eerste Wimbledontitel pakte is de roodharige Duitser door veel dalen gegaan. Hij heeft altijd teruggevochten, hij heeft ,,zijn stijl'' nooit verloochend. Dat hij zijn triomferende landgenoot omhelsde, sierde de verliezer. Hij bewees daarmee ook dat de dollars, de publiciteit en de kommercie nog niet alle menselijkheid uit de tennistempel hebben verdrongen. Gelukkig maar.

Flandrien

TOUR LIGT AL IN BESLISSENDE PLOOI

De geschiedenis herhaalt zich nooit. De mens herhaalt zich voortdurend. Twee jaar na Pedro Delgado bestaat Stephen Roche het te laat aan de start van de ploegentijdrit te verschijnen. Hij werd meteen uitgerangeerd en naar het eeuwig groene eiland teruggestuurd. Beschamend en bedroevend voor zijn sponsor.

Tonton Tapis zal zich vermoedelijk de krullen hebben uitgetrokken. Precies op het ogenblik dat veel van onze profs zich terecht zorgen maken om hun financiële toekomst bestaat een kopman van een ,,Belgische'' formatie het zijn beroepsverplichtingen aan zijn laars te lappen en zijn ploegmaats voor schut te zetten. Ongelooflijk.

Even onwaarschijnlijk is dat Greg LeMond en Erik Breukink, met Bugno de meest uitgesproken favorieten voor de eindzege, in de eerste rit in lijn méér dan anderhalve minuut op hun rechtstreekse konkurrenten kunnen (mogen) uitlopen. Vorig jaar voerde Chiapucci in weliswaar andere omstandigheden een gelijkaardig nummer op en toen verkondigden Jan en alleman dat zoiets zich nooit nog zou kunnen herhalen. Helaas. Driewerf helaas. De Ronde is nog niet begonnen en ze ligt al in een beslissende plooi. Er zal veel moeten gebeuren om LeMond, die grote kampioenen van vroegere generaties met zijn opportunistische instelling op de zenuwen blijft werken, in Parijs van een vierde Toursukses af te houden.

NIEUWE MOED

De Amerikaan verwierf in de start groot psichologisch voordeel en zal daar maksimaal van profiteren. Anderzijds moet men natuurlijk ook durven zeggen dat Greg zijn slag erg professioneel had voorbereid. Hij wist dat het kronkelig parkoers achtervolgen zou bemoeilijken. Hij nam in zijn vlucht één andere favoriet en enkele andere ongebonden hardrijders mee om het afstoppingswerk maksimaal te laten renderen. Eens de vlucht vorm had gekregen werd het dan ook duidelijk dat de verzamelde inspanningen van een paar kampioenen ruim opwogen tegen de vertwijfelde achtervolgingspogingen van een onthutst legertje knechten. Vandaar het vernietigende resultaat voor een stel Italianen en Spanjaarden.

De onzen liepen vanzelfsprekend geen averij op. Kon ook moeilijk aangezien we geen enkele favoriet bezitten. Maar één dag na de fatale mokerslag van LeMond-Breukink won Etienne De Wilde wel de etappe naar Dijon. Hij schonk daarmee zijn vertwijfelde ploegleider Willy Teirlinck nieuwe moed. De zoektocht naar nieuwe geldschieters wordt met een paar Toursuksesjes misschien minder uitzichtloos en De Wilde zelf vijzelde zijn handelswaarde voor eventuele gegadigden flink op. De Tour is inderdaad kommercie.

Reeds in de eerste rit in lijn mochten Greg LeMond en EriK Breukink meer dan anderhalve minuut op hun rechtstreekse konkurrenten uitlopen. (foto reuter)

HERSENBREKER

OPGAVE 94

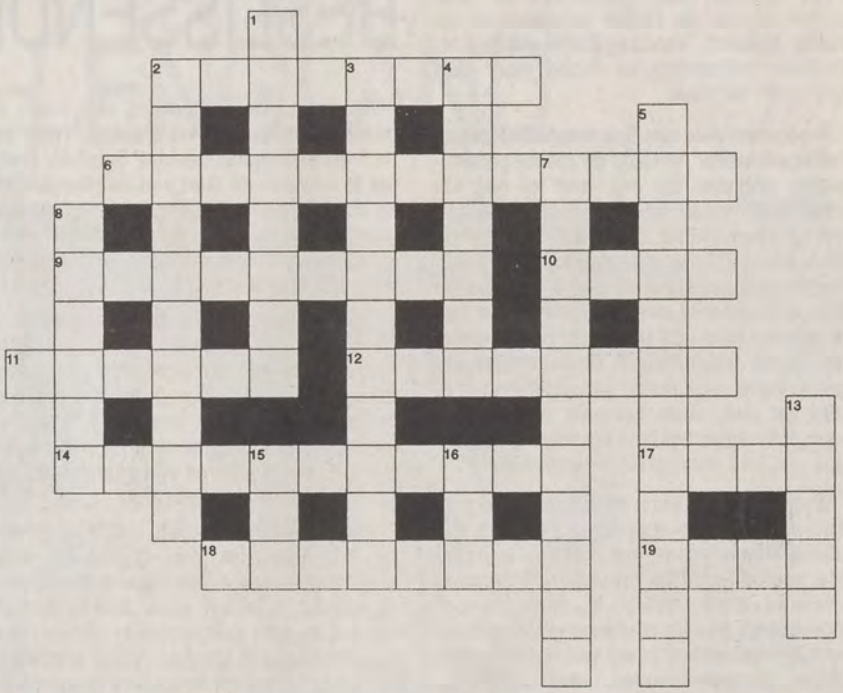

HORIZONTAAL

2. Als een knaagdier zich op het terrein van handwerkslieden waagt, krijg je geknoei (8)
6. Is dat veelgebruikt Vlaams stopzinnetje een uitnodiging om samen een verklaring af te leggen? (4, 3, 6)
9. Bezig met iemand op te tillen en haar of hem daardoor te bemoedigen (9)
10. Die heeft geen verstand van de zaak (4)
11. Hij weet met paarden om te gaan (6)
12. Terwijl Fransen hun handtekening plaatsen, doen ze dit (8)
14. Een vriendelijke groet, maar 's morgens moet je die niet uitspreken (11)
17. Op 't kantje (4)
18. Dat is een eensgezind muziekgezelschap (8)
19. Zwijgend spel (4)

VERTIKAAL

1. Je raakt gekalmeerd als je zo'n streek uithaalt (8)
2. Op revolutionaire wijze slaat hij de weg in stukken (10)
3. Merk (11)
4. Wie zich zo houdt, doet helemaal niet mee (7)
5. Iets wegschenken, maar ook wat terugpakken, kan heel voorkomend zijn (5, 2, 5)
7. Kennis die door studie verworven is (11)
8. Geloof iemand niet als hij hiermee je mond besmeert (6)
13. Handvat (5)
15. Wie haar kostuum draagt, hoeft nooit naar een klerenwinkel (3)
16. Zo noemen Hollanders tegenwoordig een domoor (3)

OPLOSSING OPGAVE 92

Horizontaal: 4. vingerhoed; 8. oven; 9. orgelpunt; 10. ademen; 11. gekarteld; 12. uiltjes; 13. ba; 14. kapstok; 16. naft; 17. Ost; 18. magazijn; 20. peukje.

Vertikaal: 1. Ivoorkust; 2. deelteken; 3. vertaald; 5. negerwijken; 6. houtduif; 7. bevers; 8. overjas; 13. Bataven; 15. slank; 19. ijler.

Wij verwachten uw gele briefkaart met de oplossing van opgave 94 ten laatste dinsdag 23 juli a.s. op de redaktie.

Gelukkige winnaar deze week is H. Hollanders uit de Rooigemlaan 487 in 9000 Gent die opgave 92 korrekt invulde. Een prijsje volgt spoedig!

SATERDAG

AHASVERUS

„Vlaamse ambtenaar krijgt taalles",
las Ahasverus.

Hij drinkt nooit tee als hij tegenwoordig is...

Boris Becker krijgt Stichmata van verliezer.

★

BRTN: de Kas Goossens leeg?

★

Zuid-Afrika olimpisch witgewassen

★

CVP vindt erkenning Vrijzinnigheid ongepast oor

★

Vlaamse Raad voor Jachtdekreet in het geweer.

★

Radioaktieve geit met tsjernobillen.

★

Paul Simon over T/W:
„Het Stingt hier!"

★

Ekologische luier wil kakastrofe voorkomen.

★

Jaarboek Amnesty International uit, om geboeid te lezen...

WERELD VAN DOOREENLOPENDE KLEUREN

Barry Alexander Brown is iemand die al jaren meeloopt in de Amerikaanse undergroundbeweging. Hij zat in de entoerage van duivel-doe-al-Andy Warhol en speelde op zijn achttiende één van de hoofdrollen in de Warhol-produkties **Flesh** en **Joe**.

Maar hij speelde ook teater in die stukken die net niet kommercieel genoeg waren voor Broadway; hij produceerde, hij regisseerde. In 1980 bekroonde de Oscarvergadering de lange dokumentaire van zijn hand **The war at home**, een pamflet tegen de Viëtnamoorlog, film die het ook aan de kassa goed deed.

DUIVEL DOE AL

De moeilijkheden om een verdeler voor zijn Viëtnamfilm te vinden, zetten hem ertoe aan, samen met enkele andere onafhankelijke filmmakers, een verdeelhuis op te richten. De Amerikanen kregen nu films te zien die in het normaal cirkuit geen kans hadden gekregen: **Northern Lights** (Gouden kamera voor beste filmdebuut in Cannes 1979) en **Life and Times of Rosie The Riveter**, een verhelderende dokumentaire die vijf Rosies, fabrieksarbeidsters tijdens WO II, interviewt. In 1984 produceerde hij, samen met Sandi Sissel **Highwire**, een film over koorddanser Philippe Petit, op muziek van Philip Glass, die met de filmmuziek van Koyaanisqatsi (**Het leven uit balans**) de wereld veroverde.

Brown vestigde zijn reputatie echter vooral als filmmonteur. **India Cabaret** en **Salaam Bombay** van Mira Nair werden dankzij zijn montage suksessen. Was hij bij de eerste film van zwarte kineast Spike Lee *She's gotta have it* nog maar alleen geluidsmonteur, in diens volgende films *School Daze, Do the Right thing, No'better Blues* en recent *Jungle Fever* was Brown de chef monteur. Madonna zocht Brown eveneens aan voor de montage van **In Bed With Madonna** (lees WIJ, 5 juli j.l.).

En nu waagde Barry Alexander Brown zich aan zijn eerste langspeelfilm: **Lonely in Amerika**, waarbij hij ook tekende voor het scenario samen met *Satyajit Joy Palit* en dit naar een verhaal van akteur *Tirlok Malik*. Deze laatste werd in New Delhi geboren en na het behalen van zijn universiteitsdiploma goed voor een karrière in de Indiase film, op het teater en voor de televisie. Zeventien jaar geleden kwam hij naar New York en tussen allerlei film- en teaterscholen zette hij ook nog drie suksesvolle restaurants in Manhattan op, waarna hij ging schrijven en nu ook produceren.

Oom Max (Tirlok Malik) leest Arun (Ranjit Chowdhry) de Indiase les.

Wanneer hij op een avond blufferig tegen ,,zijn'' prachtige Mercedes gaat aanleunen om twee mooie meiden te overbluffen, beginnen deze om hulp te roepen, wat hem het hazepad doet kiezen. Hij zal een school gaan

KULTUURSCHOK

Tijdens de schitterend gemaakte filmgeneriek worden we op de hoogte gebracht van het feit dat het hoofdpersonage Arun (een sterke *Ranjit Chowdhry*) recht uit New Delhi in de fastfoodbeschaving van New York terechtkomt en daar in de familiezaak van oom Max (*Tirlok Malik*) een baantje krijgt aangeboden. Hij komt terecht in een dagbladstand in de hall van een kantoorbuilding. Daar maakt de generiek dankbaar gebruik van om alle belangrijke personages aan de dagbladstand te laten passeren.

Arun slaapt op een zaal, samen met alle andere verkopers van oom Max, maar hij wil hogerop en neemt komputerlessen. Op een dag zal hij, puur bij toeval een komputer ,,herstellen'' en wordt aangenomen. Een breuk met zijn Indiase familie volgt en die kloof zal nog groter worden als de erg konservatieve oom Max verneemt dat Arun een affaire zou hebben met de blanke Amerikaanse Faye (*Adelaide Miller*). Maar dat gaat niet door, want eindelijk in bed, krijgt Arun de broek niet uit. Hij heeft steeds meer last met de vrouwen.

bezoeken waar ze manieren leren om kontakt te krijgen, maar wanneer hij die manieren in praktijk brengt loopt er altijd wel iets fout. Ondertussen heeft hij voor een werkmakker ,,iets'' in de komputer gestopt en wanneer zijn oom Max hem aan de deur zet omdat hij niet meer bij hem werkt, krijgt hij diens liefdenestje aangeboden. Overal Warhol en super kitch in de flat, waar Arun zich steeds eenzamer gaat voelen. Als dat ,,iets'' in de komputer later ook nog een oplichterspraktijk blijkt te zijn gaat Arun aan de deur. Hij keert terug naar oom Max en belooft hem te trouwen met het Indiaas meisjes van zijn ooms keuze. Dat ook dat misloopt hoeft niet gezegd...

EENZAAMHEID

Na de film heeft men de indruk dat de prent iets te lang is en te traag, dat er iets aan scheelt, maar al schrijvend erover ervaar je dat deze kultuurschok een leuke film is, met heel wat prettige momenten en soms erg ontroerend ook. Dat hij een duidelijke schildering geeft van en wereld die langzaam de hele wereld aan het worden is: de wereld van dooreenlopende kleuren, waarin een portie eenzaamheid is weggelegd voor ieder van die kleurenschakeringen.

Willem Sneer

ZATERDAG 13 JULI

TV 1

17.50 **Nieuwskrant**; 17.55 **Nieuws**; 18.00 **Tik tak**; 18.05 **Samson**; 18.10 **Jonge speurneus,** jeugdserie; 18.30 **Goden en helden van de Germanen,** animatieserie; 18.50 **De Muppets**; 19.20 **Joker- en lottotrekking**; 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.05 **De magie van David Copperfield,** illusionist
20.50 **Carly's weg,** TV-film
22.30 **Vakantievlinder**
22.45 **Vandaag**
23.10 **Sport op zaterdag**
23.30 **Bronco Billy**, film

BRT 2

15.30 **Ronde van Frankrijk,** Argentan-Alençon

VTM

17.00 **Super 50**; 18.00 **Nieuws**; 18.05 **The A-Team,** serie; 19.00 **Nieuws**
19.30 **Waagstuk,** spelprogr.
20.00 **De juiste prijs,** spelprogr.
21.00 **The Journey of Natty Gann,** film
22.45 **Nieuws**
23.15 **Ravagers,** film
00.45 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws**; 17.00 **J.J. de Bom,** jeugdreeks; 17.30 **Nieuws**; 17.41 **Streetwise,** jeugdserie; 18.06 **Vara's kindermenu,** kinderprogramma; 19.00 **Nieuws.**
19.17 **Lingo,** woordspel
19.47 **Lieverdjes,** serie
20.15 **Rondje Europa,** videoreis
20.46 **Zeg 'ns AAA,** serie
21.18 **Achter het nieuws**
21.43 **Twee voor twaalf**, kwisprogr.
22.28 **Het onderste uit de kan,** serie
23.18 **Viëtnam,** serie
00.49 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws**; 17.30 **Nieuws**; 17.35 **Post!**, brievenrubriek; 17.40 **The Thundercats,** tekenfilmserie; 18.00 **Wildlife international,** reeks natuurfilms; 18.25 **R.E.M.'s Green World Tour,** popspecial; 19.35 **Growing Pains,** kom. serie; 20.00 **Nieuws.**
20.25 **Bij wijze van spreken,** spelprogr.
20.50 **Le cercle rouge,** triller
23.05 **Jonge mensenop het concertpodium special**
00.00 **Nieuws**

Ned. 3

09.00 **Nieuws**; 13.50 **Studio sport**; 19.00 **Nieuws**; 19.15 **Sesamstraat**; 19.33 **Studio sport**; 20.00 **Zomerjazz bij de NOS,** live registratie
22.00 **Nieuws**
22.11 **Apology,** film

ZONDAG 14 JULI

TV 1

09.00 **Samson**; 10.00 **Eucharistieviering**; 14.45 **Sport extra: GP F1 van Engeland,** autorennen; 17.05 **Space 1999,** serie; 17.55 **Nieuws**; 18.00 **Tik tak**; 18.05 **Plons**; 18.10 **National Geographic,** dok. serie; 19.00 **Dichtbij huis,** serie; 19.30 **Nieuws**; 19.45 **Sportweekend**
20.35 **De Witte van Zichem,** film
22.10 **België in z'n blootje,** reportages
22.40 **Vandaag**
23.05 **De machtsstrijd in de Stille Oceaan,** dok.

TV 2

15.00 **Ronde van Frankrijk,** Alençon-Rennes

VTM

17.00 **Clip Club**; 17.10 **Star Trek, the next generation,** serie; 18.00 **Nieuws**; 18.05 **Race to save the planet,** dok. serie; 19.00 **Nieuws.**
19.30 **Waagstuk,** kwis
20.00 **Ryan's daughter,** film
23.15 **Nieuws**
23.45 **Remington Steele,** detektiveserie;
00.30 **Nieuws**

Ned. 1

11.00 **Omroepparochie**; 13.00 **Nieuws**; 16.10 **Concert,** dok. Juliette Gréco; 17.05 **Professor Poopsnagle,** jeugdserie; 17.30 **Nieuws**; 17.35 **Kro Kresj,** jongerenprogr.; 19.00 **Nieuws**; 19.05 **KRO's tekenfilmfestival**; 19.20 **Father Dowling,** detektiveserie.
20.10 **Hints,** pantominespel
20.40 **Joint Account,** kom. serie;
21.15 **Brandpunt,** aktualiteiten
21.40 **Les uns et les autres,** film
23.15 **Nieuws**

Ned. 2

09.00 **De grote dikke beer vertelt**; 09.25 **Mevrouw Ten Kate,** kinderserie; 09.45 **Laterna magica**; verhalen bij een toverlantaarn; 09.55 **Meester Bleekbeen,** jeugdserie; 10.10 **Z Z Z,** Friesland; 10.30 **Fred's videohoek**; 13.00 **Nieuws**; 19.00 **The wonder years,** serie; 19.24 **The comic strip presents,** kom. reeks; 20.00 **Nieuws.**
20.10 **Paul Haenen rechtstreeks,** kult. hum. progr.
20.56 **Drie liefdes,** serie
21.48 **The Magnum Story,** dok.
22.39 **Natte Mannen,** kortfilms
22.44 **Monty Python's Flying Circus,** serie
23.14 **Nieuws**

Ned. 3

09.00 **Nieuws**; 11.00 **Jonge Imams**; 11.30 **Omrop Fryslân Edukatyf**; 13.30 **Studio sport**; 18.00 **Psychologie van het gezin**; 18.30 **Sesamstraat**; 18.45 **Studio sport**;
20.00 **Nieuws**
20.10 **Kenmerk**
20.35 **De Wilde Ganzen**
20.37 **Afrikaans avontuur,** dramaserie
21.05 **Werken aan werk,** in de gevangenis
21.30 **Geschiedenis van het betaalde voetbal,** dok.
22.00 **Nieuws**
22.05 **Quarantaine,** dok. over AIDS
22.55 **Aan de rand,** dok.
23.20 **Nieuws**

MAANDAG 15 JULI

TV 1

17.25 **Nieuwskrant**; 17.30 **Het Capitool,** serie; 17.55 **Nieuws**; 18.00 **Tik tak**; 18.05 **Samson**; 18.10 **Alfred J. Kwak,** tekenfilmserie; 18.35 **Tour '91,** ritverslag; 18.58 **Buren,** serie; 19.22 **Sla je slag,** spel; 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.05 **Zeg 'ns AAA,** serie
20.30 **Rivalen van de renbaan,** serie
21.20 **Dokter ter zee,** serie
21.45 **Op de koop toe,** konsumentenmag.
22.20 **Vakantievlinder,** toer. info
22.30 **Vandaag**
22.55 **Verduistering,** verrassende vertelling
23.20 **Rock over Europe at the port of Rotterdam,** popkoncert

TV 2

15.00 **Ronde van Frankrijk,** Rennes-Quimper
19.30 **Nieuws**
20.00 **Kijk uit!**
20.05 **Uitzending door derden**
20.45 **Het grensgevoel,** dok.
21.20 **De stille genieter,,** Vlaamse film

VTM

17.00 **VTM-Kinderklub**; 17.30 **The adventures of the black stallion,** gezinsserie; 18.00 **Nieuws**; 18.05 **Cijfers en letters**; 18.30 **Home and away,** serie; 19.00 **Nieuws**; 19.30 **De Tour van Maurice en Rad van Fortuin.**
20.00 **Zorro,** serie
20.30 **Mission Impossible,** serie
21.10 **My brother Tom,** miniserie
22.00 **Nieuws**
22.30 **Golden girls,** kom serie;
22.50 **Kir Royal,** dramaserie
23.50 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws**; 17.30 **Nieuws**; 17.40 **Kids,** jeugdserie; 18.06 **Blunders,** tekenfilmpje; 18.11 **Manhattan Marhall,** kom. reeks; 18.34 **Paperclip,** muziekmag.; 19.00 **Nieuws.**
19.20 **Abracadabra,** spelprogramma
19.51 **Schoppentroef,** kom. serie
20.23 **Bing & Co,** serie
21.17 **Zo vader, zo zoon,** spelprogr.
21.50 **Jessica Fletcher,** detektiveserie
22.35 **Cheers,** serie
22.58 **Flevofestival,** hoogtepunten
23.29 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws**; 16.00 **Santa Barbara**, serie; 16.45 **Ontdek je plekje**, Eijsden; 16.55 **Pauze TV,** jongerenmag.; 17.30 **Nieuws**; 17.38 **The Thunderburds,** poppenserie; 18.38 **De bluffers,** tekenfilmserie; 19.00 **Kinderen van Waterland,** jeugdserie; 19.15 **Avro sportpanorama**; 20.00 **Nieuws.**
20.25 **'t Was stil op straat,** retromuziek
21.15 **Opsporing verzocht**
22.00 **Avro televizier,** aktualiteiten
22.30 **Liebling Kreuzberg,** dramaserie
23.15 **Ontdek je plekje**, Eijsden

Ned. 3

09.00 **Nieuws**; 15.00 **Studio sport**; 18.50 **Jeugdjoernaal**; 19.00 **Nieuws**; 19.15 **Sesamstraat**; 19.33 **Studio sport**; 20.00 **Nieuws**
20.25 **Leven op leeftijd,** dok.
20.54 **Porta Portese,** dok.
21.02 **De Rode Brug,** dok.
21.24 **Teleac**
21.28 **Kulturele antropolotie,** dok.
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport journaal**

DINSDAG 16 JULI

TV 1

17.25 **Nieuwskrant;** 17.30 **Het Capitool;** 17.55 **Nieuws;** 18.00 **Tik tak;** 18.05 **Samson;** 18.10 **Hotshotz,** serie; 18.35 **Tour '91,** ritverslag; 18.58 **Buren,** serie; 19.22 **Sla je slag,** spel; 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.05 **Ruth Rendell-mysteries,** serie
20.55 **Margriet,** praatshow
22.15 **Vakantievlinder,** toer. info
22.30 **Vandaag**
22.50 **Meisjes willen alleen maar lol,** film

TV 2

15.40 **Ronde van Frankrijk,** Quimper-St.-Herblain
20.00 **Uitzending door derden**
20.55 **Als een wereld zo groot, waar uw vlag staat geplant,** historische reeks

VTM

17.00 **VTM-Kinderklub;** 17.30 **The adventures of the black stallion,** gezinsserie; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Home and away,** serie; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **De Tour van Maurice en Rad van fortuin.**
20.00 **Soundmix show**
21.00 **Saracen,** serie
22.00 **Nieuws**
622.30 **Telefacts tropical,** Indonesië
23.15 **Soap,** serie
23.40 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws;** 17.30 **Nieuws;** 17.35 **Streetwise,** serie; 18.02 **Vara's Kindermenu;** 19.00 **Nieuws;** 19.17 **Lingo,** spelprogr.
19.48 **Lieverdjes,** serie
20.12 **Rondje Europa**
20.38 **Ieder z'n deel,** serie
21.01 **Tien voor taal,** spelprogr.
21.44 **Bankroet,** serie
22.35 **De kloof,** diskussieprogr.
23.20 **Natuurmonument**
23.25 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 16.00 **Santa Barbara,** serie; 16.45 **The big valley,** miniserie; 17.30 **Nieuws;** 17.35 **Crazy crow,** tekenfilm; 17.40 **Bouli,** tekenfilmserie; 17.45 **Captain Planet,** tekenfilmserie; 18.15 **Zorro,** avonturenserie; 18.30 **The edge and beyond;** 18.45 **Countdown,** pop; 19.25 **Hart voor de natuur,** over het WNF; 20.00 **Nieuws.**
20.27 **Murhpy's law,** serie
21.20 **China girl,** film
22.45 **The Yellow River,** dok.

Ned. 3

09.00 **Nieuws;** 15.00 **Studio sport;** 18.50 **Jeugdjoernaal;** 19.00 **Nieuws;** 19.15 **Sesamstraat;** 19.33 **Studio sport;** 20.00 **Nieuws.**
20.25 **De Bezetting,** dok;
21.15 **De schatten van Orsay,** dok.
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport journaal**
22.30 **NOS-laat**
23.00 **Klassieke mechanika,** kursus
23.30 **Nieuws**

WOENSDAG 17 JULI

TV 1

17.25 **Nieuwskrant;** 17.30 **Het Capitool,** serie; 17.55 **Nieuws;** 18.00 **Tik tak;** 18.05 **Samson;** 18.10 **De woudlopers,**jeugdserie; 18.35 **Tour '91,** ritverslag; 18.58 **Buren,** serie; 19.22 **Sla je slag,** spel; 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.05 **Tatort,** politieserie
21.30 **Château Van Hove,** kulinair progr.
22.20 **Vakantievlinder,** toer. info
22.30 **Vandaag**
22.55 **Ge kent de weg en de taal,** dok.

TV 2

19.30 **Nieuws.**
20.00 **Istrië,** landendok.
20.45 **Ten huize van...,** Frans Van der Elst
21.35 **Rechter Fayard ,,de sheriff'',** film

VTM

17.00 **Super 50;** 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Home and away,** serie; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **De Tour van Maurice en Rad van fortuin.**
20.00 **Viersprong,** spelprogr.
21.00 **Magnum, P.I.,** serie
22.00 **Nieuws**
22.30 **Hill Street Blues,** politieserie
23.20 **VTM-Sport**
23.50 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws;** 17.30 **Nieuws;** 17.35 **KRO's tekenfilmfestival;** 17.55 **Feesten uit de hele wereld;** 18.20 **Neighbours,** serie; 19.00 **Nieuws;** 19.15 **Tom en Jerry,** tekenfilmserie.
19.25 **De reis om de wereld in 80 dagen,** dok. serie
20.20 **Als de dag van toen...,** terugblik
21.10 **Matlock,** advokatenserie
21.55 **De afrekening,** portret N. Smit Kroes
22.35 **Aan de top,** serie
23.05 **Lekker weg,** om de hoek
23.35 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 16.00 **Santa Barbara,** serie; 16.44 **De TV-dokter;** 16.45 **Bereboot,** kleuterserie; 16.57 **Dieren van het Groene Woud,** tekenfilmserie; 17.20 **Therio/Natural State,** natuurfilmpje; 17.30 **Nieuws;** 17.40 **Casper en zijn vriendjes,** tekenfilmserie; 18.06 **TROS Reis avonturen,** Frankrijk; 18.49 **Tik tak;** 18.57 **Teenage Hero Turtlesi,** tekenfilmserie; 19.23 **Stopwatch,** info; 20.00 **Nieuws;**
20.27 **Onze ouwe,** politieserie
21.34 **De tv-dokter**
21.35 **Tros Aktua,** aktualiteiten
22.05 **Babes,** kom. serie
22.32 **Het luchtruim overwonnen,** dok.

Ned. 3

09.00 **Nieuws;** 19.00 **Nieuws;** 19.15 **Sesamstraat;** 19.33 **Studio sport;** 20.00 **Nieuws**
20.20 **Stichting Socutera**
20.25 **Van gewest tot gewest,** regionieuws
21.05 **Ballerina,** dok.
22.00 **Nieuws**
22.10 **Studio sport joernaal**
22.30 **NOS-laat**
23.00 **Nieuws**

DONDERDAG 18 JULI

TV 1

17.25 **Nieuwskrant;** 17.30 **Het Capitool,** serie; 17.55 **Nieuws;** 18.00 **Tik tak;** 18.05 **Samson;** 18.10 **De mysterieuze Steden van Goud,** serie; 18.35 **Tour '91,** ritverslag; 19.03 **Buren,** serie; 19.22 **Sla je slag,** spel; 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.05 **Matlock,** advokatenserie
20.50 **De Kolderbrigade,** kom. serie
21.20 **Panorama,** Ceaucescu: de mythe doorprikt
22.20 **Vakantievlinder,** toer. info
22.35 **Vandaag**
23.00 **Cary Grant,** portret

TV 2

15.30 **Ronde van Frankrijk,** Pau-Jaca
19.30 **Nieuws.**
20.00 **Donder en bliksem,** dok.
20.40 **Architekten in Europa,** Sam Stephenson

VTM

17.00 **VTM-Kinderklub;** 17.30 **The adventures of the black stallion,** gezinsserie; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Home and away,** serie; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **De Tour van Maurice en Rad van fortuin.**
20.00 **Tien om te zien,** show
21.00 **Flying doctors,** serie
22.00 **Nieuws**
22.30 **Miami vice,** detektiveserie
23.20 **Kortvlaams,** kortfilms
23.50 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws;** 15.15 **Vrouw zijn,** mag.; 15.55 **Highlight,** portret Cliff Richard; 16.20 **De wereld van de boomeekhoorns,** dok.; 16.43 **Ceddie,** tekenfilmserie; 17.05 **Het gebeurde bij... Antwerpen;** 17.30 **Nieuws;** 17.40 **Op vleugels van de wind,** dok.; 18.25 **Gospel March 1991;** 19.00 **Nieuws.**
19.15 **Avonturenbaai,** serie
19.40 **Peter,** eigen God
19.50 **Een jaar uit het leven van Kathy Miller,** TV-film
21.20 **Tijdsein 2,** aktualiteiten
21.50 **Zomerzang-vierdaagse 1991,** impressie
22.20 **Midlife,** praatprogr.
23.10 **Wit begint, zwart wint?**
23.30 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 17.30 **Nieuws;** 17.40 **Bouli,** serie; 17.45 **Club Veronica,** jongerenmag.; 18.10 **Top 40;** 18.55 **Emptny nest,** serie; 19.25 **De Heilige Koe,** auto-magazine; 20.00 **Nieuws**
20.27 **Superchamps,** jeugdkompetitie
21.30 **The best of Married with children,** serie
22.00 **Nieuwslijn,** aktualiteiten
22.30 **The gangster chronicles,** misdaadserie
23.15 **Voyager,** dok.

Ned. 3

09.00 **Nieuws;** 15.00 **Studio sport;** 19.00 **Nieuws;** 19.15 **Sesamstraat;** 19.33 **Studio sport;** 20.00 **Nieuws.**
20.20 **Max & Laura & Henk & Willie,** film
21.42 **100 Meesterwerken,** dok.
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport joernaal**
22.30 **NOS laat**
23.00 **Nieuws**

VRIJDAG 19 JULI

TV 1

17.30 **Het Capitool,** serie; 17.55 **Nieuws;** 18.00 **Tik tak;** 18.05 **Samson;** 18.10 **Haydaze,** serie; 18.35 **Tour '91,** ritverslag; 18.58 **Buren,** serie; 19.22 **Sla je slag,** spel; 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.05 **De wonderjaren,** serie
20.30 **Als het moet over lijken,** TV-film
22.20 **Vakantievlinder,** toer. info
22.30 **Vandaag**
22.55 **Dame Edna,** satirische praatshow
23.40 **Een jaar in Viëtnam,** serie

TV 2

13.00 **Ronde van Frankrijk,** Jaca-Val Louron
16.40 **European Youth Olympic Days,** samenvatting; 19.00 **Uitzending door derden;** 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Wereldoorlog II: De repressie,** dok.
21.30 **Abdijen der Lage Landen,** dok. serie

VTM

17.00 **VTM-Kinderklub;** 17.30 **The adventures of the black stallion,** gezinsserie; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Home and away,** serie; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **De Tour van Maurice en Rad van fortuin.**
20.00 **Ironweed,** film
22.45 **Nieuws**
23.15 **Via Mala,** miniserie
00.40 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws** 15.39 **De lange tocht,** TV-film; 17.30 **Nieuws;** 17.39 **Ja natuurlijk extra,** dok.; 18.33 **Medeklinker,** muziekspektakel; 19.00 **Nieuws.**
19.20 **Hollands welvaren,** dok.
19.45 **Puzzelkampioen,** spelprogr.
20.16 **The journey of Natty Gann,** film
21.56 **Rondom tien,** praatshow;
22.40 **Cop Rock,** politieserie
23.23 **Opmaat,** klassiek
23.39 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 17.30 **Nieuws;** 17.35 **Kijk TV,** wetensch. programma; 17.57 **Tros Aktua in bedrijf;** 18.37 **De tv-dokter;** 18.38 **Waar het verleden heden wordt,** dok.; 18.52 **Tik tak;** 19.03 **De avonturen van Black Stallion,** familieserie; 19.31 **Dear John,** kom. serie; 20.00 **Nieuws.**
20.27 **Te land, ter zee en in de lucht,** amusementprogr.
21.19 **De TV-dokter**
21.30 **America's funniesm home video's,** amusement
21.57 **'Allo 'Allo,** komische serie
22.31 **In th eheat of the night,** serie
23.20 **Nieuws**

Ned. 3

09.00 **Nieuws;** 13.00 **Studio sport;** 19.00 **Nieuws;** 19.15 **Sesamstraat;** 19.33 **Studio sport;** 20.00 **Nieuws.**
20.20 **Met de prijs voor ogen,** dok.
21.15 **Zomerjazz,** pianolegenden
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport joernaal**
22.30 **NOS-laat**
23.20 **Roland Hassel,** politieserie

Eric Clerckx en Paul s'Jongers in Robbe de Herts *De Witte van Sichem*. Zondag 14 juli op TV1 om 20u.30.

ZATERDAG 13 JULI

BRONCO BILLY

Bronco Billy is de leider en vedette van een rondtrekkende show, waarin het gezelschap cowboy en indiaantje speelt. Het spektakel is ouderwets maar steeds zorgen kleine tegenslagen of grappen voor iets nieuws. Amerik. film van en met Clint Eastwood uit 1980. **(BRT TV1, om 23u.30)**

ZONDAG 14 JULI

DE WITTE VAN SICHEM

Vlotte en persoonlijke verfilming (in 1980) door Robbe de hert waarin de nodige aandacht wordt besteed aan harde sociale omstandigheden en grappige anekdotes uit het leven van de rakker. Met Luc Philips, Eric Clerckx, Paul s'Jongers, Magda De Winter, e.a. **(BRT TV1, om 20u.30)**

MAANDAG 15 JULI

DE STILLE GENIETER

Vlaamse film door Edith Kiel uit 1961 met Jef & Cois Cassiers, Paula Geerts en Robert Marcel. Gaston Somers heeft altijd alleen geleefd en heeft nu besloten te trouwen. Hij huurt een flat in een raar appartementsgebouw... **(BRT TV2, om 21u.20)**

DINSDAG 16 JULI

CHINA GIRL

In New York voert een jeugdbende uit Chinatown een harde strijd tegen een jeugdbende uit Little Italy. Wanneer een Chinees meisje en een Italiaanse jongen een verhouding beginnen hebben zij het bij hun bendegenoten kompleet verkorven. Amerik. film uit 1987, met Richard Panevianco en Sari Chang. **(Ned. 2, om 21u.20)**

WOENSDAG 17 JULI

RECHTER FAYARD OF „DE SHERIFF"

Voortreffelijke politiefilm van Yves Boisset uit 1976. Hij liet zich inspireren door een ware gebeurtenis: in Lyon werd in de nacht van 2 op 3 juli 1975 onderzoeksrechter François Renaud door vier gewapende mannen neergeknald. Met Patrick Dewaere, Aurore Clément en Philippe Léotard. **(Le juge Fayard, dit le shériff — BRT TV2, om 21u.35)**

DONDERDAG 18 JULI

DE DOORDRIJVER

Franse politiefilm van en met Alain Delon uit 1982. Na een jarenlange gevangenisstraf wegens roofmoord op een juwelier wordt Jacques Darnay vrijgelaten. Hij wordt door de politie konstant geschaduwd. **(Le Battant — A2, om 21u.40)**

VRIJDAG 19 JULI

IRONWEED

William Kennedy bewerkte zelf zijn boek over zwervers in 1938 in Albany, New York. Jack Nicholson speelt een man die last heeft met zijn verleden en daarmee in het reine probeert te komen. Meryl Streep is zijn levensgezellin. Amerik. film uit 1987. **(VTM, om 20u.)**

WIJ-WERFAKTIE MET TOMBOLA BESLOTEN

Vrijdag j.l. was het eindelijk zover: tijd om de WIJ-werfaktie met de tombolatrekking te besluiten. Twee paar onschuldige handen waren opgedaagd om uit het pakket nieuwe abonnees 75 gelukkigen te vissen. Wat dan ook gebeurde.

Hieronder de prijzenregen en de winnende nummers. De winnaars wordt gevraagd ten laatste voor 15 september '91 hun nummer (of een kopie ervan) naar onze redaktie te sturen. Prijzen kunnen elke werkdag op het Algemeen Sekretariaat te Brussel opgehaald worden of indien gewenst en mogelijk met de post opgestuurd. Andere wijzen van bezorgen kunnen met de redaktiesekretaresse afgesproken worden.

Aan de winnaars: proficiat en veel plezier met de prijs!

UITSLAG TOMBOLA NIEUWE WIJ-ABONNEES

Video-kamera van Siemens (waarde 70.000 fr.)
020165

Waardebon Sukses Kleding Meyers (20.000 fr.)
020456

Radio met dubbelkassettespeler (Siemens)
020266
020339

Waardebon De Vriese-woonverlichting (5.000 fr.)
020161

Etentje voor 2 personen in Ultieme Hallucinatie (5.000 fr.)
020333

Haardroger met radio (Siemens)
020195 — 020149 — 020348 — 020194 — 020301.

Autostofzuigers (Siemens)
020467 — 020210 — 020394 — 020120 — 020033 — 020397 — 020226 — 020215 — 020014 — 020216 — 020196 — 020214 — 020325 — 020256 — 020355 — 020468 — 020286 — 020148.

Wereldontvanger (Siemens)
020373

Kunstboeken ,,Onder Dak'' (Davidsfonds)
020202 — 020237 — 020183 — 020419 — 020422 — 020421 — 020238 — 020420 — 020038 — 020409 — 020396 — 020321 — 020236 — 020324 — 020284 — 020299 — 020287 — 020160 — 020453 — 020098 — 020400 — 020018 — 020235 — 020364 — 020101.

UITSLAG TOMBOLA WIJ-WERVERS

1ste prijs: Mikrogolfoven Siemens (waarde 30.000 fr.)
210002

Kunstboeken ,,Onder Dak'' (Davidsfonds — waarde 1.980 fr.)
210406 — 210081 — 210125 — 210285 — 210118 — 210251 — 210097 — 210098 — 210104 — 210062 — 210047 — 210023 — 210077 — 210060 — 210005 — 210230 — 210188 — 210215 — 210018 — 210052.

Deze prijzenregen was mogelijk dank zij de medewerking van: Siemens (Brussel), SK Meyers (Aartselaar), Davidsfonds (Leuven), Woonverlichting De Vriese (Brugge), Res. De Ultieme Hallucinatie (Schaarbeek).

Met onze oprechte dank!

VOOR VERBETEN WERVERS

De voorjaarsaktie voor WIJ leverde niet minder dan 709 nieuwe abonnees op. Daarvan werden er 457 door wervers gemaakt, 252 komen op naam van de WIJ-administratie.

Een prachtig rezultaat, waarvoor onze dank.

In het vooruitzicht van de najaarsaktie kan nu reeds meegedeeld worden dat nieuwe abonnees die in de tussentijd worden geworven meetellen voor de nieuwe Topwerverslijst. Nieuwe abonnees ontvangen dus ook hun welkomgeschenk.

Veel sukses dus voor verbeten wervers, ook in deze vakantietijd.

ADVERTENTIE

Cafetaria - Brusselse wafels
Tea-Room - Buffet

Boterstraat 42-44 — 1000 Brussel
Tel. 02/511.26.12

manneken

Advertentie

HOF DE DRAECK

Groen, rust en gastronomie in VOEREN

'n Kasteelhotel dat zijn service volledig afstemt op een gastvrij en culinair verblijf.

Pas heringerichte luxekamers.

Midweekarrangement: drie overnachtingen met ontbijt en 3 viergangendiners: 4.950 B.F. per persoon.

Hoofstraat 6
3793 Teuven
Tel. (041) 81.10.17

TEN HUIZE VAN DE STICHTER-VOORZITTER

Op woensdag 17 juli, een week nadat hij door de Vlaamse Raad werd gehuldigd, zendt BRTN de uitzending *Ten Huize van Frans Van der Elst* opnieuw uit. Lezers die de eerste uitzending hebben gemist of deze nog eens willen bekijken krijgen aldus een tweede kans. Wij prijzen onze lezers het programma ten zeerste aan.

Opdat vooral jongeren die het niet hebben meegemaakt zouden weten wat er aan onverdroten inzet en verbeelding nodig was is het goed dat zij leren wat anderen voor hen hebben gepresteerd. Nuttig ook om de lijdensweg van de grondswetherziening te begrijpen en het streven naar een Europa van vrije volkeren.

De programmamakers drukten het als volgt uit: „Geschokt door de willekeur van de repressie en de lafhartige houding van Vlaamse prominente figuren begon Van der Elst na te denken over de diepere wortels van deze tragedie. Hij verdiepte zich in de Vlaamse beweging en bestudeerde de geschiedenis van volkeren, kulturen en ideeën. Zijn slotsom luidde dat achter de gebeurtenissen een idelogische strijd schuil gaat tussen het Belgische staatsnationalisme en het Vlaamse volksnationalisme. Hij pleitte voor Vlaams zelfbestuur, maar kantte zich zowel tegen de fiktie van Groot-Nederland als van de België-moet-kapot-gedachte. Zijn oplossing was het federalisme.

Eens hij voor zichzelf helderheid had verworven begon hij zijn overtuiging te publiceren en ging dan tot de aktie over. In 1954 stichtte hij mee de Volksunie wat hem in 1958 als enige verkozene in het parlement bracht.

Wanneer in 1968 de nationale partijen in hun voegen kraakten en een grondwetsherziening werd aangekondigd, was voor Van der Elst de ideologische strijd gestreden en de weg naar federalisme niet meer te stuiten. Aldus had Van der Elst het mekanisme van een tijdbom in werking gesteld dat komaf maakte met het oude, centraal bestuurde en fransdolle België."

Deze beknopte tekst wordt haarfijn en breeduit beschreven door Frans Van der Elst zelf in zijn boek *De Bewogen Jaren 1920-1958*.

— Ten Huize van Frans Van der Elst, woensdag 17 juli om 20u.45 op BRTN2

BIEZONDERE AANBIEDING VOOR WIJ-LEZERS

DE MEMOIRES VAN FRANS VAN DER ELST

Eind 1985 verscheen bij de uitgeverij Lannoo het boek *De Bewogen Jaren 1920-1958*, de memoires van Frans Van der Elst. Het boek brengt het vlot geschreven en goed gedokumenteerde relaas van het leven van de voornaamste stichter van de partij die het unitaire België een nieuwe struktuur gaf.

Iedereen die wil begrijpen waaruit de drang naar deze staatshervormende revolutie gesproten is moet dit boek lezen en er herhaaldelijk uit putten om te begrijpen waarom deze weg zo traagzaam en vol hindernissen was en is.

Door een gelukkige samenloop van omstandigheden kunnen dit belangrijke boek Wij-lezers thans aan gunstige voorwaarden aanbieden. Het boek, 265 bladzijden en rijkelijk geïllustreerd met foto's uit het familiearchief van de auteur, is in de eerste plaats een strikt persoonlijk relaas waaruit men kan opmaken hoe Van der Elst ertoe gekomen is een rol te spelen in de Vlaamse beweging en in de politiek, hoe hij daarop voorbereid werd en welke inzichten en motieven hem gedreven hebben.

Frans Van der Elst schrijft zo objektief mogelijk over zijn kinderjaren, zijn jeugd, zijn studententijd, de naoorlogse periode met de repressie en de belangrijke politieke processen, de moeizame strijd voor de herleving van het Vlaams-nationalisme, de stichting van de Volksunie, tot en met zijn verkiezing in het parlement in 1958.

In het Bijlagendeel vinden wij o.m. de pijnlijke briefwisseling die Van der Elst met vooraanstaande Vlamingen over de repressie voerde en enkele nota's over het Vlaamsnationalisme.

Dit is een belangrijk boek, niet alleen omdat Frans Van der Elst één van de oprichters van de Volksunie is maar ook omdat hij persoonlijk de achtergronden van de Vlaamse beweging tijdens en na de Tweede Wereldoorlog meegemaakt heeft en deze in zijn boek in een breder kader heeft geplaatst.

Het aanbod dat wij onze lezers doen is een buitenkans. Het boek wordt aangeboden aan de uitzonderlijke prijs van 500fr., portkosten inbegrepen. Bestellingen gebeuren uitsluitend met bijgaande bon.

DE BEWOGEN JAREN

Naam: _____

Straat en huisnummer: _____

Postnummer: _____ Gemeente: _____

bestelt hierbij..... eksempl. van *De Bewogen Jaren* aan 500fr. en stort het bedrag op WIJ-rek. 435-0259701-15.

Datum: ..... Handtekening:

Terugsturen naar:
Redaktie WIJ
Barrikadenplein 12
1000 Brussel

(Het boek wordt enkel na betaling toegestuurd.)

HET PARTIJBESTUUR DEELT MEE

Het partijbestuur van de VU Vlaamse Vrije Demokraten heeft uitgebreid aandacht besteed aan de voorstellen van de NMBS voor het tienjareninvesteringsplan.

De VU gaat ervan uit dat de investeringen in ons spoorwegnet gepland moeten worden op basis van objektieve kriteria inzake reizigers- en vervoerstrafieken. De VU stelt vast dat deze basisgegevens niet door de NMBS worden gehanteerd.

Algemeen wordt echter aangenomen dat zowat 60% van de spoorwegtrafiek door Vlaanderen wordt geleverd. Dit aandeel weerspiegelt zich niet in de verdeling van de investeringspot. Bovendien worden 50% van de investeringsmiddelen voor de SST in Vlaanderen toegerekend aan de nationale investeringen. Dit omdat deze volgens de NMBS deels ten goede komen aan het binnenlands spoorwegnet. Hetgeen in vraag kan worden gesteld aangezien de SST meteen ook bijkomende trafiek op bestaande lijnen brengt en in die zin ook een bijkomende belasting kan vormen. In Wallonië worden de SST-investeringen evenwel volledig buiten het investeringsprogramma gehouden omwille van het feit dat deze daar volledig in eigen bedding loopt. De VU verzet zich tegen deze berekeningswijze. Ofwel valt de SST volledig binnen dit investeringsprogramma, ofwel volledig erbuiten. Met beperkte overheidsmiddelen kan elke frank immers maar één keer worden besteed.

De VU meent tenslotte dat de verdere uitbouw van de spoorweginfrastruktuur van groot belang is voor de strategisch ekonomische ontwikkeling van de gewesten. Belangrijke bevoegdheidspaketten in dit verband behoren reeds tot hun bevoegdheid (ekonomie, infrastruktuur, verkeer, milieu, ruimtelijke ordening...) De VU vraagt dan ook dat het de gewesten zelf zouden zijn die, uiteraard in overleg en samenwerking, invulling geven aan het spoorwegnet. Er dient dan ook in belangrijke mate rekening te worden gehouden met de standpunten van de Vlaamse regering terzake. Op termijn wil de VU trouwens streven naar de uitbouw van regionale maatschappijen zoals dit ook in andere landen bestaat (vb. Frankrijk, Japan...)

ADVERTENTIE

domus - woningen

Ruwbouw of sleutelklaar!

n.v. ALG. BOUWBEDRIJF VAN DEN BRANDEN

Dendermondse Steenweg 29 Hamme Tel. 052-47.88.09

VDB

Met traditionele
« VAN DEN BRANDEN » kwaliteit
Keuze uit verschillende types.
Ook voor uw eigen « schets » - idee hebben wij een sleutelklare oplossing.

BON VOOR INLICHTINGEN
(OPSTUREN A.U.B.)

NAAM : .....
ADRES : .....
TEL. : .....
BOUWGROND TE : .....
wenst inlichtingen en dokumentatie (types, beschrijving, prijzen)

(vervolg van blz. 7)

VLAANDEREN GROEIT

principes die diep in Vlaanderen en de Vlaamse beweging geworteld zijn.

Nieuwe uitdagingen komen in sneltreinvaart op ons af. Het komt er voor de VU op aan hierop gepaste antwoorden te geven. Hierbij zijn het *demokratisch nationalisme* en de *federale metode* aktueler dan ooit. De wereldwijde konflikten rond zelfbeschikking, de Golfoorlog, de kulturele eigenheid van volkeren en gemeenschappen in een éénwordend Europa, al deze problemen stellen telkens het zelfbeschikkingsrecht van de volkeren centraal. Enkel het respekt voor dit zelfbeschikkingsrecht, gekoppeld aan federale strukturen kan tot vreedzaam samenleven met andere volkeren leiden. Onze eigen geschiedenis kan terzake als voorbeeld dienen.

Vlaanderen Groeit. Het staat elke dag wat steviger op zijn pootjes. Levenskrachtig én zelfbewust, is het vastbesloten zijn plaats in Europa en in de wereld op te eisen. Met haar Toekomstplan voor Vlaanderen wil de VU Vlaamse Vrije Demokraten het Vlaanderen van morgen mee vorm geven. We willen er een bezielend projekt van maken, met gedurfde ideeën en voorstellen voor een vrij Vlaanderen met vrije mensen. De VU kan hierbij alle steun en energie gebruiken. Ook die van u.

Jaak Gabriëls
Algemeen voorzitter
VU Vlaamse Vrije Demokraten

LIMBURG

JULI

14 GENK: 11 juliviering met Vlaamse Kermis in De Slagmolen, Slagmogenweg 76 te Genk, om 14u. Org.: VVVG-Genk.

AUGUSTUS

17 BOCHOLT: Gezinswandeling om 18u. Om 20u.30 Barbecue op het voetbalterrein Racing Reppel, Zandstraat. Volwassenen 150 fr., kinderen 75 fr. Kaarten bij Jos Claessens, 011/46.45.00. Org.: VU-Bocholt.

ZOEKERTJE

— **GEZOCHT** — 46-jarige man met karrière in de drukkerijsektor als tekenaar en proefdrukker, in dienstverband en als zelfstandige, zoekt betrekking in Brusselse of ten zuidwesten van de hoofdstad. Voor inlichtingen zich wenden tot senator dr.J. Valkeniers, tel. 02/569.16.04.

— **GEZOCHT** — 22-jarige jongedame met diploma hoger sekundair onderwijs Handel en Administratie met getuigschrift van kwalifiktie Handel en Administratie, met kennis daktilografie en tekstverwerking, zoekt passende aanvangsbetrekking in het Brusselse of ten zuidwesten van de hoofdstad. Voor inlichtingen zich wenden tot senator dr. J. Valkeniers, tel. 02/569.16.04.

Café
In de Groene Poort
Dorp 31, GOOIK
Tel. 02/532.10.21.
Sedert een halve eeuw het Vlaamse trefpunt in het Pajottenland.
Streekbieren, boterhammen, spaghetti en ijs.
Terras, speeltuin, vergaderzaal.
Uitbaters Herman Neukermans en Anita Sorgeloos.
Dinsdag gesloten.

HOTEL - RESTAURANT
San Martino
Berg 17 - B 3790 St.-Martens-Voeren
Tel. 041/81.09.08 - 041/81.09.29
Gastronomie in een groene oase
Diverse forel spec. en streekgerechten
Marktverse produkten
Groepsarrangementen
Prachtig uitzicht op de Voervallei
Gezellige taverne, groot terras, openluchtzwembad, kinderspeeltuin, petanquebanen en grote parking.
Voor uw groepsreizen naar de Voerstreek met geleid bezoek aan de forellenkwekerij kontakteer ons. Speciale groepsmenu's.

BIJKOMENDE ZITTING VAN DE LIMBURGSE PROVINCIERAAD

Voor het eigenlijke begin van de zitting vroeg raadslid *Stevens* (Agalev) het woord. Hij bekloeg zich over de altijd late start van de zittingen wat volgens hem te wijten is aan de meerderheid. Hij betreurde ook de bijna onverschillige houding van de meerderheid inzake aanwezigheid tijdens de zittingen.

DE LANG VERWACHTE FINISH

De zitting begon met de stemming, bij naamafroeping, over de begrotingswijzigingen die tijdens de jongste zitting de schorsing uitlokten. Deze werden goedgekeurd; Volksunie- en Agalev-raadsleden stemden tegen.

Het volgende punt werd voorgesteld, aan de hand van een brochure, door deputé *Martin* (CVP) en betrof het overzicht van de aan- en verkoop van industriegronden door de provincie Limburg. Hierop kwam *Hugo Olaerts* (VU) tussen met de opmerking dat men niets kan afleiden uit de brochure. Hij stelde dat door een gebrek aan informatie geen konkreet onderzoek mogelijk is. Deputé Martin antwoordde hierop dat deze brochure slechts een samenvatting is en dat de volledige tekst niet wordt uitgedeeld omdat deze konkurrentiële gegevens bevat.

Vervolgens werd, in geheime zitting, beslist wie de twee vakante ambten van Raadsheer aan het Hof van Beroep te Antwerpen ging opvullen. Naderhand werd medegedeeld dat de twee ambten waren toegewezen aan dhr. *J.M. Wetsels* en mevr. *D. Nailis*.

Nadien werden een aantal punten goedgekeurd inzake huisvestingsgronden, subsidiereglementen met betrekking tot lokale preventieve gezondheidsakties en provinciale ingerichte diensten voor pré- en postnatale raadplegingen.

Na enige weken geduld te moeten hebben kon raadslid *L. Robijns* (VU) eindelijk aan het woord komen. Zijn eerste punt betrof het voorstel tot het nemen van maatregelen ter bescherming van devotievoorwerpen. Robijns stelde twee konkrete maatregelen voor:

1. het ter beschikking stellen van één personeelslid om de inventarisatie van de inhoud van de waardevolle kapellen zo vlug mogelijk af te handelen, en

2. dat de Provincie de leiding zou nemen in het onderzoek naar en de bekostiging van een beveiligingssisteem waarbij de rekuperatie van gestolen voorwerpen vereenvoudigd wordt.

Deputé *Neven* antwoordde hierop dat het probleem korrekt is, maar hij stelde dat de meeste kapellen geen waardevolle voorwerpen bevatten, wel volksdevotie-elementen. Inzake het probleem van de inventarisatie meldde hij dat er een fotograaf op pad wordt gestuurd, zodat dit sneller zou gaan. Wat betreft het onderzoek naar de beveiliging zei deputé Neven dat dit niet meer moet worden uitgevoerd daar het *Provinciaal Museum voor religieuze Kunst* dit reeds heeft gevoerd. Tot slot stelde depute Neven dat de Provincie de kosten niet voor zijn rekening kan nemen, aangezien de Provincie geen eigenaar is van de kapellen.

Ook tijdens deze bijkomende zitting kreeg de raad *Jaak Cuppens* (VU) nogmaals te horen. Hij had namelijk een verzoekschrift ingediend van de Provincieraad aan de Vlaamse Regering, in het bijzonder aan de gemeenschapsminister van Onderwijs in verband met de samenstelling van DIGO, wat staat voor Dienst Infrastrukturen van het Gesubsidieerd Onderwijs. Bij dit verzoek werd gevraagd de strukturele samenstelling van de Raad van Bestuur van DIGO zodanig te wijzigen dat elke Vlaamse Provincie in de afvaardiging van de drie geledingen van DIGO vertegenwoordigd zou zijn en dit naar aanleiding van het feit dat deze Raad van Bestuur momenteel geen enkele Limburger bevat.

DE VAKANTIE-KLAD?

Deputé *Houben-Bertrand* was akkoord om het verzoek in te dienen. Er kon niet meer gestemd worden over dit verzoek aangezien de Raad niet meer in aantal was. Er bevonden zich nog een 10-tal raadsleden in de zaal, waarvan bijna de helft Volksunie-raadsleden.

Tot slot van deze zitting kon *Luk Robijns* eindelijk interpelleren, al was het voor een beperkt publiek, over het „Woordenboek van de Limburgse dialekten". Hij stelde hierbij een aantal vragen aan de deputatie, namelijk:

— wordt er effektieve steun verleend?

— kan de Deputatie informatie verstrekken over de stand van zaken betreffende het dialektenwoordeboek? en

— is men van plan het projekt in de toekomst te ondersteunen?

Deputé Neven antwoordde niet echt op de vragen. Hij had het enkel over de financiële problemen. In de begroting 1992 zou dit voorstel worden opgenomen maar het voorgestelde bedrag zou niet voldoende zijn. Bijkomend stelde hij dat indien er meer geld zou worden vrijgemaakt er nog problemen zouden zijn, want in Nederlands Limburg is er ondanks een financiële injektie nog geen realisatie van een dergelijk woordenboek.

Tot daar een verslag van de bijkomende Provincieraad van Limburg die naar het einde toe niet meer kon rekenen op veel belangstelling.

Was de vakantie misschien reeds begonnen?

Ann Onkelinx

Houtzagerij
DE ROOSE N.V.
Algemene hout- en platenhandel
Schaverij
AFD. NINOVE - 9400
Steenweg naar Aalst 496
Tel.: 053-66.83.86
AFD.: OKEGEM - 9471
Leopoldstraat 114
Tel.: 054-33.17.51
054-33.11.49

WILLY MICHIELS
MAKELAAR IN VERZEKERINGEN
Torleylaan 51 • 1654 HUIZINGEN
tel. 02/360.20.40
Kantooruren: 9-12 - 15-18 (zaterdag: 10-12)
Waar Vlamingen méér dan thuis zijn

HERK-DE-STAD: EERSTE STEEN KULTUREEL CENTRUM

Herk-de-Stad — Toen in september 1986 het voorontwerp van de kulturele infrastruktuur werd goedgekeurd, kon de toenmalige schepen van Kultuur, senator *Laurens Appeltans* op geen jaren zeggen wanneer er met de bouw zou begonnen worden. „Maar hopen dat het snel gaat" werd toen luidop gedacht. Dat de werken voor het einde van de legislatuur in 1988 zouden begonnen zijn kon men hopen maar was niet eens zo zeker.

Op 6 juli 1991 was het zover, tenminste de eerste fase. De eerste steen van het kultureel Centrum werd geplaatst door minister van Kultuur *Dewael* geassisteerd door schepen van Openbare Werken senator *Laurens Appeltans* en schepen van Kultuur *Lo Guypen*. De werken worden uitgevoerd door aannemer Houben uit Houthalen-Helchteren. Eerst werd er begonnen met de renovatiewerken omdat de winter voor de deur stond en deze werken konden verdergezet worden tijdens de winter.

De vernieuwbouwwerken behelzen de restauratie van het oud gemeentehuis, het schoolhuis en de oude gemeenteschool. Het oude schoolhuis wordt administratieve ruimte, het vroegere gemeentehuis wordt ontmoetingsruimte met verbruikszaal en in de school zelf komt een vergaderzaal voor een 150-tal personen. Faze één bevat verder dan nog de nieuwbouw van het biblioteekgedeelte en de huisbewaarderswoning. Faze twee is de bouw van een polivalente zaal. Maar door het investeringsfonds dat van kracht werd in januari zal er voor de bouw moeten uitgekeken worden naar andere mogelijkheden en middelen.

Senator Appeltans is een gelukkig man. De eerste steenlegging van het Herks Kultureel Centrum is het begin van de eindfaze van jarenlang werk. (foto H.J. Ombelets)

ZOEKERTJE

— **GEZOCHT** — 20-jarige tweetalige jongeman, legerdienst volbracht, met diploma beroepssekundair, afd. Automechanika en specialisatie autoelektriciteit en getuigschrift bedrijfsbeheer, zoekt een betrekking in het Brusselse of in de driehoek Aalst-Dendermonde-Brussel. Voor inlichtingen zich wenden tot senator dr. J. Valkeniers, tel. 02/569.16.04.

— **GEZOCHT** — Tweetalig 53-jarig ind. ingenieur Elektro-mechanika met 30 jaar ervaring waarvan het grootste deel in elektrische verwarming, zoekt een betrekking bij voorkeur in het Brusselse of Vlaams-Brabant. Voor inlichtingen zich wenden tot senator dr. J. Valkeniers, tel. 02/569.16.04.

— **VLAAMSE STAM** — Vlaamse Vereniging voor Familiekunde Heemkundige kring, Aend'Leye, uyt enen Stronck, zoekt enkele ontbrekende nummers van jaargang: 1966 nrs 1 en 3 — 1968 nrs 1 en 3 — 1969 nrs. 2 en 3 — 1970 nrs 1, 2, 3 en 4, tegen goede beloning. Wie helpt Daniel van Quickelberghe, Kerkstraat 2 te 9870 Olsene-Zulte (091/88.87.21).

— **GEZOCHT** — 53-jarig technisch ingenieur scheikunde. Momenteel werkloos door sluiting-bedrijf. Met rijke ervaring in staatsdienst en privé op vlak van wegenbouw, kontrole van waterzuivering, scheikundige en petrochemische produkten, zoekt betrekking waar ook in het land. Voor inlichtingen zich wenden tot senator dr. J. Valkeniers, tel. 02/569.16.04.

ADVERTENTIE

Deze week in Knack Magazine

Joegoslavië verdwijnt

De deling van Joegoslavië is onafwendbaar. Het Westen maakte een bocht van 180 graden en de diplomatie moet nu bewijzen dat ze het haalt van het oorlogsgeweld. Het mijnenveld van de Balkan, deze week in Knack.

Zweden overstag
Een geroemd maatschappijmodel is de aftakeling nabij: Zweden kan zijn welvaart niet langer betalen en vroeg om toetreding tot de Europese Gemeenschap. Hoe het zover kwam en wat nu? Deze week in Knack.

Daniël Coens
Geen sektor in het onderwijs ontsnapte aan de hervormingsdrift van Daniël Coens. En nog is voor Coens, na tien jaar ministerschap, het karwei niet af. Een gesprek, deze week in Knack.

Een schrijver, een plek
Terwijl u tijdens deze vakantieweken hun spannende verhalen verslindt, bezoekt Knack acht weken lang de plekken waar thriller-auteurs hun hoofdpersonages zoal naartoe sturen. Zo verborg Maurice Leblanc de geheimen van Arsène Lupin in het Normandische Etretat. De zomerserie, ook deze week in Knack.

Snoeien om te bloeien
Het gaat goed met de Vlaamse literatuur. Maar euforie is een slechte raadgever: de kritiek dreigt erdoor in de verdrukking te komen en te vergeten wat aan die bloei vooraf ging. Een essay, deze week in Knack.

En verder :
• Sport: de loodzware zomermeetings in de atletiek. • Muziek: Paul Acket op het North Sea Jazzfestival. • Knacks zomerwedstrijd: op zoek naar Vlaamse monumenten en landschappen. Voor 3.500.000 frank aan prijzen.

BRABANT

JULI

13 KAMPENHOUT: 11 juli-viering, om 20u. in zaal De Vlaamse Leeuw, Schildhovenstraat te Relst-Kampenhout, met konfrontatie over ,,De toekomst van onze streek''. M.m.v. F. Vermeiren (PVV), E. Van Varenbergh (VU), M. Liekens (SP) en M. Verhoeven (CVP). Moderator: Guido Tastenhoye. Inkom 100 fr. Org.: Kulturele Kring Kampenhout.
14 WIJGMAAL: Wandeling door Wijgmaalbroek. Start om 14u.30 aan Imeria, naast Dijlebrug. Degelijke wandelschoenen of laarzen een noodzaak!. Org.: VU Wijgmaal-Wilsele.
16 JETTE: Studiereis naar kuststreek. Vertrek om 8u. St. Pieterskollege, Verbeystraat. Org.: VGB-Jette.

SPORT- EN BOSKAMP TE SCHEPDAAL

Vlanajo (Vlaanderen, Natuur, Jongeren) organiseert in samenwerking met Bloso een sport- en boskamp met overnachtingen voor kinderen van 6 tot 12 jaar, van maandag 5 tot en met zaterdag 10 augustus 1991.

Dit sport- en boskamp gaat door in het ,,MPI Levenslust'' in de gemeente Schepdaal.

Voor verdere inlichtingen kan je terecht bij Huize Zwartenbroek, Zwartenbroekstraat 127 te 1750 Lennik, tel. 02/532.14.41.

AA Tekstieldrukkerij

Levering van vlaggen, banieren, masten en toebehoren.

Spijker 86
2190 ESSEN
Tel. 03/667.29.73 Fax. 667.55.31

Willy Kuijpers en de VU van Tervuren werpen een barrikade op om het Zoniënwoud te beschermen. De woon- en verkavelingsdruk aan de rand van de groene gordel rond Brussel is enorm groot. In Tervuren haalde de VU de bouwmaterialen weg van een illegale nieuwbouw en tracht hiermee een verkaveling van 12 ha te verhinderen.

KONFRONTATIE TE KAMPENHOUT

De Kulturele Kring van Kampenhout organiseert op 13 juli 1991 om 20u. een 11 juli-viering in zaal ,,De Vlaamse Leeuw'', Schildhovenstraat te Relst-Kampenhout.

Aan de konfrontatie over ,,De toekomst van onze streek'' verlenen hun medewerking: F. Vermeiren (PVV), burgemeester van Zaventem en senator; E. Van Vaerenbergh (VU), burgemeester van Lennik en volksvertegenwoordiger; M. Liekens (SP), burgemeester van Boortmeerbeek; M. Verhoeven (CVP), burgemeester van Kampenhout.

Moderator is Guido Tastenoy, auteur van het boek ,,Vlaams-Brabant in de wurggreep van Europa''.

Tussendoor muzikale animatie met Staf Cogneau (akkordeon).

Inkom: 100 fr.

DIENSTBETOON TE MACHELEN-DIEGEM

Hilde Anciaux, Van Obberghenstraat 22, Machelen (252.29.16), Schepen van Sociale Zaken, Jeugd en Gezin. Zitdag gemeentehuis, woensdag van 16 tot 17 uur en op afspraak.

Michel Van Neste, Van den Steenstraat 17, Diegem (720.78.55), Schepen van Leefmilieu en Kultuur. Zitdag gemeentehuis, dinsdag van 16 tot 17u. en op afspraak.

Lieve Decoster-Van Malderen, Melsbroekstraat 38, Machelen (251.82.47). Ondervoorzitter OCMW (Kommissie Sociale Zaken).

Herman Van Luyck, Tenaertslaan 1, Diegem (720.52.47). Ondervoorzitter OCMW (Kommissie Personeel en Huisvesting).

ADVERTENTIE

ASPERGEMENU 1.500 fr. p.p.

Proevertje

☆

Salade van lauwwarme kreeft met groene asperges en estragon

☆

Busseltje Mechelse aspergepunten omringd met een zeetongreepje, blanke boter en bieslook

☆

Lamszadel in lentetooi

☆

Huisgemaakte aardbeientaart

RESTAURANT

HASSELTBERG

Er is steeds een lunchmenu 900 fr. per persoon

☆

Banketzaaltje gratis

Nieuwelaan 47, 1860 Meise
02/269 70 45

Woensdag en zondagavond gesloten

ANTWERPEN

JULI

13 MERKSEM: VU-Barbecue vanaf 18u. in de parochielokalen aan de Kwadeveldstraat, naast speelplaats buurtschool Mater Dei Merksem. Voor barbecue mogelijkheid tot vogelpik en petanque. Na barbecue zangstonde o.l.v. Wim De Winter en Geer Grupping. Inschrijven voor 7/7 bij VU-Merksem.
13 BERLAAR: Jaarlijkse gemeentelijke Guldensporenviering. In de refter van de Jongensschool van het Centrum om 20u. Leiding: organist-dirigent Lode Dieltiens. Alsook oproep tot vlaggen hangen: te koop aan 895 fr., Itegembaan 306 en Heistsebaan 69.
13 DEURNE: Reis naar Bayer-Eisentein tot 21/7/91. Org.: VVVG-Deurne.
18 MORTSEL: Studiebezoek aan de Kruidenhoeve te Merksplas. Org. VVVG-Mortsel.
25 ZWIJNDRECHT: Studiereis naar Valkenburg. Org.: VVVG-Zwijndrecht.

AUGUSTUS

5 DEURNE: Moederfeest in CC Rix, De Grijspeertstraat 86. Org.: VVVG-Deurne. Info: 03/322.07.73.
6 MORTSEL: Moederviering. Org. VVVG-Mortsel. Info: 03/449.68.48.
8 DEURNE: Studiereis met bezoek aan Dinant, Bouillon, kasteel Sedan (Fr.). Org.: VVVG-Deurne. Info: 03/236.86.26.
12 DEURNE: Moedervoering in CC Rix: de Grijspeertstraat 86 Org.: VVVG-Deurne. Info: 03/321.75.95.
15 MORTSEL: Studiereis naar Giethoven. Org.: VVVG-Mortsel. Info: 03/449.68.48.
19 DEURNE: Reis naar Bayeux-Normandië tot 24/8. Org.: VVVG-Deurne. Info: 03/236.86.26.
22 BERCHEM: Moederviering in lokaal Kover, Jozef Wautersstraat 21, om 15u. Org.: VVVG-Berchem. Info: 03/218.71.58.

EDEGEMS VOLKSKUNSTKOMITEE ZOEKT GASTGEZINNEN

Het 16de Internationaal Volksdansfestival van Edegem vindt dit jaar van 9 tot 15 augustus plaats.

Een unieke kans wordt geboden om dit folkloristisch dansfeest op wereldniveau van nabij te volgen en er zelf aan deel te nemen want elk gastgezin wordt de unieke kans geboden om gedurende het ganse festival alle optredens *gratis* bij te wonen. Niet enkel de gastouders, maar eveneens alle inwonende familieleden kunnen van dit aanbod vrij genieten.

Uw gast komt misschien uit Finland, of uit de republiek Madawaska, Quebec. Wilt u getuige zijn van een temperamentvolle Griekse groep? Uit het buurland Cyprus? Het programma vermeldt verder nog een groep uit Joegoslavië, uit Paraguay, Rwanda...

Daarom aarzel niet en wordt gastgezin. Neem kontakt op met Michel Flies, tel. 03/887.02.95 of Yvette Snieders, tel. 03/449.44.75 of het sekretariaat van het Edegems Volkskunstkomitee vzw, Onafhankelijkheidsstraat 34 te 2650 Edegem (03/457.04.10).

VU-MECHELEN BEZINT OVER TOEKOMST STAD

Donderdag 27 juni trok dè VU-afdeling Mechelen zich samen met de lokale pers terug in het historische Diependael-kompleks. Hoe kunnen welvaart en welzijn in een centrumstad als Mechelen verzoend worden? Zal Mechelen erin slagen de slaap- en woonfunktie te kombineren? Wat met het leefmilieu, de middenstand? Kortom, de VU-Mechelen heeft het ambitieuze plan opgevat een politieke lange-termijnsvisie te ontwikkelen voor Mechelen tot voorbij het jaar 2000.

VU-fraktieleider in de Kamer Herman Candries gaf een boeiende inleiding. Hioj vroeg de aanwezigen suggesties te doen. Aan de hand daarvan zal de VU een totaalplan opstellen dat rond oktober getoest zal worden aan een groter publiek.

Om de *brainstorming* deskundig te belegeleiden had Herman Candries Jan Scheers van Plant Location International uitgenodigd. Deze deskundige is vertrouwd met de materie en heeft in Gent heel wat ervaring opgedaan. Momenteel is Plant Location International begaan met de woon-werksituatie in het Brusselse Gewest.

Tussen de vele ideeën die de VU-bestuursleden spuiden zaten enkele zeer interessante suggesties. De nood aan zo'n brainstorming bleek reeël. Vooral ex-schepen Oscar Renard was in zijn element. Ook senator Walter Luyten en arrondissementele VUJO-voorzitter Mark Hendrickx deden hun duitje in het zakje. Nu is het wachten op de konfrontatie met het brede publiek. **(b.s.)**

DE IJZERBEDEVAARTBUS VOOR IEDEREEN

Na het sukses van vorig jaar richt het Rodenbachfonds Wommelgem-Ranst dit jaar opnieuw een autobusreis naar de IJzerbedevaart in. Met deze bus kan werkelijk *iedereen* mee: mensen met een handikap en bejaarden kunnen ook nu weer thuis opgehaald en 's avonds afgezet worden met personenwagens.

Indien u adressen hebt van oudere mensen die thuis of in een bejaardentehuis verblijven, en die de bedevaart willen meekmaken én de gezellige sfeer van de groepsreis (zangbundel niet vergeten) willen proeven, speel ze ons dan door, wij zorgen voor de rest. Helpende handen zijn natuurlijk welkom.

Er zijn voldoende mogelijkheden om de namiddag na de IJzerbedevaart op een ontspannende en— of leerrijke manier door te brengen, hetzij in Oostduinkerke aan zee, hetzij in Diksmuide zelf.

De bus vertrekt op zondagochtend 25 augustus om 6.45u aan de kerk in Oelegem, 7u in Broechem (kerk), 7.10u aan de verkeerslichten in Ranst, 7.20u Wommelgem (kerk), 7.35u in Borgerhout op de hoek van de Stenenburg in Borgerhout. De terugkomst is voorzien rond 21.30u in Borgerhout, de andere vertrekpunten worden vanzelfsprekend in de omgekeerde volgorde van 's ochtends aangedaan.

Deze dagtrip kost slechts 300fr. (knapzak zelf meebrengen), kinderen jonger dan 12 jaar hoeven helemaal niets te betalen! Schrijf snel in, zeker

voor 10 augustus bij *Ward Herbosch, Kastanjelaan 4, 2160 Wommelgem, tel. 03/353.68.94* of bij *Raf Guetens, Abelebaan, 33 I, 2520 Broechem, tel. 03/485.69.71* of bij *Jan De Zaeger, Ranstse Steenweg 70 A, 2520 Emblem, tel. 03/480.39.42.* Bij deze mensen kan u uiteraard ook terecht voor meer informatie.

Kostuums naar maat
HERENKLEDING
Vermees
Steenhouwersvest, 52
ANTWERPEN

BLOEMEN ROUWKRANSEN
BRUIDSTUILEN
ZAALVERSIERING
PETRA P.V.B.A.
HEIHOEFSEWEG 1
2520 EDEGEM
Tel.: 03/457.23.89

WEST-VLAANDEREN

JULI

12 IZEGEM: Vlaams Huis, vanaf 20u. Vijfde kaarting. Ook op 14/7 vanaf 10u. Org.: Kaartersklub De Vlaamse Vrienden.
14 DEERLIJK: Gaverdomein: VU-Braadfeest n.a.v. Vlaams-nationale feestdag. Volw. 300 fr., kinderen 150 fr.
24 SINT-ANDRIES-BRUGGE: bezoek aan de haven van Zeebrugge. Org.: VVVG-St.Andries.

AUGUSTUS

7 ASSEBROEK: Daguitstap naar Overijse. Org.: VVVG-Assebroek. Info: 050/35.54.30.
9 IZEGEM: Vlaams Huis vanaf 20u. zesde kaarting. Ook op 11/8 vanaf 10u. Org.: Kaartersklub De Vlaamse Vrienden.
11 IZEGEM: Wandeling te Dentergem o.l.v. T. Werbrouck. Om 13u.30 verzamelen aan Vlaams Huis. Org.: Wandelklub Vlaams Huis.
16 IZEGEM: Zesde Vlaams Zomerfeest op Domein De Gussem, Sasstraat. Vanaf 17u. bar open en gezellig samenzijn. Op 17/8 in de namiddag: voetbalmatch Vlaams Huis-Abeleshotters. Om 20u. Optreden Mini Rock (gratis toegang). 18/8 vanaf 10u. bar open. 13u. barbecue (300 fr.p.p., kinderen 100 fr., vooraf inschrijven). Org.: Alle Vlaams-Huis-verenigingen.
25 IZEGEM: Voettocht t.g.v. IJzerbedevaart. Start aan Vlaams Huis om 04u. Deelname 70 fr. Org.: Wandelklub Vlaams Huis.

VLAAMSE MOLENTROTTERS WINNEN TROFEE IN BELLEGEM

Op zondag 30 juni namen de Vlaamse Molentrotters als klub voor het eerst deel aan een georganiseerde wandeling in samenwerking met Bloso en het Vlaams Kruis. Een 250 wandelaars startten doorlopend vanaf 12 uur voor een boeiende gezinswandeling in de groene long van Kortrijk met zicht op de Kluisberg en Mont St.Aubert, een ontdekking van een stukje Zuid-West-Vlaanderen tussen Leie en Schelde. Deze eerste aktiviteit van de Vlaamse Molentrotters kan zeker geslaagd genoemd worden, de klub kreeg de trofee voor de deelnemende klub met het grootst aantal deelnemers.

Na de vakantieperiode worden de wandelingen hervat. Wie belangstelling heeft om met de Vlaamse Molentrotters op te trekken kan kontakt opnemen met Gerard Himpe, O.L.Vrouwstraat 5 of met Guido Dornez, Beneluxstraat 17 en Herman De Witte, Dr. Lauwersstraat 28 te Ingelmunster.

MET DE BOOT NAAR DIKSMUIDE

Het bestuur van de VU-afdeling Stene (Oostende) organiseert n.a.v. de komende IJzerbedevaart zondag 25 augustus '91 haar eerste IJzerbedevaart-Boottocht vanuit Nieuwpoort naar Diksmuide, heen en terug.

Met deze uiterst originele aktiviteit hoopt de afdeling elke „bede-vaarder" in staat te stellen, via een rekreatief-toeristisch- én familiaal koncept naar Diksmuide te varen.

REISSCHEMA

Heenreis: 8u.30 verzamelen: Café De Sluiswachter te Nieuwpoort. Om 9u. stipt afvaart aan de aanlegplaats rechtover het restaurant 't Vissertje. De bootreis duurt ± anderhalf uur.

Terugreis: 16u.30 terug aan boord in Diksmuide. Afvaart om 17u. stipt.

Inschrijvingen: tegen maandag 29 juli 1991. Prijs (heen- én terugreis): volwassenen slechts 250 fr., kinderen (-12j.) 200 fr. Te storten op rek. nr. 384-0262445-47 met vermelding „1e VU-Stene-Bootreis-25.08.91".

Kontante betalingen bij volgende bestuursleden-Stene:

— Frank Beirnaert, Oud Strijdersplein 3 te Oostende (059/50.60.91)

— Leopold Vanden Berghe, Notelaarstraat 21 te Oostende (059/50.47.09)

— Paul Decloedt, Molenaarstraat 59 te Oostende (059/50.67.41).

Bij eventuele annulering-inschrijving na 29 juli wordt het inschrijvingsgeld niét teruggestort. Indien de maksimale kapaciteit (120 personen) voor uiterlijke inschrijvingsdatum bereikt werd, zal hiervan tijdig melding gemaakt worden in het weekblad WIJ!

Het bestuur van VU-Stene is niet verantwoordelijk — wél de booteigenaar(s) — voor gebeurlijke ongevallen tijdens de bootreis!

VU-DE PANNE VERBROEDERDE IN SLOVAKIJE

Op zondag 2 juni waren afdelingsvoorzitter Noël De Gryse, sekretaris Annemie Hemerycke en bestuurslid Rudy Vanderheyde van de afdeling De Panne-Adinkerke aanwezig als eregasten op de 73ste herdenking van het verdrag van Pittsburg te *Hlohovec* in Slovakije. Dit gebeurde op uitnodiging van de plaatselijke afdeling van de Slovaaks nationalistische Partij te Hlohovec.

Deze Slovaakse stad is verbroederd met de gemeente De Panne en samen onderhouden zij nauwe vriendschapsbanden.

Op 2 juni 1918 liet priester Andrej Hlinka, afkomstig uit Hlohovec, te Pittsburg in Amerika een verdrag ondertekenen dat de basis vormt van het Slovaaks nationaal denken.

Noël De Gryse kreeg vanop een Stalinistisch balkon de kans de menigte een groet uit Vlaanderen te brengen, alsmede hen te spreken over de toekomst van de volksgemeenschappen binnen het Europa der Volkeren en alsook onze Vlaamse solidariteit over te brengen. Deze hartverwarmende woorden werden meerdere malen op een daverend applaus onthaald.

Na de plechtigheden kon de delegatie zeer interessante kontakten aanknopen met de nationale voorzitter van de Slovaakse Nationalisten en diverse verantwoordelijken van de Slovaakse Nationale beweging.

VU-afdelingsvoorzitter Noël De Gryse op de foto tussen (links) de nationale voorzitter-,Jozef Prokos van de Slovaakse nationalisten en (rechts) de burgemeester van Hlohovec, de Slovaakse stad waarmee De Panne verbroederd is. **(foto WIJ)**

Zeer geïnteresseerd en entoesiast over de werking van de EVA-fraktie in het Europees Parlement vroegen zij naar meer informatie en kontakten.

Er werd afgesproken hen in kontakt te brengen met Europarlementslid Jaak Vandemeulebroucke en de samenwerking verder uit te bouwen.

Rudy Vanderheyde

OOST-VLAANDEREN

JULI

12 NIEUWERKERKEN: Guldensporenviering op het kerkplein om 19u.30. Met zangkoor Laat blijde weergalmen, kunstgroep Vredon en feestdredenaar Juliaan Librecht. Org.: 11 julikomitee i.s.m. Vlaamse Kring en Land Van Aelst Nieuwerkerken.
13 ERTVELDE: Fietstocht naar Bassevelde. Org.: VVVG-Ertvelde.
20 EEKLO: Jaarlijks braadfeest VU-Eeklo. Vanaf 19u.30 in het Sparrenhof, Brugsesteenweg 183. Kaarten bij bestuursleden of tel. bij J. De Muynck (77.12.47). Volw. 300 fr., -14j. 150 fr.p.p.
30 WONDELGEM: Volksspelnamiddag. Org.: VVVG-Wondelgem.

AUGUSTUS

4 EEKLO: Volle dag groepsfietstocht naar Lochristi. Vertrek aan de sporthal om 10u. Info: Gaston De Neve, Kottemstr. (77.15.48). Org. VTB/VAB.
25 EEKLO: Vertrek op de markt met eigen wagens naar IJzerbedevaart. Indien geen vervoer kan u toch mee. Neem kontakt met G. De Neve (77.15.48).

ARR. AALST STELDE LIJSTEN SAMEN

In de arr. raad van Aalst werden op 2 juli j.l. de modellijsten voor de verkiezingen goedgekeurd. (Voor de senaat hebben Aalst en het arr. Oudenaarde één lijst.)

KAMER

1. Jan Caudron (Aalst)
2. Georgette De Kegel (Ninove)
3. Carlos De Brouwer (Erpe-Mere)
4. André Ottoy (Denderleeuw)
5. Eddy Grysouille (Lede)
6. Ghislain Diependaele (Zottegem)

OPVOLGERS

1. Danny Denayer (Aalst)
2. Jan Van Eetvelde (Haaltert)
3. Koen Delobel (Geraardsbergen)
4. Frans Houtman (Denderleeuw)
5. Kris Vanmeert (Terjoden-Aalst)
6. Willy De Saeger (Ninove)

SENAAT

1. André Geens (Zottegem)
2. (Oudenaarde)
3. Renaat Raes (Ninove)
4. Jan De Vuyst (Erpe-Mere)

OPVOLGERS

1. (Oudenaarde)
2. Hans Sonck (Haaltert)
3. Edy Vinck (Terjoden-Aalst)
4. Emi Feusels (Hofstade)
5. Wilfried De Metsenaere (Denderleeuw)
6. Geert De Spiegeleer (Herzele)

PROVINCIERAAD

DISTRIKT AALST

1. Mieke De Schepper (Gijzegem)
2. (Lede)
3. Bea De Cremer (Nieuwerkerken)
4. Lutgardis Masscho (Erpe-Mere)
5. Danny De Schrijver (Faluintjes)
6. Hilde Pauwels (Terjoden)
7. Wouter Denayer (Aalst)
8. Antoine Van Der Heyden (Aalst)

DISTRIKT NINOVE-GERAARDSBERGEN-DENDERLEEUW

1. Rita Borremans (Geraardsbergen)
2. Guy D'Haeseleer (Ninove)
3. Roger D'Hoir (Denderleeuw)
4. Erna Scheerlinck (Denderleeuw)
5. Jef Cassimon (Ninove)

DISTRIKT HERZELE-ZOTTEGEM-HAALTERT

1. Ghislain Diependaele (Zottegem)
2. Filip Van Den Bossche (Herzele)
3. André Hendrickx (Heldergem)
4. Karel Busschop (Zottegem)
5. Luk Fermon (Herzele)

VU-TERRAS OP DE GENTSE FEESTEN

Van 20 tot 30 juli grijpen in de Arteveldestad opnieuw de Gentse Feesten plaats. Traditiegetrouw verzorgen VU-afdelingen van het arr. Gent-Eeklo „het terras" van de Bennesteeg. Wie in Gent is en een goed verzorgde pint bij goede vrienden wil nuttigen is hartelijk welkom.

Volgende afdelingen zijn op volgende data en uren „van dienst":

	12u.-16u.	16u.-21u	21u.-..
Zat. 20 juli	St.Martens-Látem	Deinze	Lochristi
Zon. 21 juli	Mariakerke	Wondelgem	VUJO
Maan. 22 juli	Destelbergen	Gavere	Wachtebeke
Dins. 23 juli	Sleidinge	Evergem	Ertvelde
Woens 24 juli	Eeklo	Gentbrugge	Nevele
Don. 25 juli	Kaprijke	Assenede	Aalter
Vrij 26 juli	Oosterzele	Merelbeke	Melle
Zat. 27 juli	Zulte	Waarschoot	St.Denijs-Westrem
Zon 28 juli	Gent St.Pieters	Maldegem	Oostakker
Maan 29 juli	Gent Centrum	Brugse Poort	St.Amandsberg

N.V. ZAKENKANTOOR
HERMAN STEENHOUDT
1 STATIONSPLEIN,
9500 GERAARDSBERGEN
Tel. (054) 41 30 44
Woonkrediet
steeds iets beter!

LUNOR-BENELUX
ATOOMSCHUILKELDERS
RAMPENKELDERS
OOK VOOR ZELFBOUWERS
Gentsesteenweg 5
9410 ERPE-Mere
053/80.54.56
BEZOEK ONZE KIJKKELDERS

KEUKENS - SANITAIR - VERWARMING
VAN DER CRUYS
Assesteenweg 240, TERNAT
Tel. 582.29.15
Toonzaal alle dagen open
van 9-19 u. Zondag gesloten.

15e

VREDESFIETSELING NAAR DE IJZERBEDEVAART

Dwars door Vlaanderen
van Voeren
naar Diksmuide
(of een deel ervan)

van 22 tot 25 augustus '91

INSCHRIJVINGEN EN INLICHTINGEN

TEL. 02/217.63.28

OP REIS MET DE EUROPESE VOLKSHOGESCHOOL

De Europese Volkshogeschool werkt al een 20-tal jaren vanuit privé-initiatief om de volkeren dichter bij mekaar te brengen. Daaruit groeiden de kontakten om de *Europese Vrije Alliantie* (de koepel van de demokratische volksnationale partijen in Europa) vorm te geven.

Zo kon een zelfstandige *Regenboogfraktie* in het Europees Parlement opgezet, stap-na-stap. Ook deze vakantieperiode trekken 3 groepen naar ,,broedervolkeren'', die in de belangstelling staan.

*** Noord-West Ierland: Falcarrach**

De suksesreis van 1989 wordt hernomen. Ditmaal o.l.v. Mia en Willy Bogaert- Billiet, Donkerstraat 17 te 2820 Rijmenam. Privé 015/51.31.69, kantoor 03/886.08.45.

10 dagen (17-30 juli 1991) verblijf in een mooi-herbouwde volkshogeschool van een reuzeland-goed aan de Atlantische Oceaan op een wip van het roerige Noord-Ierland.

Reis: per bus en met de boot. Prijs: 23.000 fr. (alles inbegrepen). Nog 4 plaatsen beschikbaar.

*** Noord-Koerdistan (O.-Turkije)**

Dit is een VUJO-initiatief. De bedoeling van deze reis (± 20 juli — ± 20 aug. 1991) bestaat er in om het bergachtige grensgebied Turkije-Irak met zijn piepkleine Koerdische dorpjes te verkennen. Het is dus enerzijds een studieverblijf, anderzijds een verbroederingsreis, na de hulpaktie Vlaanderen-Koerdistan. Koerdische gezinnen werden bereid gevonden om het reisgezelschap op te vangen.

Reisprijs: Basis = vliegtuigtiket (heen en terug): ± 12.500 fr. + kostendeling, volgens de uitgaven ter plaatse.

Reisleiding: Johan Cuypers, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel. Te bereiken tussen 8u.30 en 16u.30 via tel. 02/219.49.30.

ZOEKERTJE

— **INFO** — Introduktie produkten van Vlaamse bedrijven op de Spaanse markt. Inl.: Loncke, tel. 02/252.08.48 of Arkada, Cubellas-Spanje (Barcelona) tel. 00.34.38.95.31.95.

ADVERTENTIE

Wij stellen U voor in exclusiviteit

furon

B.V.B.A Stassen-Verlinden

Restaurateur Traiteur Banketaannemer

Comberg 29 b 3790 St-Martens-Voeren Tel.:041/81 11 10

Groepen informeer eens naar onze arrangementen en dagmenu's voor groepen.

*Furon: eerste vermelding van Voeren in 966.

Brugge bezoeken is ook
kennis maken met het
Vlaams
Ontmoetingscentrum
De Gulden Spoor
rechtover uitgang parking
't Zand 22 Brugge
tel. 050.34.30.82
* dranken * restaurant
* snacks * zaal voor 50 pers.

Café & Feestzaal
Op Den Saele
Boomstraat 141 3798 's-Gravenvoeren

Zitplaatsen feestzaal voor 100 personen - Groepen en bussen **op afspraak** tegen speciale prijzen - toeristenmenu 295 fr.

Café Zaal Hotel
— Cambrinus —
Kloosterstraat 3 • 3960 Bree
011/ 49 28 97

Taverne „DE BOEMELTREIN"
Vlaams Huis
Streekbieren - Snacks - IJs - Wafels - Pannekoeken.
Sfeervol treinmeubilair - Ook vergaderruimte.
Weststraat 131 — 9940 SLEIDINE.
Tel.: 091/57.68.46. - Zat. en zond. gesloten.

HOF VAN ENGELAND
bij Guido
hét Vlaams trefpunt in Brussel
Lakensestraat 157 (KVS)
1000 Brussel
tel.: 218.01.27

't boerenhof
CAFE-RESTAURANT-FRITUUR
Terras - Lunchroom -Coffeeshop
Altamira stone grill
Prijzen voor groepen
op aanvraag.
De Plank 24A
3790 Sint-Martens-Voeren
Tel. 041/81.07.03

Adverteren in WIJ rendeert
02/219.49.30
Probeer eens!

Banketbakkerij
ANTWERPIA

JOOST GOSSYE
Geraardsbergsestraat 38
9300 Aalst
Tel. 053-21.35.33

RESTAURANT-HOTEL
OVEREINDE
Salons Raymond
— banketzalen tot 300 personen
— specialteiten bruiloften en banketten
Overeinde 8 AS
011/65.73.05 - 65.89.40
Bij vertonen van VU-lidkaart: één aperitief gratis.

Het Palinghuis
Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER
Oude Brugstraat 16, 9200 Schoonaarde. Tel. 052-42.32.46
Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december
De familiezaak met traditie

Brood- en banketbakkerij
R. DE BEULE
Heirbaan 53
2070 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98
SPECIALITEIT VAN ALLE GELEGENHEIDSGEBAK

Hostellerie
Petrus
Oerenstraat 13 8190 Alveringem
tel. 058/288 007

Hotel — Restaurant — Feestzaal — Tea-Room
Een gastronomisch kompleks, gelegen op amper 15 min. van de kust, stelt U een zee voor van kalmte, komfort, keuken, rust, rustiek en romantiek.

Wij bieden U:
- 14 luxueuze hotelkamers met alle denkbare komfort
- Fijne Franse keuken, à la carte en 8 menu's van 695 fr. tot 1600 fr.
- Een hart voor de kinderen, eigen speelruimten en aangepaste menu's.
- Kamer (2 pers.) met uitgebreid ontbijt: vanaf 1750 fr.
- Eveneens pension en half-pension mogelijkheden.
- Week-end verblijf.

"SEMINARIEMOGELIJKHEDEN" - conferentiezaal met alle nodige multifunctionele apparatuur.

Voor gratis informatiepakket nopens onze mogelijkheden:
Oerenstraat 13 8690 Alveringem tel. 058/288 007

WAPENHANDEL

Wij feliciteren voorzitter Gabriëls met zijn motie over de wapeneksport: we zagen eindelijk het verschil tussen woorden en daden. De VU is hier een stap voor op de anderen, en in het licht van het tema ,,Vrede en Vlaanderen'' van de IJzerbedevaart is dat zeer positief.

Met grote bezorgdheid echter vernamen wij de ,,verschuiving'' van het wapeneksportdebat in de Kamer en het intrekken van het ultimatum. Wij kunnen dat alleen interpreteren als een week bedenktijd voor de anderen, zonder afbreuk te doen aan ons eigen ingenomen standpunt. Wanneer het echter ,,kapitulatie'' zou zijn, zoals sommigen dat zeggen en schrijven, dan zou dat ons vertrouwen in de VU zeer ernstig schaden.

VU-bestuur Kortenberg

VAN WAL NAAR SCHIP

Koen Van Caimere leest in het VUJO-manifest ,,Van Wal naar Schip'' vreemde dingen (WIJ, 21 juni j.l.). Zijn verwijt dat de VUJO een yuppievriend zonder daadwerkelijke solidariteit en persoonlijk engagement voorstaat, vind ik onterecht.

Ik vraag de heer Van Caimere dan ook blz. 16 te herlezen waarin letterlijk staat dat de Westerse wereld een stuk welvaart moet afstaan om de Derde Wereld er bovenop te helpen. Of blz. 17 waar de Volksuniejongeren zonder verbloemen wijzen op de verbijsterende vierde wereldproblematiek. Ik ken eerlijk gezegd weinig yuppies die deze problemen belangrijk achten.

De VUJO pleit in haar manifest ook voor een maatschappij waar alle mensen betrokken worden bij het maatschappelijke leven, waar ieder individu zijn verantwoordelijkheid opneemt. Er staat op blz. 8 letterlijk dat ,,het individu zijn verantwoordelijkheid moet opnemen binnen de samenleving''.

Koen Van Caimere zegt ook dat volgens de VUJO het individue enkel tegenover de wereldgemeenschap staat, zonder tussenliggende leefkringen. Nochtans stelt de VUJO, samen met de moederpartij, dat de Volksunie zich een plaats moet zoeken binnen het nieuwe Vlaanderen, regio van Europa (blz. 21). Eveneens pleit de VUJO voor een versterking van de lagere leefkringen (blz. 11).

VUJO is inderdaad erg gelukkig dat de vaak verstikkende sfeer van het vroegere dorpsleven, waar men geen stap verkeerd kon zetten zonder door heel het dorp op de vingers te worden getikt, waar men door een openlijk engagement voor de VU vaak in de marginaliteit terecht kwam, waar de miserie niet geringer maar alleen meer verborgen was; grotendeels overwonnen is.

Jeroen De Smet, Kessel-Lo

KLOOTJESVOLK

Met bewondering en ontzag kijk ik al maanden aan tegen de moed waarmee kleine volkeren in het Baltikum en de Balkan erin slagen zich geleidelijk los te maken uit de wurggreep van hun onderdrukkers. Het verbaast me dat in het veel rijkere en meer bevolkte Vlaanderen nog geen enkele officiële stem is opgegaan om de ,,Belgische'' zeepbel door te prikken en deze 160 jaar oude historische vergissing naar het geschiedenisboek te verwijzen.

Immers, wat hebben de Vlamingen aan ,,België'' te danken? Laat ik het lijstje even overlopen: verknechting, vernedering, uitbuiting, verbeulemansing, misleiding door Kerk en Staat... en meer recent: een grendelgrondwet, een aanhoudende SZ-miljardenstroom naar Wallonië, een uitblijvende derde faze, nagenoeg komplete verfransing van Brussel, verloedering van Vlaams-Brabant en uitverkoop (ook moreel) aan de frankofonie en aan ,,Europa''.

De redaktie ontvangt graag brieven voor de lezersrubriek Wederwoord. Naamloze brieven gaan de scheurmand in, evenals scheld- en smaadbrieven. De andere publiceert zij, naarglang er plaats beschikbaar is. De redaktie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken zonder de essentie van de inhoud te veranderen. Brieven worden ondertekend met de naam en de plaats van herkomst, tenzij de schrijver verzoekt slechts de initialen te gebruiken. De opinie, vertolkt in een lezersbrief, is niet noodzakelijk deze van de redaktie.

Blijven wij eeuwig een klootjesvolk dat zich schaamteloos prostitueert aan Kerk, Vorst en andere franstalige machthebbers?

Wanneer leiden Vlaamse Raad en Vlaamse Regering een procedure in om — naar Baltisch en Sloveens voorbeeld — de banden met het opprimerende centrale gezag door te knippen, zodat wij eindelijk verlost zijn van deze hibridische miskleun en wij als volwaardige natie kunnen toetreden tot het Europa van de volkeren?

H. Festraets, Kampenhout

NIET LANGER STEMPLICHT

In De Standaard van 5 juli '91 verscheen een merkwaardig hoofdartikel van Mark De Weerdt. Hij ging dieper in op het lichtzinnig voornemen van minister Eyskens inzake het toekennen van stemrecht aan niet-landgenoten. De h. De Weerdt herinnerde eraan dat in ons land de Stem*plicht* nog bestaat. Hij ging zelfs dieper in op het ontstaan van deze plicht en laat blijken dat ze in ons land zelfs niet demokratisch meer is.

Wat het toekennen van stemrecht aan niet-Belgen (bv. aan Europese ambtenaren in ons land) betreft, mag minister Eyskens er zich aan verwachten dat, zeker als de stemplicht voor die vreemdelingen zou wegvallen en zij zouden ontsnappen aan vele andere ons opgelegde plichten, er Volksunieklachten zullen terechtkomen bij het Hof van Straatsburg! Deze sluipende machtsoverschrijding mag en kan niet.

J.E. Torfs, Oostende

KORTZICHTIG VLAANDEREN

Wie het financieel landschap in Vlaanderen overschouwt kan alleen maar het hoofd schudden bij zoveel domheid, kortzichtigheid en onbegrip vanwege de Vlaamse beleggers. Het zou misschien enkelen de ogen kunnen openen en tot nadenken stemmen als ze eens aandachtig de greep van de ,,Francité'' op onze ekonomie zouden willen berekenen (Generale Maatschappij via Suez Frans tot en met, GBL via Parfinance, Pargesa, Paribas en aanverwanten moet op dat vlak voor niemand onderdoen).

Het volstaat een algemene vergadering van een dezer holdingmaatschappijen bij te wonen om vast te stellen dat deze vrijwel uitsluitend in het Frans verloopt. Dat de bestuurders van deze groepen ook in het Frans over onze centen denken ligt voor de hand.

In de praktijk impliceert dit dat praktisch onze ganse basisindustrie in handen is van sterke Franse kapitaalgroepen met alle gevolgen vandien of na het taalkolonialisme nu het kapitaalkolonialisme.

Op beslissende momenten (remember de raids op de Generale Maatschappij in 1988) kwam Eyskens zonder blozen voor de TV-kamera's verklaren dat zij niet in de handen van een buitenlander (De Benedetti) mocht vallen en zeker ,,Belgisch'' moest blijven. Wat hiervan in de praktijk is terecht gekomen weet inmiddels ieder weldenkend mens.

Waar blijven de initiatieven van het Vlaams Ekonomisch Verbond, Kredietbank, Boerenbond enz. om er maar enkele op te noemen om een einde aan deze gang van zaken te stellen?

Ook in de Volksunie blijft het akelig stil rondom deze problematiek. Brave Vlamingen geef maar rustig verder massaal uw centen aan minister Maystadt zoals in het verleden. Hij zal er wel voor zorgen dat uw centen terechtkomen in de bodemloze staatskas en zeker niet ten goede komen aan Vlaanderens ekonomie.

Richard De Grom, Welle

HALVE PRIJS is troef!

Eén groot solden-feest op alle afdelingen!

Vanaf 5 juli 1991

SKM

het modehart van België

Open van 9 tot 18 u.
VRIJDAGAVOND: FEEST- EN KOOPAVOND MET MODESHOW, OPEN TOT 21 U.
Zon.- en feestdagen gesloten

m.m.v. VTB VAB

A12 Boomsesteenweg 35 Aartselaar

HOGERE CONSTRUCTIE-NORMEN

LAGERE BEDRIJFSKOSTEN

DE NIEUWE EUROCARGO. KLAAR VOOR ELKE OPDRACHT.

Iveco komt voortaan nog beter tegemoet aan uw behoeften. Met de nieuwe EuroCargo. De voorbode van een unieke generatie vrachtwagens, ontworpen met vooruitstrevende constructienormen als basis. Die verhogen de betrouwbaarheid en de duurzaamheid, waardoor uw bedrijfskosten aanzienlijk lager worden en uw produktiviteit verhoogd wordt.

NIEUWE NORMEN

De ultra-veilige cabine heeft een compleet nieuw design. De bijzonder aërodynamische vorm verlaagt het geluidsniveau, en een beter comfort binnenin komt de prestaties van de chauffeur ten goede.
Beproefde onderdelen en geavanceerde spitstechnologie zorgen voor een zeer sterke motorperformance, die leidt tot kortere reistijden, minder brandstofverbruik en een langere levensduur van de motor. Het remsysteem met schijven op alle wielen, de gemakkelijk te bereiken onderdelen en de on-board diagnoses vereenvoudigen het onderhoud en kunnen de kosten aanzienlijk verlagen.

VERTROUWEN OP ALLE VLAKKEN

Elke nieuwe EuroCargo wordt geleverd met staalharde garanties op het koetswerk en alle mechanische onderdelen. Een wijdvertakt netwerk van professionele Iveco-dealers staat tot uw beschikking. Uw Iveco-dealer kan u alles vertellen over de nieuwe EuroCargo.
Bel vandaag nog voor een dealerlijst 02/583.12.11 ☎

IVECO